

**DEBRECENI
EGYETEM**

**GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR
TANULMÁNYI OSZTÁLY**

H-4002 Debrecen, Pf.: 400

Tel.: 52/508-444, honlap: www.econ.unideb.hu

NEMZETKÖZI GAZDÁLKODÁS

ALAPSZAK

/LEVELEZŐ TAGOZAT/

TEMATIKA

2019/2020.

Megjegyzés: Az oktatók a változtatás jogát fenntartják a tematikák vonatkozásában!

A tantárgy neve:	magyarul:		Gazdasági matematika I.				Kódja:	GT_ANG001-17
	angolul:		Calculus for Economics I.					
Felelős oktatási egység:			Kutatásmódszertan és Statisztika Tanszék					
Kötelező előtanulmány neve:							Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali						Kollokvium	5	Magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Dr. Szőke Szilvia			beosztása:	adjunktus
Tantárgy oktatásába bevont oktató			neve:				beosztása:	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A felsőbb matematika alapjainak megismertetése, biztos alap nyújtása a különböző gazdasági és statisztikai tárgyak elsajátításához. Az órákon elhangzott tananyag elsajátítása olyan szinten, hogy gyakorlati problémák kezelése lehetővé váljon.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
A kurzus folyamán megtanulják az alapvető összefüggéseket, amik szükségesek a közgazdasági ismeretek elsajátításához és a statisztikai elemzési módszerekhez.								
Képesség:								
A tanult elmélet és módszerek gyakorlati alkalmazásával képesek lesznek a hallgatók rendszerezni, elemezni, önállóan következtetéseket levonni.								
Attitűd:								
Az újszerű megoldások értékelésével fejlesztjük az önálló és egyéni problémamegoldást. A gyakorlati példák, az alkalmazási területek megmutatása a szakmai ismeretekre és módszerekre való nyitottságot hivatott növelni.								
Autonómia és felelősség:								
Erős módszertani alappozással, gyakorlatias problémamegoldás gyakorlásával biztos alappozást adunk a későbbi módszertani tanulmányokhoz, hogy felelősséget tudjon vállalni a hallgató az önálló elemző munkák készítésével kapcsolatban.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Matematikai analízis: függvények, határértékszámítás, differenciálszámítás és integrálszámítás.								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Elsősorban tanári magyarázat, illetve lehetőség szerint minél több önálló feladatmegoldás jellemzi az órákat.

Értékelés

A félévet kollokviummal zárjuk. A jegyet a hallgatók írásbeli dolgozat alapján kapják meg. Az elégségeshez az elérhető pontszámok legalább 50%-a kell. Lehetőség van jegymegajánló dolgozat írására.

Kötelező szakirodalom:

Sydseater – Hammond: Matematika közgazdászoknak (Aula kiadó) ISBN: 963 9478 56 3
A kari honlapon hétről hétre elhelyezett előadásjegyzet, kézirat

Ajánlott szakirodalom:

Denkinder – Gyurkó: Analízis gyakorlatok Tankönyvkiadó. ISBN: 963 17 9667 1
Drimba – Farkas – Katona – Kovács – Szőke: Gazdasági matematika és alkalmazott matematikai példatár I. (Egyetemi jegyzet)
Farkas: Differenciálszámítás (Gyakorlati jegyzet)
Obádovics: Felsőbb matematikai feladatgyűjtemény. Scolar Kiadó, ISBN 963 9193 72 0

Konzultációkra bontott tematika	
1. (5 óra)	Halmaz fogalma, műveletek halmazokkal. Nevezetes számhalmazok. Inverz és összetett függvény fogalma. Az egyváltozós valós függvények jellemzői (korlátosság, monotonitás, szélsőérték, konvexitás, inflexiós pont, párosság, periodicitás). Egyváltozós valós függvények osztályozása. Algebrai, transzcendens és egyéb nevezetes függvények fogalma, grafikonja, jellemzői.
	TE* Középiskolai ismeretek összefoglalása, ismétlése. A függvényekkel kapcsolatos gyakorlati alkalmazások megismerése, függvénytranszformációk értelmezése, feladatmegoldás.
2. (5 óra)	Végtelen valós számsorozat definíciója. Korlátosság, monotonitás, szélsőérték, határérték. Határérték számítási tételek. Nevezetes határértékek. Egyváltozós függvények határértéke és határértékszámítási tételei. Egyváltozós függvények folytonosságának fogalma. Egyváltozós valós függvény differencia- és differenciálhányadosa. Elemi függvények differenciálhányados függvényei. A differenciálhatóság és a folytonosság kapcsolata. A deriválás általános szabályai. Magasabbrendű deriváltak fogalma.
	TE A határérték fogalmának bevezetése, elmélyítése. A határérték fogalmának kiterjesztése függvényekre. A differenciálhányados fogalmának megtanulása, a deriválási szabályok gyakorlása, feladatmegoldás.
3. (5 óra)	A differenciálszámítás alkalmazásai: monotonitás, szélsőérték, inflexiós pont, konvexitás meghatározása. Teljes függvényvizsgálat lépései. L'Hospital-szabály. Elaszticitás fogalma, meghatározása, alkalmazása. Szöveges szélsőérték feladatok megoldása. Kétváltozós függvények első- és másodrendű parciális deriváltjainak fogalma. Kétváltozós függvény szélsőértékének meghatározása.
	TE A differenciálszámítás alkalmazása a gyakorlatban, A differenciálszámítás kiterjesztése kétváltozós függvényekre, feladatmegoldás.
4. (5 óra)	Egyváltozós valós függvények határozatlan integrálja. Integrálási szabályok. Helyettesítéses és parciális integrálás. Egyváltozós valós függvények határozott integrálja. A Newton-Leibniz-formula. Az integrálszámítás alkalmazásai. Matematikai szoftverek, internetes matematikai oldalak (pl. www.wolframalpha.com).
	TE Az integrál fogalmának elsajátítása, az integrálási szabályok gyakorlása, területszámítási problémák gyakorlása, a határozott integrál alkalmazása a valószínűségszámításban. Térfogatszámítási alkalmazások megismerése, feladatmegoldás.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Üzleti informatika		Kódja:	GT_ANG1007-17	
		angolul:		Business informatics				
Felelős oktatási egység:				Alkalmazott Informatika és Logisztika Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	3	magyar
Levelező	L	Féléves	5	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Szilágyi Róbert		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Takács Viktor László		beosztása:	tanársegéd
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A hallgatóknak előképzettségüktől függetlenül készség szinten el kell sajátítani azokat az informatikai ismereteket, amelyek a további tanulóyaikban felhasználhatók, illetve egy felsőfokú végzettséggel rendelkező szakember gyakorlati munkájában szükségesek lehetnek. Azaz interneten fellelhető ismereteket össze tudják gyűjteni, és ezek felhasználásával, valamint az Office programcsomag használatával képesek legyenek komplex feladataik megoldására is. A képzés alapján alkalmazás orientált, számos gyakorlati feladat megoldásával.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
Birtokában van a legalapvetőbb információgyűjtési, elemzési, feladat-, illetve problémamegoldási módszereknek.								
Képesség:								
Egyszerűbb szakmai beszámolókat, értékeléseket, prezentációkat készít, illetve előad.								
Attitűd:								
Fogékony az új információk befogadására, szakmai ismeretekre és módszertanokra.								
Autonómia és felelősség:								
Munkaköri feladatát önállóan végzi, szakmai beszámolóit, jelentéseit, kisebb prezentációit önállóan készíti. Szükség esetén munkatársi, vezetői segítséget vesz igénybe.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								

Táblázatkezelő rendszerek elemei (függvények, diagramok, sorbarende­zések és kimutatások stb.). Adatbáziskezelőrendszerek elemei (adatbázisok, táblák, lekérde­zések, űrlapok és jelentések készítése, kezelése). Internet szolgáltatások (Web, FTP, e-mail, stb.). Egy kiválasztott ERP rendszer: törzs adatmodellje (cikktörzs, partnertörzs, eseménytípusok, dokumentumtípusok, feladattípusok, bizonylattípusok).

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A hallgatók az előadásokon elsajátíthatják azokat az elméleti alapokat, amelyek a gyakorlaton bemutatásra kerülő feladatok megoldásaihoz szükségesek. Az előadásokon prezentáció formájában kapják a hallgatók az ismereteket, a gyakorlatokon pedig a táblázatkezelő és adatbáziskezelő rendszerek elemeivel, illetve használatával ismerkednek meg,

Értékelés

A gyakorlatokon az aktív részvétel kötelező, maximum 3 hiányzás engedhető meg! Több hiányzás esetén, a kurzus az aláírás megtagadásával zárul.

A félév gyakorlati jeggyel zárul. Az aláírás feltétele, hogy a hallgatók félévi tevékenysége alapján megállapított teljesítménye legalább 61%-os legyen. A gyakorlat a jegy 70%-t, az elmélet pedig a jegy 30%-t teszi ki. A félév folyamán két gyakorlati és két teszt jellegű ZH-ra kerül sor. A gyakorlatokon elkészített feladatokat az e-learning rendszerbe fel kell tölteni. Évközi Zh-k pontszáma: 2*15 pont= 30 pont elmélet: 45+25 pont= 70 pont gyakorlat.

A félév során kiemelkedő órai munkával, otthoni feladatmegoldással, számrendszeres mini ZH-val plusz pontok szerezhetőek.

Az összesített pontszám alapján a jegy kialakítása az alábbiak szerint történik:

0 - 60 elégtelen,

61 -70 elégséges,

71 -80 közepes,

81 -90 jó,

91 - 100 jeles.

Kötelező szakirodalom:

Tanszéki szerzői kollektíva: Üzleti informatika, elektronikus jegyzet, 2011.

Herdon Miklós-Rózsa Tünde: Információs rendszerek az agrárgazdaságban. Szaktudás Kiadó Ház, 2011.

Dobay Péter: Gazdasági Informatika I., Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar, 2006

Dobay Péter (1997): Vállalati információ-menedzsment. Nemzeti Tankönyvkiadó.

Raffai Mária: Az információ, Szerep, hatás, információmenedzsment, Palatia, 2006

Továbbá az előadáson és a gyakorlaton elhangzottak.

Ajánlott szakirodalom:

Sommerville: Szoftverrendszerek fejlesztése, Panem, 2002.

R. Elmasri – S. B. Navathe: Fundamentals of Database Systems, Addison Wesley, 2004.

Tézisek az információs társadalomról (Kiadó: Dr. Mojzes Imre informatikai kormánybiztos, MEH, 2000.)

www.kancellaria.gov.hu/tevekenyseg/kiadvanyok/tezis.htm

Kormányzat Stratégia és Programterv, MeH Elektronikus Kormányzat Központ, 2005.
IHM Elektronikus Önkormányzat Stratégia, 2003.
Molnár Bálint: Bevezetés a rendszerelemzésbe, A rendszerszervezés alapjai, Műszaki Könyvkiadó, 2002
Ullman, J.D., Widom J.: Adatbázisrendszerek, Alapvetés, Panem Prentice Hall, 1998.
Katona E.: Adatbázisok, Szegedi Tudományegyetem, www.inf.u-szeged.hu/oktatas/jegyzetek, 2006.
Date, J. C.: An Introduction to Database Systems, Addison Wesley, 2004
Rajtik János (2004): Adatbázis-kezelés MS ACCES 97, Pedellus Tankönyvkiadó Kft, Debrecen.
Reese, G., Yarger, R. J., King, T.: A MySQL kezelése és használata, Kossuth Kiadó, 2003.

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés – alapvető kérdések
	Információ, rendszer (adat, információ, tudás, rendszer, rendszerkategóriák, rendszerszemléletű megközelítés)
	TE* Táblázatkezelő rendszer használat: alapok, formázás, számformátum
2.	
	Táblázatkezelő rendszer használat: hivatkozások, összegző függvények (SZUM, DARAB, MIN, MAX, ÁTLAG)
3.	Információtechnológia (a számítástechnika rövid története, mai jellemzői, az IT fogalma, az Internet, e-indexek, az információfeldolgozás korszakai)
	Információgazdálkodás (az információs rendszerek új aspektusai, az információ érték, erőforrás és termelési tényező jellege, az üzleti informatika helye az értékláncban)
	Táblázatkezelő rendszer használat: Feltételes kifejezések, logikai operátorok alkalmazása (HA, ÉS, VAGY); Keresőfüggvények: (FKERES, INDEX, HOL.VAN)
4.	
	Táblázatkezelő rendszer használat: Tömbfüggvények
5.	Információs társadalom (az IT megváltozott szerepe és hatása, az Internet az üzleti életben, az elektronikus üzletvitel, az elektronikus gazdaság területei, távmunka – előnyök, hátrányok, az ICT társadalomra gyakorolt hatása, az információs társadalom fogalma, sajátossága, építőelemei)
	TE Táblázatkezelő rendszer használat: Kimutatáskészítés
6.	
7.	Adatbázisrendszer (egy általános adatbázis rendszer architektúrája, az adatbázisstervezés szintjei, adatfüggetlenség); Az ER modell (egyed, tulajdonság, kapcsolat, típus, előfordulás, sématervező eszközök)
	TE Adatbázis: Relációs táblák kezelése, kulcsok szerepe
8.	
	Adatbázis kialakítás, táblák létrehozása kezelése, űrlapok használata
9.	A relációs modell (relációs séma, reláció, integritási megszorítások, funkcionális függőségek, normalizálás, normálformák, a reláció algebra alapjai)
	TE Adatbázis lekérdezési lehetőségek (QBE rács, SQL)
10.	

	TE Jelentéskészítés, kifejezések, műveletek használata. Relációs táblák kezelése, kulcsok szerepe
11.	Multidimenzionális adatmodellezés, önkiszolgáló üzleti intelligencia rendszer készítésének lépései.
	TE Önálló gyakorlati feladat megoldás, feladat bemutatás
12.	
	TE Önálló gyakorlati feladat megoldás, feladat bemutatás
13.	Önkiszolgáló üzleti intelligencia rendszer illesztése ERP környezetbe. Konceptcionális-, és logikai rendszertervezés.
	TE Önálló gyakorlati feladat megoldás, feladat bemutatás
14.	
	TE Önálló gyakorlati feladat megoldás, feladat bemutatás

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Bevezetés a közgazdaságtanba		Kódja:	GT_ANGL002-17		
		angolul:		Introduction to Economics					
Felelős oktatási egység:				Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtan Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:				-				Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali	N	Heti	0	Heti	0	kollokvium	3	magyar	
Levelező		Féléves	10	Féléves	0				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Kapás Judit		beosztása:	egyetemi tanár	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Czeglédi Pál Nádasi Levente		beosztása	docens adjunktus	
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
megismerjék a közgazdasági szemléletmód legalapvetőbb sajátosságait, illetve a közgazdasági elemzés fő alkalmazási területeit. A kurzus végére a hallgatóknak tisztában kell lenniük a mikro- és a makroökonómia legfontosabb alapfogalmaival, és képesnek kell lenniük arra, hogy az alapvető elemzési eszközöket egyszerű problémák megoldása során alkalmazzák.									
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont, a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul									
Tudás:									
Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan									
Képesség:									
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.									
Attitűd:									
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra.									
Autonómia és felelősség:									
Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.									
A kurzus rövid tartalma, témakörei									

A félév első fele az alapelvekre és a mikroökonómia alapfogalmakra koncentrál, a második fele pedig a leglényegesebb makroökonómiai mutatókra és összefüggésekre. A közgazdaságtan tárgyának és módszerének, illetve alapelveinek áttekintése után a kereslet és kínálat modellje s annak alkalmazása következik. A makroökonómiai mutatók közül a GDP és az árindexek kapnak hangsúlyt, illetve a gazdasági növekedés stilizált tényeiről, a munkapiaccal és a pénzzel kapcsolatos alapfogalmakról is szó van egy-egy előadásban.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadás diák használatával, néhány számolási példa megoldásával.

Értékelés

A vizsga írásbeli. Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint:

0 - 50% – elégtelen

50%+1 pont - 63% – elégséges

64% - 75% – közepes

76% - 86% – jó

87% - 100% – jeles

Kötelező szakirodalom:

Mankiw, G. N. (2011): *A közgazdaságtan alapjai*. Osiris, Budapest.

Ajánlott szakirodalom:

Heyne, P. – Boettke, P. – Prychitko, D. (2004): *A közgazdasági gondolkodás alapjai*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

Heyne, P. – Boettke, P. – Prychitko, D. (2004): *A közgazdasági gondolkodás alapjai. Munkafüzet*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Levitt, S. D. – Dubner, S. J. (2007): *Lökonómia. Egy kóbor közgazdász a dolgok mögé néz*. Európa Könyvkiadó, Budapest.

Óránként bontott tematika	
1.	A közgazdaságtan alapvető kérdései és módszere
	TE*: A közgazdaságtan tudomány és társadalomtudomány voltának megértése
2.	A közgazdaságtan tíz alapelve
	TE: A racionális viselkedés alapfogalmainak ismerete
3.	A közgazdaságtan tíz alapelve
	TE: A piac együttműködésként való értelmezése, a láthatatlan kéz metafora megértése
4.	A termelési lehetőségek határa, alternatív költségek
	TE: Az alternatív költség grafikus értelmezése
5.	Hogyan működnek a piacok? I
	TE: A keresleti és a kínálati görbe koncepciójának megértése
6.	Hogyan működnek a piacok? II
	TE: Az egyensúlyi ár és mennyiség értelmezése, komparatív statika
7.	Kínálat, kereslet és kormányzati intézkedések
	TE: Az árszabályozás hatásainak értelmezése
8.	A nemzeti jövedelem mérése I
	TE: A nominális GDP koncepciójának megértése
9.	A nemzeti jövedelem mérése II
	TE: A reál GDP kiszámolása
10.	A megélhetési költségek mérése
	TE: Az infláció és az árszínvonal jelentése, GDP-deflátor és a fogyasztói árindex megismerése
11.	Termelés és gazdasági növekedés
	TE: A gazdasági növekedés (az országok közötti jövedelemkülönbségek) stilizált tényeinek ismerete
12.	A pénz jelentősége és funkciói
	TE: A pénz definíciója a pénzhasználat jelentőségének megértése
13.	A pénz jelentősége és funkciói
	TE: A bankrendszer pénzteremtésben játszott szerepének megértése
14.	Munkanélküliség
	TE: A munkapiaccal kapcsolatos alapfogalmak elsajátítása

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Vállalatgazdaságtan				Kódjai:		GT_ANGLO03-17	
		angolul:		Managerial Economics							
2019/2020/1. félév											
Felelős oktatási egység:				Debreceni Egyetem, Gazdálkodástudományi Intézet, Vállalatgazdaságtani Tanszék							
Kötelező előtanulmány neve:				-				Kódja:		-	
Típus		Heti óraszámok						Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat		Labor					
Nappali						Heti		kollokvium	4	magyar	
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	5	Féléves	0				
Tantárgyfelelős oktatók				neve:		Gabnai Zoltán			beosztása:		tud. segédmunkatárs
Közreműködő oktatók				neve:					beosztása:		
A kurzus célja, hogy a hallgatók - megismerkedjenek a vállalati gazdaságtan területeivel, erőforrásaival, általános menedzsment feladatokkal, úgymint tervezés, emberi erőforrás- és készlet-gazdálkodás, beruházások értékelése. - A tantárgy feladata továbbá, hogy a hallgatók tisztában legyenek a vállalkozások fogalmával, csoportosításukkal, a hozzájuk kötődő alapvető gazdasági ismeretekkel, a termelő- és szolgáltató-rendszerek hatékony működtetésének módszereivel.											

Tanulás eredmények, kompetenciák: a hallgató

Tudás:

A hallgató olyan alapvető ismeretekre tesz szert, amelyek révén eligazodik a vállalat működtetésének módszertanában, azokat megértve tudja a speciális eljárásokat, megközelítéseket elsajátítani. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. A vállalkozások működése, alapítása, tervezése, 2. A vállalkozások erőforrásai és értékelésük 3. Értékteremtő folyamatok menedzsmentje. A tantárgy révén a hallgató megismeri a menedzsment legfontosabb feladatait, döntési kompetenciáit.

Képesség:

Legyen tisztában a menedzsment alapfunkcióival, a vállalkozások működtetésének feltételeivel.

Ismerje az erőforrásokat és ezek értékelésének összefüggéseit.

Értse az értéktermelő folyamatok és a menedzsment kapcsolatát.

Legyen képes ismereteit felhasználni az üzleti- és a menedzsment kérdésköreinek bővítésére.

Tudja alkalmazni a gyakorlatban, pl. iparági fejlesztésekben, a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.

Attitűd:

A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő gazdálkodástudományi tudás birtokában a végzés után megfelelően értelmezni és értékelni tudja a menedzsment feladatait, továbbá alkalmas legyen gazdaságtudományi ismereteit gyarapítani. A hallgató ennek köszönhetően olyan gazdaságtudományi alapokkal bír, ami hozzásegíti ahhoz, hogy a szakmai feladatait hatékonyan végezze.

Autonómia és felelősség:

A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy munkájában innovatív, egyben befogadó és hatékony legyen, továbbá szakmai jövőépítéssel kapcsolatos kérdésekben megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt.

A kurzus tartalma, témakörei

A Vállalat és a vállalkozás fogalma, csoportosításuk, a stock és a flow folyamatok, a termelési érték, a termelési költség a jövedelem és kategóriái, a hatékonyság és annak mérése. A befektetett eszközök, a befektetések és a beruházás sajátosságai, beruházás-gazdaságossági számítások, gazdálkodás forgóeszközökkel, a készletgazdálkodás és a logisztikai rendszerek, az értéktermelő folyamatok menedzsmentje, a termelés és a szolgáltatás sajátosságai. Az emberi erőforrás gazdálkodás kérdései, területei, feladatai. A tervezés és az üzleti tervezés kapcsolata, a tervek csoportosítása, típusai, a tervezés eszközei.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások modern infokommunikációs eszközök felhasználásával. Interaktív, elektronikus tananyag az E-learning felületen. Lehetőség konzultációra.

Értékelés

- A levelezős hallgatók részére nincs félévközi követelmény, számukra a kollokvium a vizsgaidőszakban teljesíthető.

Kötelező olvasmány:

1. Nábrádi A. (szerk.) – Bai A. (szerk.) – Gabnai Z: Mezőgazdasági és energetikai ökonómiai ismeretek (2., 3., 5. fejezet). Debrecen, 2018

2. Nábrádi A. Vállalkozási ismeretek, Debreceni Egyetem ISBN 978-963-12-3048-2

Ajánlott szakirodalom:

1. Chikán A. Vállalatgazdaságtan, Aula Kiadó, Budapest, 2010.
2. Pupos Tibor et al: Termelés- és szolgáltatás menedzsment. Pannon Egyetem, Georgikon Kar, Keszthely, 2011
3. Andy Schmitz (2013): Principles of Managerial Economics, <http://lardbucket.org>

Hetekre bontott tematika:

Levelezős képzés:

Hét, időpont	Előadás (téma)	Gyakorlat/szeminárium	Hét
12.06 (12-20)	Követelményrendszer ismertetése, alapfogalmak, TÉ, TK, önköltség, jövedelem, hatékonyság, értéktermelő folyamatok menedzsmentje: termelés és szolgáltatás, forgóeszközök, készlet-gazdálkodás, emberi erőforrás-gazdálkodás, befektetett eszközök, beruházások értékelése, az idő pénzértéke, kapacitás-tervezés, szezonitávállalati tervezés		
12.07 (8-12)		Az előadás témaköreivel kapcsolatos kalkulációk, számítási feladatok	

A tantárgy neve:	magyarul:	Számvitel menedzsment				Kódja:	GT_ANG033-17	
	angolul:	Financial Accounting						
Felelős oktatási egység:		Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	6	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Rózsa Attila			beosztása	egyetemi adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Szabóné Szőke Réka			beosztása	tud. segédmunkatárs	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a vállalkozások számvitelének elméleti és gyakorlati alapjait.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
Megfelelő ismeretek megszerzése a számviteli folyamatokra vonatkozóan.								
Képesség:								
A hallgató képessé válik a számviteli munkába való bekapcsolódásra.								
Attitűd:								
A kurzus sikeres teljesítéséhez a hallgatónak fogékonnyá kell válnia a számviteli ismeretek iránt. A kurzus erősíti a hallgatók nyitottságát a számvitelt érintő jelenségek, problémák iránt, fokozza elkötelezettségüket.								
Autonómia és felelősség:								
A rendszerben gondolkodás képességének fejlesztése révén a hallgató alkalmas az önálló munkavégzésre, átlátja a számviteli munkához tartozó felelősségi köröket. Képes felelősséget vállalni munkájával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi és etikai normák és szabályok betartásáért, tevékenysége következményeiért, javaslataiért, döntéseiért.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A tárgy megismerteti a hallgatókat a számvitel fogalmával, annak rendszerével, a számviteli munka szakaszaival, az egyes gazdasági események vagyona gyakorolt hatásával. Bemutatja a könyvviteli számlák, valamint az eredménykimutatás és a mérleg között fennálló kapcsolatot.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A szükséges elméleti ismeretek elsajátítása után a gyakorlati órákon feladatok megoldása.								

Értékelés

A félévközi munka kollokviumi jeggyel zárul.

Vizsgát csak az a hallgató tehet, aki aláírást szerez a félév végén, melynek feltétele:

- A konzultációs alkalmakon való aktív részvétel.

Az érdemjegy (100%) megszerzésének követelményei:

- A félév során a gyakorlat és elmélet anyagából 1 zárthelyi dolgozat sikeres (legalább 50%-os) megírása.

A vizsga eredményei a következők szerint alakulnak:

0-49%	elégtelen
50-69%	elégséges
70-79%	közepes
80-89%	jó
90-100%	jeles

Konzultációs alkalmakra bontott tematika	
1. alkalom (5 óra)	A félévi tantárgyi követelmények és feladatok ismertetése.
	TE* A hallgató megismeri a tantárgyi követelményeket, a félév közben elvégzendő feladatokat.
	A számvitel fogalma.
	TE A hallgató megismeri a számvitel fogalmát.
	A vállalkozó vagyona, a vagyon kimutatása.
	TE A hallgató megismeri a vállalkozói vagyon nyilvántartására szolgáló vagyonmérleg eszköz és forrás oldalának felépítését, megérti a felépítés logikáját.
2. alkalom (5 óra)	A gazdasági műveletek és hatásuk a vagyonra.
	TE A hallgató megismeri a gazdasági műveleteket, azok csoportosítási lehetőségeit, képes megállapítani az egyes gazdasági események hatását a vagyonra.
	Könyvviteli alapfogalmak.
	TE A hallgató megismeri a könyvviteli alapfogalmakat.
	A számviteli munka szakaszai (bizonylatok)
	TE A hallgató megismeri a számviteli munka szakaszait.
	A számviteli munka szakaszai (nyilvántartások, analitikus és szintetikus elszámolások)

	TE A hallgató átlátja a számviteli munka folyamatait, képes a rendszerben való gondolkodásra.
3. alkalom (5 óra)	Összefoglaló példa a könyvviteli számlák, valamint az eredménykimutatás és a mérleg közötti kapcsolatok bemutatására.
	TE A hallgató felismeri, átlátja a könyvviteli számlák, valamint az eredménykimutatás és a mérleg közötti kapcsolatokat.
	Újabb összefoglaló példa a könyvviteli számlák, valamint az eredménykimutatás és a mérleg közötti kapcsolatok bemutatására.
	TE A hallgató egységes rendszerben látja a könyvviteli számlák, valamint az eredménykimutatás és a mérleg közötti kapcsolatokat.
	Beszámolási és könyvvezetési kötelezettség. A számviteli szolgáltatás.
	TE A hallgató megismeri a gazdálkodók beszámolási és könyvvezetési kötelezettségét, valamint a számviteli szolgáltatásokat.
4. alkalom (5 óra)	A vállalkozások számvitelének szabályozása. A számviteli rendszer. A számviteli törvény.
	TE A hallgató részletesen megismeri a számviteli rendszert és annak szabályozását, annak jogi kereteit.
	A számviteli alapelvek, a számviteli politika. Beszámoló készítésről általában.
	TE Belátja a számviteli alapelveknek való megfelelés szükségességét, képessé válik számviteli politika összeállítására.
	Az ÁFA és az értékcsökkenés elszámolás lényege.
	TE A kurzus végére a hallgató komplex számviteli ismeretekkel rendelkezik, a megszerzett tudás átadására képesé válik.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Üzleti kommunikáció		Kódja:	GT_ANGLO34-17	
		angolul:		Business Communication				
Felelős oktatási egység:				Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti		Heti		Gyak. jegy	3	magyar
Levelező		Féléves	5	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Juhász Csilla		beosztása	habilitált egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
a tantárgy keretében elsajátítsák az üzleti kommunikáció alapjait, szintjeit, modelljeit, alapformáit. Videó-felvételes szerepjátékok keretében átélhessék a kommunikációs kapcsolat létrehozását, megteremtését, a meggyőzés formai és tartalmi elemeit, az írásbeliség technikáit. Ezekkel felkészítve őket a munka világában rájuk váró feladatokra, megfelelő készségeket kialakítva bennük.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Ismeri és alkalmazza a kommunikációs formákat, a kommunikáció buktatóit, szabályszerűségeit.
- Ismeri a szóbeli és írásbeli kommunikációt a szakmai életben.

Képesség:

- Magas szinten dolgozza fel a magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait, rendelkezik a hatékony információkutatás, -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.
- Szakterületének egyes résztemáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket készít.

Attitűd:

- Elsajátítva a kommunikációs konfliktuskezelés lehetőségeit, megismerve ennek sikeres megvalósítását és a lehetséges kudarc tipizálható okait, azokat sikerrel alkalmazza.

Autonómia és felelősség:

- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Az üzleti kommunikáció alapjai, szintjei; Az üzleti kommunikáció modelljei, alapformái; A verbális kommunikáció szóban és írásban; A nonverbális kommunikáció; A kommunikációs kapcsolat létrehozása, megteremtése

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások tartása.

Értékelés

A félév gyakorlati jeggyel zárul. Az elégségeshez 60-69,9%, a közepeshez 70-79,9%, a jóhoz 80-89,9% a jeleshez 90% feletti teljesítmény kell.

Kötelező szakirodalom:

Berde Cs. – Dienesné K. E. – Juhász Cs.: Kommunikációs alapismeretek. Vider plusz Nyomda Debrecen, 2000

Fodor L. – Kriskó E.: A hatékony kommunikáció alapjai. Noran Libro. Budapest 2014

Hofmeister-Tóth Á.: Üzleti kommunikáció és tárgyalástechnika. Akadémiai Kiadó Budapest, 2010

Pease, A.: Testbeszéd. 21. kiadás Park Kiadó Budapest 2012

Ajánlott szakirodalom:

Szabó K.: Kommunikáció felsőfokon Kossuth Kiadó Budapest, 2009

Montágh I.: Figyelem vagy fegyelem? Holnap Kiadó Budapest, 2008

Neményiné Gyimesi I.: Hogyan kommunikáljunk tárgyalás közben? Akadémiai Kiadó Budapest, 2009

Nierenberg, G. – Calero, H.: Testbeszéd-kalauz. Bagolyvár Könyvkiadó Budapest, 1998

Wacha I.: A korszerű retorika alapjai I-II. Szemimpex Kiadó 1996

Hetekre bontott tematika	
1. előadás	Az üzleti kommunikáció alapjai Nonverbális kommunikáció az üzleti életben Verbális kommunikáció (szóbeliség)
	TE*: A hallgató elsajátítja az alábbiakat: a kommunikáció fogalma, csoportosítása, az üzleti kommunikáció modellje, folyamata Elsajátítja az alábbiakat: mi a nonverbális kommunikáció, hogyan csoportosítjuk, formái, térközzsabályozás Elsajátítja a nonverbális kifejezésmódok formáit, jellemzőit Szembesül az írásbeli kommunikáció sajátosságaival, elsajátítva azokat
2. előadás	Verbális kommunikáció, szóbeliség Zavarok az üzleti kommunikációban Hatékony üzleti kommunikáció A nemek, népek közötti kommunikációs különbségek
	TE: Megtanulja a szóbeli üzleti kommunikáció (megbeszélés, tárgyalás) sajátosságait, jellemzőit. Megtanulja, szembesül a kommunikációjára ható, abban előforduló zavarokkal. Megtanulja a kommunikációban rejlő kulturális különbségeket.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Pénzügytan				Kódja:	GT_ANG009-17	
	angolul:	Finance						
2019/2020/2								
Felelős oktatási egység:			DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:			-				Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	5	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Béresné dr. Mártha Bernadett			beosztása	adjunktus
Tantárgy oktatásába bevont oktató			neve:				beosztása	
A kurzus célja , a hallgatók bevezetni a pénzügyi alapfogalmak világába, megismertetni őket a hazai bankrendszer felépítésével, a Magyar Nemzeti Bank feladataival, eszközrendszerével, a bankügyletekkel, a fizetési módokkal, az értékpapírok és a valuta, deviza működésével. A szemináriumokon a hallgatók a pénz időértékéhez és az értékpapírokhoz kapcsolódó számításokat sajátítják el.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Tisztában van a pénzügytan alapfogalmaival, ismeri a hazai bankrendszer felépítését, az MNB feladatait, eszközrendszerét. Kiigazodik a bankügyletek, a fizetési módok, és az értékpapírok témakörében. Áttekintése van a pénz időértékével kapcsolatos feladatok körében. Elsajátította a pénzügyi gondolkodás alapjait.								
<i>Képesség:</i>								
A tanult elméletek és pénzügyi számítási módszerek alkalmazásával alapvető összefüggéseket tár fel pénzügyi folyamatok között. Önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít alapvető pénzügyi döntések meghozatalához.								
<i>Attitűd:</i>								
Nyitott a pénzügyeket érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezett a megoldásukat illetően.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a pénzügyi adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadások keretében a hallgatók a pénzügytan alapjaival kapcsolatos jellemzőkkel, rendszerekkel ismerkednek meg. A gyakorlatokon olyan számításokat, feladatokat végeznek, oldanak meg, amelyek biztosítják, hogy kellő gyakorlatot, alapvető pénzügyi jártasságot szerezzenek a hétköznapi életben, így a döntéstámogatásban, az ok-okozati összefüggések feltárásában.

Értékelés

Számonkérés módja:

A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat szerint a vizsgaidőszakban írásbeli vizsgázási lehetőséget biztosítunk a hallgatóknak. A vizsgadolgozat elméleti (feleletválasztós, igaz/hamis kérdések) és gyakorlati feladatokat tartalmaznak 50-50%-os arányban.

Azon hallgatónak, akinek adott félév során nem sikerül levizsgáznia, de rendelkezik aláírással, az a következő félévben felveheti a tárgyat vizsgakurzus formájában amennyiben az meghirdetésre kerül.

Értékelés:

60% alatt: 1, elégtelen

60-69%: 2, elégséges

70-79%: 3, közepes

80-89%: 4, jó

90-100%: 5, jeles

Kötelező szakirodalom:

Az előadások és a gyakorlatok anyaga (e-learning-ben elérhető).

Ajánlott szakirodalom:

Kürthy Gábor (szerk.): Pénzügytan – egyetemi tankönyv. Budapesti Corvinus Egyetem Pénzügy Tanszék, Tanszék Kft. 2018

Zeller Gyula – Koltai Zoltán: Pénzügyi alapismeretek. Pécs, 2017. 1-3.; 6.1.; 8-9.; 12.24. fejezet

Katona Klára (szerk.): A pénzügyi közvetítő rendszer funkciói. Wolters Kluwer, 2018. III fejezet

Jánosi-Madár-Sági-Szabó-Szebellédi-Zeller: Pénzügyek alapjai. BGF. 2007.

Sándorné Új Éva: Gyakorlati pénzügyek példatár. Penta Unió, Budapest, 2017

Közgazdasági Szemle, Pénzügyi Szemle, Hitelintézeti szemle, Statisztikai Szemle, Külgazdaság, HVG, Figyelő folyóiratok aktuális cikkei

Tematika

1. *Konzultáció:* A pénz keletkezése és fejlődése. A pénz időértéke. A pénzügyi intézményi rendszer. Az MNB jogállása és feladatai. A monetáris politika, eszközrendszere. Pénzügyi szolgáltatások. Bankügyletek és bankszolgáltatások (aktív-, passzív-, semleges bankügyletek).
2. *Konzultáció:* Hitelek, csoportosításuk. Faktoring, forfait, lízing. Pénzforgalom lebonyolítása. Bankszámlaszerződés, vállalkozói bankszámlák. A pénzforgalom lebonyolítása 1. Értékpapírok fogalma, csoportosítása, fajtái, jellemzői. Résztulajdonosi jogot megtestesítő értékpapírok. A részvény. Valuta, deviza, konvertibilitás.

A tantárgy neve:	magyarul:		Gazdasági matematika II.				Kódja:	GT_ANGLO10-17
	angolul:		Calculus for Economics II.					
Felelős oktatási egység:			Kutatásmódszertan és Statisztika Tanszék					
Kötelező előtanulmány neve:			Gazdasági matematika I.				Kódja:	GT_ANGLO01-17
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	5	Magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató			neve:		Dr. Szőke Szilvia		beosztása:	Adjunktus
Tantárgy oktatásába bevont oktató			neve:				beosztása:	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A felsőbb matematika alapjainak megismertetése, biztos alap nyújtása a különböző gazdasági és statisztikai tárgyak elsajátításához. Az órákon elhangzott tananyag elsajátítása olyan szinten, hogy gyakorlati problémák kezelése lehetővé váljon.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
A kurzus folyamán megtanulják az alapvető összefüggéseket, amik szükségesek a közgazdasági ismeretek elsajátításához és a statisztikai elemzési módszerekhez.								
Képesség:								
A tanult elmélet és módszerek gyakorlati alkalmazásával képesek lesznek a hallgatók rendszerezni, elemezni, önállóan következtetéseket levonni.								
Attitűd:								
Az újszerű megoldások értékelésével fejlesztjük az önálló és egyéni problémamegoldást. A gyakorlati példák, az alkalmazási területek megmutatása a szakmai ismeretekre és módszerekre való nyitottságot hivatott növelni.								
Autonómia és felelősség:								
Erős módszertani alapozással, gyakorlatias problémamegoldás gyakorlásával biztos alapot adunk a későbbi módszertani tanulmányokhoz, hogy felelősséget tudjon vállalni a hallgató az önálló elemző munkák készítésével kapcsolatban.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Többváltozós függvények vizsgálata, a mátrixok, determinánsok, lineáris terek és a valószínűségszámítás.								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Elsősorban tanári magyarázat, illetve lehetőség szerint minél több önálló feladatmegoldás jellemzi az órákat.

Értékelés

A félévet kollokviummal zárjuk. A jegyet a hallgatók írásbeli dolgozat alapján kapják meg. Az elégségeshez az elérhető pontszámok legalább 50%-a kell. Lehetőség van jegymegajánló dolgozat írására.

Kötelező szakirodalom:

Sydseater – Hammond: Matematika közgazdászoknak (Aula kiadó) ISBN: 963 9478 56 3

A kari honlapon hétről hétre elhelyezett előadásjegyzet, kézirat

Ajánlott szakirodalom:

Denkinder – Gyurkó: Analízis gyakorlatok Tankönyvkiadó. ISBN: 963 17 9667 1

Denkinder: Valószínűesszámitás

Denkinder: Valószínűesszámitás gyakorlatok

Obádovics: Felsőbb matematikai feladatgyűjtemény. Scholar Kiadó, ISBN 963 9193 72 0

Obádovics: Valószínűesszámitás és matematikai statisztika

Scharnitzky: Mátrixszámitás (Bolyai könyvek)

Solt György: Valószínűesszámitás (Bolyai-könyvek sorozat) Műszaki Könyvkiadó, Budapest

Konzultációkra bontott tematika	
1. (5 óra)	Mátrix fogalma, speciális mátrixok. Műveletek mátrixokkal. Determináns fogalma, tulajdonságai, alkalmazása, mátrix invertálása. Lineáris egyenletrendszerek megoldása.
	TE* Számítási feladatok megoldása a mátrixok, determinánsok témaköréből. Az új fogalmak, műveletek megismerése, ezekkel kapcsolatos feladatmegoldás. Egyenletrendszer megoldása Gauss eliminációval, Cramer-szabállyal, inverz-mátrix módszerrel.
2. (5 óra)	Többváltozós függvény fogalma. Lokális, globális szélsőérték fogalma. Parciális deriválás, feltétel nélküli szélsőérték meghatározása. Többváltozós függvény elaszticitása. Szöveges szélsőérték feladatok. Lineáris programozási feladat matematikai modelljének elkészítése, megoldása grafikus módszerrel.
	TE A differenciálszámítás kiterjesztése n változós függvényekre. Szélsőérték-feladatok megoldása. Többváltozós függvények alkalmazása a gyakorlati problémák megoldására. Feladatmegoldás a lineáris programozás témaköréből. Gyakorlati problémák megbeszélése, szállítási feladat megismerése.
3. (5 óra)	Kombinatorika. Eseményalgebra. Klasszikus valószínűségszámítás. Geometriai valószínűség. Mintavételezés. Feltételes valószínűség. A valószínűség meghatározás események együttes bekövetkezése esetén. Teljes valószínűség tétele, Bayes tétel.
	TE A középiskolai ismeretek felelevenítése, gyakorlása Az új tételek megismerése, gyakorlása. Feladatmegoldás.
4. (5 óra)	Valószínűségi változók és jellemzőik. Várható érték, szórás, valószínűség eloszlás, sűrűség függvény, eloszlás függvény. Nevezetes diszkrét valószínűségi változók. Nevezetes folytonos valószínűségi változók. Matematikai szoftverek, internetes matematikai oldalak (pl. www.wolframalpha.com).
	TE A valószínűségi változók fogalmának elsajátítása, a valószínűségi változók csoportosítása, jellemzése. A binomiális eloszlás, a Poisson-eloszlás, az egyenletes eloszlás, és a normális eloszlás megismerése, alkalmazása feladatmegoldás során.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:		Mikroökonómia				Kódja:	GT_ANGN011-17
	angolul:		Microeconomics					
Felelős oktatási egység:			DE GTK Közgazdaságtan Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:			Bevezetés a közgazdaságtanba				Kódja:	GT_ANGN002-17
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	5	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Kapás Judit		beosztása	egyetemi tanár	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:		Karcagi-Kováts Andrea Nádasi Levente		beosztása	adjunktus tanársegéd	
A kurzus célja								
hogy a hallgatók elsajátítsák a mikroökonómia alapvető fogalmait, modelljeit és használni tudják azokat, illetve képesek legyenek ezeket alkalmazni. A hallgatóknak a kurzus végére ismerniük kell a fogyasztói és a vállalati viselkedés elemzéséhez szükséges legfontosabb elméleteket, fogalmakat, illetve eszközöket, és ezek alapján képesnek kell lenniük különböző problémák elemzésére.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.								
Képesség:								
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.								
Attitűd:								
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra.								
Autonómia és felelősség:								
- Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. - Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal. - Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait.								

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus először áttekinti a mikroökonómiai alapelveket és módszereket, és a korábban már megismert fogalmakat (kereslet, kínálat, egyensúly) kibővítve vezet be új alkalmazási lehetőségeket (pl. árszabályozás). Ezután a fogyasztói optimalizálás levezetése következik: hasznossági függvény, költségvetési korlát, egyéni és piaci kereslet. A második nagy egységben a termeléselmélet, a profitmaximalizálás, és két alapvető iparági szerkezet (tökéletes verseny és monopólium) elemzése történik.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadás és szemináriumi foglalkozások, feladatmegoldás

Értékelés

A vizsga írásbeli. Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint:

0 - 50% – elégtelen

50%+1 pont - 63% – elégséges

64% - 75% – közepes

76% - 86% – jó

87% - 100% – jeles

Kötelező szakirodalom:

Jack Hirschleifer, Amihai Glazer, David Hirschleifer (2009): Mikroökonómia - Árelmélet és alkalmazásai - Döntések, piacok és információk. Osiris Kiadó, 2009

Berde, Éva (szerk.): Mikroökonómiai és piacelméleti példatár. TOKK, Budapest, 2009. (e-book formában az alábbi linken: <https://bookandwalk.hu/Mikroekonomiai-es-piacelméleti-feladatgyujtemeny-9915-ebook.aspx>)

Ajánlott szakirodalom:

Varian, Hal R.: Mikroökonómia középfolon. KJK Kerszöv, Budapest, 2001. (vagy újabb kiadás)

Kopányi, M. (szerk.): Mikroökonómia. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1997.

Mankiw, G. N. (2011). A közgazdaságtan alapjai. Osiris, Budapest.

Bergstrom, Theodore C. – Varian, Hal R.: Mikroökonómiai gyakorlatok. Veszprémi Egyetemi Kiadó, 2002.

Heti bontott tematika	
1.	A mikroökonómia alapelvei
	TE: Határelemzés, racionalitás, önérdékkövetés, alternatív költség, pozitív-normatív elemzés
	Elemzési eszközök
	TE: piaci kereslet, kínálat, egyensúly optimalizálás, adózás, árszabályozás
	Költségvetési korlát
	TE: jövedelem, költségvetési egyenes, piaci cserearány
	Hasznosság és preferenciák
	TE: preferenciarendezés, közömbösségi görbék, hasznossági függvény, határhaszon
2.	Fogyasztói döntés
	TE: a fogyasztói optimum meghatározása a helyettesítési határráta és a piaci cserearány által
	A keresletelmélet néhány alkalmazása
	TE: jövedelem-fogyasztás görbe, Engel-görbe, ár-fogyasztás görbe, egyéni kereslet levezetése
	Piaci kereslet
	TE: piaci kereslet levezetése egyéni keresletből, rugalmassági mutatók
3.	A vállalat I.
	TE: vállalat tulajdonosa és vezetője közti különbség azonosítása, számviteli és gazdasági költség koncepció, profitmaximalizálás mint fő cél, költségfüggvények rövid és hosszú távon
	A vállalat II.
	TE: kompetitív vállalat rövid távú profitmaximalizálása, fedezeti és üzembezárási pontok
	A kompetitív piac egyensúlya
	TE: kompetitív iparág rövid és hosszú távon, a tökéletes verseny jóléti többletei
4.	Monopólium I.
	TE: monopolista profitmaximalizálási döntése, határbevétel
	Monopólium II.
	TE: monopólium melletti jóléti többletek, holtteher-veszteség
	A termelési tényezők kereslete
	TE: rövid távú termelési függvény, határtermék, reálbér

	Összefoglalás

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Gazdasági magánjog		Kódja:	GT_ANG1012-17	
		angolul:		Business Civil Law				
Felelős oktatási egység:				DE GTK Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	magyar
Levelező	+	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Károlyi Géza		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása:	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerkedjenek a gazdasági szféra alanyainak alapítási és működési sajátosságaival, amelynek keretében elsősorban az egyéni és társas vállalkozások létrehozásának személyi és vagyoni feltételeit, valamint szervezeti felépítésük és működésük jellemzőit sajátíthatják el. A kurzus betekintést ad a kereskedelmi szerződések, valamint a tulajdonjog alapvető szabályaiba is.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A hallgató olyan alapvető gazdasági jogi ismereteket sajátít el, melyek révén képes eligazodni a különböző vállalkozási formák alapvető sajátosságai között. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. A gazdasági társaságok alapításának, működésének és megszűnésének közös anyagi jogi és eljárásjogi szabályai. 2. Az egyes vállalkozási formák specifikumai. 3. A tulajdonjog és a kötelmi jog alapvető rendelkezései.

Képesség:

Legyen tisztában az egyéni és társas vállalkozási formák típusaira jellemző speciális sajátosságokkal, az általuk történő tulajdonszerzés és szerződéskötés alapvető szabályaival.

Tudja elhelyezni a gazdálkodó szervezetek és a nonprofit szféra alanyai között a tanult szervezeti formákat, ismerje az elhatárolási szempontjaikat.

Legyen képes a cégekhez kapcsolódó alapítási és megszüntetési eljárások elkülönítésére, azok alapvető céljainak felismerésére.

Tudja alkalmazni a gyakorlatban, pl. saját vállalkozás alapítása és működtetése esetén a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.

Attitűd:

A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő társasági jogi és cégjogi tudás birtokában átlássa és elkülönítse a gazdasági szféra alanyainak körét, a munkája során felmerülő alapvető jogintézményeket (társaságalapítás, tulajdonszerzés, szerződéskötés) magabiztosan és megfelelően értelmezni és értékelni tudja, a jogi ismereteit folyamatosan gyarapítsa.

Autonómia és felelősség:

A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a gazdasági szféra jogintézményei körében az általános információkhoz képest egy magasabb szakmai szinten megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt a vállalkozási formákat érintő kérdésekben.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Jogi alapfogalmak, közjog-magánjog elkülönítése. Állami szervek rendszere. A gazdasági élet alanyai (jogképeség, cselekvőképesség- jogi személyek). A természetes személy vállalkozási tevékenysége. A gazdasági társaságok közös szabályai. A gazdasági társaságok alapítása. A gazdasági társaságok szervezeti felépítése. A közkereseti társaság és a betéti társaság jellemzői. A korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság jellemzői, a részvény. Egyéb jogi személy szervezetek (szövetkezet, civil szervezetek). A jogi személyek megszűnése, megszüntetése. A végelszámolási eljárás. A csőd- és felszámolási eljárás sajátosságai. Tulajdonjog, a tulajdon megszerzése. A polgári jogi szerződések általános szabályai.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

előadás, igény szerint konzultáció, joggyakorlat megismerése jogesetek bemutatásán keresztül

Értékelés

A félév során két zárthelyi dolgozat írása, ezek alapján jegymegajánlás történik. Emellett a vizsgajegy írásbeli vizsgán is megszerezhető.

2-es (elégséges) érdemjegy a zárthelyi dolgozatokon: a maximálisan elérhető pontok 50 %-ától.

Kötelező szakirodalom:

Károlyi – Prugberger – Törő – Helmeczi (2015): Gazdasági magánjog. Debrecen, KEBO PRINT Kft.

Ajánlott szakirodalom:

Fézer-Károlyi-Petkó-Törő (2014): Jogi személyek a gazdasági forgalomban. Debrecen, Kapitális Kft.

bontott tematika	
1-5 óra	A gazdasági élet alanyai (jogképesség, cselekvőképesség, jogi személyek). Jogalanyok köre – személyek joga – jogképesség. A természetes személyek jogképessége és cselekvőképessége. A jogi személy fogalmi ismérvei. A természetes személy vállalkozási tevékenysége: Egyéni vállalkozás alapítása és működtetése, az egyéni cég sajátosságai. A gazdasági társaságok közös szabályai. A gazdasági társaságok alapítása: a társasági jog alapelvei, a társasági szerződés tartalmi sajátosságai. Az előtársaság funkciója. A gazdasági társaságok szervezeti felépítése TE: Ismeri a jogalanyok körét, azok jogképességének sajátosságait, a természetes személyek cselekvőképességét korlátozó és kizáró tényezőket. Alapos ismereteket sajátít el a gazdasági társaságok alapításának anyagi és eljárásjogi szabályozásával kapcsolatban, cégalapítás esetén ismeri a legfontosabb tudnivalókat, közreműködő személyeket, hatóságokat. Részletes ismeretekkel bír a társaságoknál kötelező jelleggel működő szervek formáiról, valamint az opcionálisan létrehozható szervezetek jelentőségéről.
6-10 óra	Az egyes gazdasági társaságok főbb sajátosságai: A közkereseti és a betéti társaság sajátosságai. A kkt. és a bt. alapításának alanyi és vagyoni feltételei. A tagok személye és felelőssége. A kkt. és bt. szervezeti felépítésének specifikumai. A korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság jellemzői, a részvény. A kft. alapításának alanyi és tárgyi feltételei, törzstőke, törzsbetét, üzletrész fogalmi sajátosságai. Tagok köre, felelőssége, jogállása. Mellékszolgáltatás és pótbefizetés jellemzői. Taggyűlés és ügyvezető működési sajátosságai. A zrt. és az nyrt. elhatárolása, szilárd alaptőke elve, részvényes személye és felelőssége. A részvény fogalma, részvényfajták. A jogi személyek megszűnése, megszüntetése. A végelszámolási eljárás. A csőd- és felszámolási eljárás sajátosságai. TE: Ismeri a négy gazdasági társaság egyedi sajátosságait, az egyes formákhoz kapcsolódó specifikus jogintézményeket, az elhatárolási szempontokat. Ismeretekkel bír a társaságok megszűnési formái tekintetében, el tudja különíteni a fizetőképesség és a fizetéseképtelenség esetén lefolytatandó eljárásokat.

A tantárgy neve:		magyarul:		Statisztika I.				Kódja:	GT_ANGLO15-17
		angolul:		Statistics I.					
Felelős oktatási egység:				Kutatómódszertan és Statisztika Tanszék					
Kötelező előtanulmány neve:				Gazdasági Matematika I.				Kódja:	GT_ANGLO01-17
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	5	magyar	
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. habil. Huzsvai László		beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Dr. habil. Csipkés Margit		beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók a gazdasági elemzésben használható leíró statisztikai módszereket megismerjék, és a gazdaság és szervezéstudományok területén használható eljárásokat készség szinten alkalmazni tudják a gyakorlati feladatok megoldása során.									
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul									
<i>Tudás:</i>									
Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.									
<i>Képesség:</i>									
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.									
<i>Attitűd:</i>									
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására.									
<i>Autonómia és felelősség:</i>									
Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.									
A kurzus rövid tartalma, témakörei									
Mintavételezés, leíró statisztika, koncentráció, indexek, nevezetes eloszlások, hipotézis vizsgálatok, nem paraméteres próbák.									

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az egymásra épülő anyagrészek megértése, alkalmazásuk és begyakorlása érdekében rendszeres otthoni felkészülést kérünk a hallgatóságtól. A félév végi aláírás feltétele a gyakorlatokon való aktív részvétel és az EXCEL táblázatkezelő program felhasználói szintű ismerete. Az előadások látogatása ajánlott, a gyakorlatoké kötelező.

Értékelés

A félév gyakorlati jeggyel zárul, amely elméleti és gyakorlati részből áll, melyet számítógépes rendszerben teljesítenek a hallgatók. A gyakorlati anyag: feladatmegoldás az Excel táblázatkezelő programban. Az elméleti rész számonkérése számítógépes teszttel történik. A sikeres gyakorlati jegyhez mindkét résznek legalább elégséges szinten kell teljesülnie. A végső minősítést az elméleti és gyakorlati tudás átlaga adja.

Kötelező szakirodalom:

Huzsvai L.: Statisztika gazdaságelemzők részére, Excel és R alkalmazások. Seneca Books, 2012. ISBN 978-963-08-5016-2

Ajánlott szakirodalom:

Hunyadi L. – Vita L.: Statisztika I. Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-348. o.

Hunyadi L. – Vita L.: Statisztika II. Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-300. o.

Hunyadi L. – Vita L.: Statisztikai képletek és táblázatok (oktatási segédlet), Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-51. o.

Szűcs I.: Alkalmazott Statisztika Agroinform Kiadó, Budapest, 2002. 1-551. o.

Heti bontott tematika	
1.	A statisztika fogalma, részterületei. Statisztikai alapfogalmak: alapsokaság, ismerv, paraméter, minta. A statisztikai munka fázisai.
	A statisztika alapfogalmai. Adatgyűjtési és adathasznosítási módok, adatforrások. Statisztikai lehetőségek az Excel táblázatkezelő programban. Függvények és eljárások, statisztikai alpműveletek.
2.	Mintavételezési eljárások, véletlen minta, szisztematikus hiba, paraméter. Adatbázisok. A jó adatbázis kritériumai. Adatbázis készítés szabályai.
	Független, azonos eloszlású minta, egyszerű minta, rétegzett minta. Csoportos minták, nem véletlen mintavételi eljárások, kombinált és mesterséges minták. Nem válaszolások a mintában. Kiválasztási arány számítása.
3.	Az adatok mérési szintjei. A különböző mérési szintekhez tartozó adatok jellemző értékeinek meghatározása. Adatábrázolások.
	Különböző mérési szintű változók jellemző értékeinek meghatározása. Diagramok készítése és értelmezése.
4.	Viszonyszámok. Összefüggések a viszonzszámok között.
	Megoszlási, koordinációs, összehasonlító, teljesítmény viszonzszámok számítása. Intenzitási viszonzszámok meghatározása.
5.	Centrális mutatók: medián, módusz, számított középértékek.
	Centrális mutatók meghatározása különböző mérési szintű változók esetén.
6.	Középértékek: számtani, geometriai, harmonikus, négyzetes. Súlyozott átlagok számítása.
	Átlagok (a számtani átlag és főbb tulajdonságai, egyéb átlagfajták és jellegzetes alkalmazási területeik).
7.	A szóródás mutatói: szórás, variancia, terjedelem, abszolút, relatív eltérések, variációs együttható, relatív variációs együttható.
	Szóródási mutatók számítása a teljes sokaságból és mintából.
8.	A koncentráció mérése, Lorenz görbe. Herfindahl-Hirschman-index. Összefüggések a koncentráció és szórás között.
	A koncentráció elemzés gyakorlata.
9.	Indexek
	Az érték-, ár- és volumenindex számítás alapjai. A Laspeyres- és Paasche-féle indexek. Index-összefüggések. A Fisher-féle indexek.
10.	A normális eloszlás mint modell. Eloszlás és sűrűség függvény. Ferdeség és csúcosság jellemzése
	Normáleloszlás előállítás. Sűrűség és eloszlás függvény elemzése. Standardizálás. Ferdeség és csúcosság számítása, gyakorlati értelmezése.

11.	A standard normál eloszlás nevezetes értékei, törvényszerűségei. Egyoldali aszimmetrikus, kétoldali szimmetrikus valószínűségek.
	Standard normális eloszlás előállítása. Az eloszlás függvény alapján a jellemző értékek meghatározása. Egyoldali, kétoldali valószínűségek meghatározása. Az Excel standard normális eloszlás függvényei és értelmezésük.
12.	Student-féle t-eloszlás. Az átlag standard hibája. Megbízhatósági tartományok.
	A standard hiba meghatározása. Különböző valószínűségekhez tartozó konfidencia intervallumok számítása. A megbízhatósági tartományok gyakorlati alkalmazása.
13.	Statisztikai hipotézisvizsgálatok, nem paraméteres próbák. Khi-négyzet próba.
	Függetlenségvizsgálat, illeszkedésvizsgálat, homogenitás-vizsgálat. Khi-négyzet próbák.
14.	Összefoglalás
	Gyakorlás a sikeres gyakorlati jegy megszerzése érdekében.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Makroökonómia		Kódja:	GT_ANGL016-17	
		angolul:		Macroeconomics				
Felelős oktatási egység:				Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtan Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				mikroökonómia		Kódja:	GT_ANGL011-17	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	5	magyar
Levelező	L	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Czeglédi Pál		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Czeglédi Pál		beosztása	egyetemi docens

Tudás:

Képesség:

Attitűd:

Autonómia és felelősség:

A kurzus rövid tartalma, témakörei

jelentősége és az infláció: a pénz funkciói és a pénzkínálat; a pénz mennyiségi elmélete; a pénzkereslet; az infláció társadalmi költségei. A gazdaság rövid távú modelljei: a keynesi kereszt, az IS-LM modell. A rövid és a hosszú távú következtetések viszonya: a várakozásokkal kiegészített Phillips-görbe, és a fogyasztási függvény Friedman- és Modigliani-féle elméletei.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadás, feladatmegoldás, hipotetikus gazdaságpolitikai és egyéb változások hatásának magyarázata a grafikus és matematikai formában felírt modellekben

Értékelés

A vizsga írásbeli. Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollektívumnyi jegyet az alábbiak szerint:

0 - 50% – elégtelen

50%+1 pont - 63% – elégséges

64% - 75% – közepes

76% - 86% – jó

87% - 100% – jeles

Kötelező szakirodalom:

Mankiw, G. (1999): Makroökonómia. Osiris, Budapest.

Ajánlott szakirodalom:

Pete Péter (1996): Bevezetés a monetáris makroökonómiába. Osiris, Budapest.

Misz József – Palotai Dániel (2004): Makroökonómia feladatgyűjtemény. Panem, Budapest.

Kaufmann, R. T. (2002): Makroökonómiai munkafüzet és feladatgyűjtemény N. Gregory Mankiw Makroökonómia című tankönyvéhez. Osiris, Budapest.

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés: A makroökonómia fő kérdései és módszertana
	TE*: A makroökonómiai jellegű problémák sajátosságai
	A makroökonómiai aggregátumok
	TE: A GDP és az infláció kiszámolásának alapelvei
	A gazdaság hosszú távon: az árupiac és a kölcsönforrások piacának egyensúlya
	TE: A reálkamatláb árupiac-tisztító szerepe
	A tényezőpiaci egyensúly és a jövedelemelosztás
	TE: Az Euler-tétel és feltételei
2.	A munkapiac és munkanélküliség
	TE: A természetes munkanélküliség okai
	A pénz funkciói a pénz mennyiségi elmélete
	TE: Az infláció és a pénzkínálat hosszú távú kapcsolata
	Pénzkereslet, pénzkínálat
	TE: A pénzkereslet és a nominális illetve reál GDP kapcsolata
	Az infláció, az infláció költségei, Fisher-hatás
	TE: A reál és a nominális kamatláb különbsége, a várt infláció szerepe
3.	A keynesi kereszt
	TE: A kiadási és adómultiplikátor magyarázata
	Az IS-LM-modell
	TE: A pénz és az árupiaci folyamatok összefüggése
	Gazdaságpolitikai az IS-LM modellben
	TE: A modellen belül értelmezhető fiskális és monetáris akciók hatása az outputra és a kamatlábra
4.	Phillips-görbe
	TE: Az infláció és a munkanélküliség rövid távú kapcsolata
	A fogyasztási függvény Friedman- és Modigliani-féle elméletei
	TE: A jelenbeli fogyasztás és a jövőben várható jövedelem kapcsolata

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Marketing				Kódja:	GT_ANG1018-17		
		angolul:									
Felelős oktatási egység:				DE GTK Marketing és Kereskedelem Intézet, Marketing Tanszék							
Kötelező előtanulmány neve:				-				Kódja:	-		
Típus		Óraszámok						Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat							
Nappali		Heti		Heti		Gyak. jegy		4	magyar		
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	5						
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. Kontor Enikő		beosztása:		egyetemi adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:				beosztása:			
A kurzus célja, hogy a hallgatók elsajátítsák a piaccal, annak működésével, valamint a vállalatok piaci műveleteivel kapcsolatos alapismereteket és készségeket. A kurzus végére a hallgatók rendelkeznek egy üzleti probléma megoldásához szükséges ismeretekkel, képességekkel.											

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- A kurzus elvégzése után a hallgató rendelkezik a marketing tudományág alapfogalmaival, érti a marketingkoncepció lényegét.
- Megérti és alkalmazza a piacszegmentáció, a fogyasztói és szervezeti vásárlói magatartás, a vállalati gyakorlatban alkalmazott marketingeszközök (marketing-mix) és a marketingrendszer működtetésének összefüggésrendszerét.
- Birtokában van az alapvető piackutatási, információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.
- Elsajátította a marketing tudományágának az alapvető szakmai szókincsét, azt használni tudja.

Képesség:

- A hallgató képessé válik egy szervezet marketing folyamatainak menedzselésére, marketing eszköztárának adott üzleti szituációban való alkalmazására.
- Képes alapvető összefüggések feltárására, elemzésére, következtetések levonására, ezek alapján döntést előkészítő javaslatok megfogalmazására.
- Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel, alkalmas projektben, csoportos feladatmegoldásban való részvételre.

Attitűd:

- A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató a megfelelő tudás birtokában pozitív hozzáállással, kreatívan, magabiztosan kezeljen egy üzleti problémát.
- Fogékony az új információk befogadására, új szakmai ismeretekre, nyitott a vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt.

Autonómia és felelősség:

- A kurzus – a megfelelő alapok biztosításával – hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a későbbiek során önállóan el tudjon mélyülni a marketing egyes részterületeiben, továbbfejlessze magát.
- Gazdálkodó szervezetben a marketing folyamatokat szervezi, irányítja és ellenőrzi.
- Munkáját a szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartásával végzi..

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus áttekinti a következő témaköröket: a piac és a marketing alapfogalmai, helyzetelemzés, mikro-makro környezet elemzése, versenyelemzés, fogyasztói magatartás vizsgálata, STP marketing, a marketing eszközrendszere: termékpolitika, árpolitika, értékesítési csatornapolitika, kommunikációs politika; piackutatás elméleti és gyakorlati kérdései.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások, modern infokommunikációs eszközök felhasználásával. Konzultációs lehetőség biztosított.

Az elméleti anyag feldolgozása:

- esettanulmányokkal,
- a témakörhöz kapcsolódó konkrét, aktuális vállalati esetek megbeszélésével,
- reklámfilmek, kommunikációs megoldások elemzésével.

Értékelés

Írásbeli vizsgadolgozat a vizsgaidőszakban, mely vegyes típusú feladatokat tartalmaz (esszé, igaz-hamis kérdések, feleletválasztós feladatok, képelemzés)

Kötelező és ajánlott szakirodalom:

- Kotler, P.–Keller, K. L. (2012): Marketingmenedzsment, Akadémiai Kiadó, Budapest (kijelölt részek – 1, 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 15, 17. fejezetek; a nem kijelölt részek ajánlott irodalomnak tekintendők).

Féléves bontott tematika	
5 óra (elmélet+gyakorlat)	Tematika, követelményrendszer ismertetése. Bevezetés, a marketing szerepe az üzleti életben és társadalomban. Marketingkörnyezet elemzése. Fogyasztói magatartás TE: A marketing alapfogalmai: piac, kereslet, kínálat, szükséglet-igény-kereslet összefüggésrendszere, a marketing szerepe, a marketingmenedzsment folyamata. A makro-mikrokörnyezet elemei, a versenykörnyezet, illetve ezek elemzésére alkalmas modellek és módszerek. A fogyasztók magatartását befolyásoló tényezők: a kulturális, társadalmi és személyes tényezők. A vásárlási döntési folyamat egyes lépései.
5 óra (elmélet+gyakorlat)	Szegmentáció, célcsoportképzés, pozicionálás. Termékpolitika. Árpolitika TE: Az STP marketing lényege, szerepe: fogyasztói/üzleti piacok szegmentációja, célpiacok kiválasztása, pozicionálás. A termékstratégia kialakításának a fogalmi köre, lényegi döntései: termékfogalma, termékjellemzők, márka, minőség csomagolás, dizájn. A termék-mix döntések, és az ezt támogató modellek. Az árak megállapításának a lényegi kérdései: ármegállapítás lépései, árstratégiák, árváltozásokra való reagálás
5 óra (elmélet+gyakorlat)	Értékesítési csatornapolitika. Integrált marketingkommunikációs politika. Marketinginformációs rendszer. TE: A marketingcsatorna fogalma, csatornatervezési döntések. A nagy- és kiskereskedelem funkciói, szerepe, feladatai. A marketingkommunikáció modelljei, valamint a hatékony marketingkommunikáció kidolgozásának a lépései, fontos szempontjai. A marketingkommunikációs-mix elemei: reklám, eladásösztönzés, PR, személyes eladás, online marketing. A marketinginformációs rendszer felépítése. A piackutatás alapvető fogalmai: mintavétel, szekunder kutatás, primer kutatás, a piackutatás folyamata.

A tantárgy neve:		magyarul:		Vállalati pénzügyek				Kódja:	GT_ANGLO19
		angolul:		Corporate Finance					
Felelős oktatási egység:				Számviteli és Pénzügyi Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:								Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	4	magyar	
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Fazekas Balázs		beosztása:	tanársegéd	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Nagy Tünde Orsolya Hamad Mirjam demonstrátor		beosztása:	tudományos segédmunkatárs PhD hallgató demonstrátor	
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
a vállalati pénzügyek tárgya keretein belül megismerkedjenek a pénzügyi menedzsment alapjaival és a vállalatok pénzügyi folyamataival, az azokhoz kapcsolódó elemzési módszerekkel. A kurzus feltételeit teljesítő Hallgatók képesek átlátni és értékelni a vállalati gazdálkodási döntéseket és azok éves beszámolóra gyakorolt hatását.									

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Ismeri és érti a pénzügyi folyamatok beazonosítására alkalmas szakértői tudás alapjait, a szakterület szerint releváns információgyűjtési, elemzési és probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeit és korlátait.

Képesség:

A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.

Attitűd:

Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.

Autonómia és felelősség:

Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus első felében az éves beszámoló ismeretére, és adataira alapozva - a pénzáramlás szemléletet használva - a vállalati teljesítmény értékelése, a forgótőke menedzsment, majd a kockázat alapjai és fedezetszámítás témaköröket dolgozzuk fel. A hosszú távú pénzügyi menedzsment keretein belül a pénz időértéke és a beruházási döntések, valamint a kötvény és részvényértékelés témákkal foglalkozunk.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A Hallgatók felkészüléséhez az előadásokon feldolgozott témák otthoni elsajátítása szükséges. Az elméleti anyag elsajátítását gyakorlati és számítási feladatok megoldásával segítjük. Az órai és az otthoni terhelés aránya megközelítőleg 50-50%.

Értékelés

A félév végén előre megadott időpontban zh megírására van lehetőség. (A dolgozatok megírása nem kötelező, nem feltétele az aláírásnak). A dolgozat fogalmakat, és rövid összefüggéseket (esetleg igaz-hamis állításokat, teszteket), valamint a szemináriumokon megoldott problémákhoz hasonló feladatokat tartalmaz. A dolgozatok időtartama: 50 perc. A dolgozat eredménye alapján megajánlott jegy szerzhető. (A dolgozat nem minősülnek vizsgaalkalomnak.)

Amennyiben a zh alapján a Hallgató nem szerzett megajánlott jegyet, azaz nem írta meg a dolgozatot, vagy a megszerzett érdemjegye elégtelen, akkor a vizsgaidőszakban írásbeli kollokviumi időpontokat biztosítunk. A vizsgalehetőség a javítani kívánó Hallgatókra is vonatkozik. Az értékelés az alábbiak szerint történik:

Az elért átlagpontoszám (%-ok) alapján:

60% alatt:	1, elégtelen
60-70%:	2, elégséges
70-80%:	3, közepes

80-90%: 4, jó
90-100%: 5, jeles

A kollokviumok a teljes féléves anyagra vonatkozóan szintén fogalmakat, és rövid összefüggéseket (esetleg igaz-hamis állításokat, teszteket), valamint a szemináriumokon megoldott problémákhoz hasonló feladatokat tartalmaznak.

Kötelező szakirodalom:

Előadásanyag és szemináriumi feladatsorok (Moodle-ban elérhetőek!)

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2018): Vállalati pénzügyek példatár és esettanulmány gyűjtemény I. – Időérték számítás és értékpapírok értékelésének alapjai. Debrecen

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2018): Vállalati pénzügyek példatár és esettanulmány gyűjtemény II. – Befektetési és beruházási döntések. Debrecen

Illés Ivánné: Társaságok pénzügyei

Bélyácz Iván: A vállalati pénzügyek alapjai

Ajánlott szakirodalom:

Pálinkó-Szabó: Vállalati pénzügyek, BME

Brealey-Myers: Modern vállalati pénzügyek

Heti bontott tematika	
1.	Előadás: Vállalati pénzügyek, pénzügyi irányítás elméleti alapjai, gazdálkodási alapelvek, tudományos eredmények, A pénz időértéke I., II, Beruházás értékelés alapjai I., II. Gyakorlat: Tematika és követelményrendszer, esettanulmány feldolgozása. Az időérték számítási feladatok PV, FV, EIR., Az időérték számítási feladatok: évjáradék, örökjáradék. Beruházás-gazdaságossági számítások, Azonos és eltérő élettartamú beruházások összehasonlítása.
	A Hallgató megismeri a pénzügyi gondolkodás mérföldköveit. A Hallgatók megismeri az időérték-számítás alapjait és egyszerű alkalmazási területeit. A Hallgató képes pénzáramlás-sorozatokat értékelni. A Hallgató birtokába kerül a beruházások értékeléséhez szükséges alapvető ismereteknek. A Hallgató a többféle módszerrel képes a befektetések széles skálájának értékelésére, összevetésére.
2.	Előadás: Kötvényértékelés. A részvény és értékelése. Az éves beszámoló, és a cash flow kimutatás. Pénzügyi kimutatások elemzése. Gyakorlat kötvényértékelési számítások. A részvény és értékelése. Vállalati adatsor elemzése, cash flow kimutatás felépítése. Adatsorok alapján likviditási, tőkeszerkezeti, forgási sebesség mutatók számítása és értékelése. A Hallgató képes felmérni egy vállalkozás jövedelmezőségi helyzetét, pénztermelő képességét, általános piaci megítélését.
	A Hallgató a kötvényeket különböző aspektusaik alapján képes értékelni. A Hallgató tud részvényt értékelni. A Hallgató képes az éves beszámoló adatait értelmezni pénzügyi szemlélettel. A Hallgató képes felmérni egy vállalkozás rövid- és hosszú távú fizetőképességét, hatékonyságot elemezni forgási sebesség alapján. A Hallgató képes felmérni egy vállalkozás jövedelmezőségi helyzetét, pénztermelő képességét, általános piaci megítélését.
3.	Előadás: Forgótőke menedzsment. Kockázat és tőkeáttételi mutatók. Fedezetszámítás Gyakorlat: Pénzciklus és működési ciklus. DOL, DFL, DCL számítások. Fedezetszámítás
	A Hallgató képes a működési- és pénzciklus elemzési keretrendszerében értékelni a vállalkozás forgótőke-gazdálkodásának hatékonyságát. A Hallgatók megismerik a vállalkozások működési és finanszírozási kockázatait és azok mérésének eszközeit. A Hallgató képes a vállalkozás működését a fedezetszámítás eszközével elemezni.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Szaknyelv I.				Kódja:	GT_ANGLNY1-17
		angolul:		Technical Language I.					
Felelős oktatási egység:				Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Gazdasági Szaknyelvi Kommunikációs Intézet					
Kötelező előtanulmány neve				középszintű nyelvtudás				Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	angol	
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	30				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Czeller Mária		beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Dr. Laczkóné Rácz Edit Dr. Szabóné Enyedi Gabriella		beosztása	nyelvtanár	
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
a Közös Európai Referenciakeret (CEFR) által meghatározott középfokú gazdasági szakmai nyelvvizsga szintjének megfelelő tudásra tegyenek szert az olvasás, írás, beszéd és hallás utáni értés terén. Ezen a szinten a nyelvhasználó meg tudja érteni összetettebb szakszövegek fő mondanivalóját és fontosabb információit. Képes részletes és világos szövegalkotásra az elvárt szaknyelvi témakörökben. Folyamatosan kommunikál anyanyelvű beszédpartnerével megfelelően használja mind az általános, mind a szaknyelvi lexikát, tud érvelni, véleményt nyilvánítani, állást foglalni									

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A nyelvtanuló rendelkezik a nemzetközi gazdálkodás alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan; ismeri és érti a nemzetközi szállítmányozás, a nemzetközi pénzügyi folyamatok alapjait; rendelkezik a hatékony munkavégzéshez szükséges ismeretekkel az Európai Unió működésével kapcsolatban; elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait; birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább két idegen nyelven.

Képesség:

A nyelvtanuló képes szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálni; megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott idegen nyelvű szakirodalmát; képes együttműködni más szakterületek képviselőivel (mérnökökkel, külkereskedőkkel); tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival.

Attitűd:

A nyelvtanuló a minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, konstruktív, együttműködő és kezdeményező; fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra; nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására; törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre; a döntések során figyelembe veszi mások véleményét, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is); törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.

Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi a meghatározott feladatokat, azok rendszerezését és értékelését. Az elemzéseit, következtetéseit és döntéseit felelősséget vállal. Tudatosan vállalja és közvetíti szakmája etikai normáit.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A nemzetközi gazdálkodás fogalomköre, a tárgykörökben való szóbeli és írásbeli kommunikáció folyamatos, rendszerezett fejlesztése; az álláskeresés, a vállalkozások szervezeti felépítése, a banki szolgáltatások, a befektetések, a kulturális különbségek, valamint az üzleti utazások részletes megismerése; vizsgafeladatok gyakorlása.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Csoportmunka, egyéni feladatok, prezentációk, szituációs feladatok, módszertani útmutató az egyes vizsgafeladatok megoldásához, órai csoportos és egyéni gyakorlás, otthoni munka.

Értékelés

Folyamatosan szóban és írásban, témazáró dolgozatok. Kollokvium.

Kötelező szakirodalom:

Cotton, D., Falvey, D., Kent, S: Market Leader - intermediate, 3rd Edition. Longman, 2010. ISBN 978-1-4082-3695-6

Viczena Andrea, Szőke Andrea: 1000 Questions and 1000 Answers (Business English), Lexika kiadó, Székesfehérvár, 2014. ISBN 9786155 200 281

Ajánlott szakirodalom:

Csernókné Jezerniczky Éva: Társalgás, Szituációk, Grafikonelemzés és Hallás Utáni Szövegértés - Üzleti Angol, Lexika Kiadó, Székesfehérvár, ISBN: 978 615 5200 08 3

Loch Ágnes, Barta Éva: Gazdasági szóbeli feladatok, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2009, ISBN 9 789630 586450

Barta Éva: Hallás utáni szövegértés, középfok-felsőfok, angol. Akadémiai Kiadó, 2003, ISBN 963 05 8063 2

Mascull, B.,: Business Vocabulary in Use, Cambridge University Press, ISBN: 978 0 52177529 8

Heti bontott tematika	
1. konzultáció (5 óra)	A kurzus szervezése, elvárások, számonkérés, vizsgakövetelmények ismertetése. Basic economic concepts and terms, Recruitment, The process of applying for a job, Job interviews, Covering letters, Case study 1.
	Tanulási eredmények: A nyelvtanuló megismerkedik a gazdasági élet legfontosabb terminusaival angolul. Képes az álláskereső folyamat egyes elemeiről idegen nyelven beszélni.
2. konzultáció (5 óra)	Organisations, Legal forms of business, Company structures. Management skills, Types of managers, Qualities of good leaders. Writing: Introducing a company, Case study 2.
	Tanulási eredmények: A nyelvtanuló képes idegen nyelven beszélni a különféle vállalkozási formákról, a vállalatok felépítéséről, valamint a vezetői stílusokról.
3. konzultáció (5 óra)	Banking, Types of banks, Banking services, Terms of payment, Money matters. Role-play: Asking for a loan. Case study 3.
	Tanulási eredmények: A nyelvtanuló járatos a banki szakszókincsben. Képes idegen nyelven banki szituációkban részt venni.
4. konzultáció (5 óra)	Business Cultures, Cultural awareness, Similarities and differences between corporate cultures, Stereotypes, Culture shock. Case study 4
	Tanulási eredmények: A nyelvtanuló tudatában van a kulturális különbségek jelentőségének az üzleti világban. Tud a saját kultúrájáról beszélni. Nyitott a sajátjától eltérő kulturális szokások iránt.
5. konzultáció (5 óra)	Investments, Stock exchanges, Types of securities, Shares and bonds, Risk tolerance. Case study 5.
	Tanulási eredmények: A nyelvtanuló tud a különböző befektetési formákról beszélni. Össze tudja vetni azokat.
6. konzultáció (5 óra)	Business travel, Special needs of businessmen, Balancing cost and comfort. Case study 6. Revision.
	Tanulási eredmények: A nyelvtanuló ismeri az üzleti utazással kapcsolatos legfontosabb kérdéseket. Össze tudja hasonlítani a szálláshelyeket, utazási módokat.

A tantárgy neve:		magyarul:		Statisztika II.				Kódja:	GT_ANGLO08-17
		angolul:		Statistics II.					
Felelős oktatási egység:				Kutatómódszertan és Statisztika Tanszék					
Kötelező előtanulmány neve:				Statisztika I.				Kódja:	GT_ANGLO15-17
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	5	magyar	
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. habil. Huzsvai László		beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása:		
A kurzus célja, hogy a hallgatók a Statisztika I. tárgy ismereteire építve a gazdaság és szervezéstudományok területén használható eljárásokat készség szinten alkalmazni tudják a gyakorlati feladatok megoldása során.									
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul									
<i>Tudás:</i>									
Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.									
<i>Képesség:</i>									
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.									
<i>Attitűd:</i>									
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására.									
<i>Autonómia és felelősség:</i>									
Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.									
A kurzus rövid tartalma, témakörei									
Paraméteres statisztikai próbák, variancia-analízis, korrelációk, regresszió-analízis, idősorok analízise.									

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az egymásra épülő anyagrészek megértése, alkalmazásuk és begyakorlása érdekében rendszeres otthoni felkészülést kérünk a hallgatóságtól. A félév végi aláírás feltétele a gyakorlatokon való aktív részvétel és az EXCEL táblázatkezelő program felhasználói szintű ismerete. Az előadások látogatása ajánlott, a gyakorlatoké kötelező.

Értékelés

A félév kollokviummal zárul, amely elméleti és gyakorlati részből áll, melyet számítógépes rendszerben teljesítenek a hallgatók. A gyakorlati anyag: feladatmegoldás az Excel táblázatkezelő programban. Az elméleti rész számonkérése számítógépes teszttel történik. A sikeres kollokviumhoz mindkét résznek legalább elégséges szinten kell teljesülnie. A végső minősítést az elméleti és gyakorlati tudás számtani átlaga adja.

Kötelező szakirodalom:

Huzsvai L.: Statisztika gazdaságelemzők részére, Excel és R alkalmazások. Seneca Books, 2012. ISBN 978-963-08-5016-2

Huzsvai L. – Vincze Sz.: SPSS könyv. Seneca Books, 2012. ISBN 978-963-08-5666-9

Ajánlott szakirodalom:

Hunyadi L. – Vita L.: Statisztika I. Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-348. o.

Hunyadi L. – Vita L.: Statisztika II. Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-300. o.

Hunyadi L. – Vita L.: Statisztikai képletek és táblázatok (oktatási segédlet), Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-51. o.

Szűcs I.: Alkalmazott Statisztika Agroinform Kiadó, Budapest, 2002. 1-551. o.

Heti bontott tematika	
1.	Matematikai statisztika, hipotézis vizsgálatok. A nullhipotézis és az alternatív hipotézis felírása. . Az átlag és középérték összehasonlító tesztekhez szükséges minimális mintaszám meghatározása.
	A döntés és az elkövethető hibák, elsőfajú, másodfajú hiba. Egyoldali, kétoldali hipotézisek. Elfogadási, elutasítási tartományok. Kritikus értékek. . Az átlag és középérték összehasonlító tesztekhez szükséges minimális mintaszám meghatározása.
2.	Paraméteres próbák. A paraméteres próbák alkalmazhatósági feltételei. Középérték összehasonlító tesztek. Egymintás z és t-próba. Független kétmintás t-próba. Párosított t-próba. Validálás.
	Példák kétmintás, két független mintából származó egyoldalú és kétoldalú próbák (várható értékek, arányok, szórásnégyzetek) összehasonlítása különböző mintanagyság és különböző szignifikancia szint mellett.
3.	A t-próba általánosítása. Egy-szemponthos variancia-analízis. ANOVA tábla készítése és értelmezése. Az alkalmazás néhány gyakorlati kérdése. Szignifikáns differencia.
	Példa variancia-analízis alkalmazására. Az ANOVA tábla készítése és értelmezése. Példák hipotézis-ellenőrzések készítése táblázatkezelő programmal. Az eredmények értelmezése és értékelése.
4.	A variancia-analízis alkalmazhatósági feltételei. A validálás menete. Az első és másodfajú hiba meghatározása. A variancia-analízis ereje.
	Példa variancia-analízis alkalmazására. Az ANOVA tábla készítése és értelmezése. Példák hipotézis-ellenőrzések készítése táblázatkezelő programmal. Az eredmények értelmezése és értékelése.
5.	Összefüggés vizsgálatok I. Korreláció. Szorzatmomentum korreláció: Pearson. Rangkorrelációk: Kendall, Spearman.
	Példák a különböző korrelációk meghatározásához. Az eredmények értelmezése.
6.	Összefüggés vizsgálatok II. Regresszió-analízis. A regresszió-analízis alkalmazásának feltételei.
	Példák a regressziós függvények meghatározásához. Az eredmények értelmezése.
7.	Kétváltozós lineáris regresszió. Lineáris korrelációs együttható. Determinációs együttható. Statisztikai következtetések lineáris regresszió alapján (paraméterek tesztelése, regressziós becslések készítése). Interpoláció, extrapoláció.
	Példa kétváltozós lineáris regresszió számítására, a becsült paraméterek tesztelésére és a szignifikánsnak bizonyuló eredmények értelmezésére.
8.	Többváltozós lineáris regresszió. Parciális regressziós együtthatók tesztelése és értelmezése. Korrelációs index.
	Példák többváltozós lineáris regresszióra. (Regressziós modell összeállítása, paraméterek becslése, tesztelése, értelmezése. Parciális elaszticitási együttható és

	értelmezése. Regressziós becslés készítése. Példák táblázatkezelő programmal, többváltozós lineáris regresszió készítésére. Becsült paraméterek tesztelése és értelmezése. Optimális modell előállítása.
9.	A jó modell kritériumai és mérése. Elaszticitás fogalma, mérése. Parciális elaszticitás. Cobb-Douglas függvény. Példák az elaszticitás meghatározásához. A Cobb-Douglas függvény gyakorlati alkalmazása.
10.	Idősorok analízise. Trend, ciklus, szezonális és hiba. Az idősorok dekompozíciója. Az idősorok elemzése átlagokkal (a jelenség átlagos nagysága, az abszolút és relatív változások átlaga). Példa az idősor adatainak átlagolására stock és flow típusú sokaságokra nézve. Példa az átlagos abszolút és az átlagos relatív változás számítására és értelmezésére. (HV I. 5.)
11.	Idősorok analízise. Trend analízis: mozgó átlagolás, analitikus trendszámítás (lineáris regresszió). Példák mozgó átlagok számítására, és az eredeti idősorral együtt történő ábrázolására. Példa lineáris trend számítására és a paraméterek értelmezésére.
12.	Szezonális jellege és mérése. Additív és multiplikatív modellek. Példák a szezonális eltérése és szezonindexek számítására és értelmezésére. Példák extrapoláció készítésére. Számítógépes idősorelemzés készítése, az outputok értelmezése.
13.	Szezonális eltérések és szezonindexek számítása, értelmezése és felhasználása. Szezonális kiigazítás. Extrapoláció. Példák a szezonális eltérése és szezonindexek számítására és értelmezésére. Példák extrapoláció készítésére. Számítógépes idősorelemzés készítése, az outputok értelmezése.
14.	Összefoglalás Gyakorlás a sikeres kollokviumi jegy megszerzése érdekében.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Nemzetközi közgazdaságtan				Kódja:	GT_ANGL021-17
		angolul:		International Economics					
Felelős oktatási egység:				Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtan Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:				Makroökonómia				Kódja:	GT_ANGL016-17
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	4	magyar	
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	5				
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Kapás Judit		beosztása:	egyetemi tanár
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:		Kovács István		beosztása:	adjunktus

A kurzus célja, hogy a hallgatók

megismerjék a nemzetközi közgazdasági elmélet alapvető összefüggéseit. A tárgy keretében a hallgatók megismerik a nemzetközi kereskedelem alapvető elméleteit, a kereskedelempolitika eszközeit, a nemzetközi fizetésekkel kapcsolatos legalapvetőbb összefüggéseket, valamint a jövedelem meghatározódását nyitott gazdaságban.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit

Képesség:

A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.

Attitűd:

Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra

Autonómia és felelősség:

Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus első fele a tiszta kereskedelem elméletét tekinti át, a második fele a pedig a nemzetközi pénzügyek alapösszefüggéseivel ismerteti meg a hallgatókat. A tiszta kereskedelem elméletével foglalkozó rész tárgyalja a ricardói komparatív előnyök tanát, a nemzetközi kereskedelem sztenderd (neoklasszikus) modelljét, a Heckscher-Ohlin-modellt, illetve a protekcionizmus jóléti hatásait. A nemzetközi pénzügyekre fókuszáló második rész a devizapiac alapfogalmait, a fedezetlen kamatparitás, illetve a vásárlóerő-paritás

elméleteit tárgyalja, és megismerteti a hallgatókat a nyitott gazdaság egyszerű makroökonómiai modelljével.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadás, feladatmegoldás, hipotetikus gazdaságpolitikai és egyéb változások hatásának magyarázata a grafikus és matematikai formában felírt modellekben

Értékelés

A vizsga írásbeli. Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint:

0 - 50% – elégtelen

50%+1 pont - 63% – elégséges

64% - 75% – közepes

76% - 86% – jó

87% - 100% – jeles

Kötelező szakirodalom:

Bock Gyula – Misz József: Nemzetközi közgazdaságtan. Trimester, Tatabánya, 2006.

Bock Gyula – Misz József: Nemzetközi közgazdaságtan feladatok gyűjteménye. Trimester, Tatabánya, 2002. (vagy: Bock Gyula: Nemzetközi közgazdaságtan feladatok. Trimester, Tatabánya, 2007.)

Bock Gyula – Martin Hajdu György – Réz András – Tóth Ferenc: Nemzetközi közgazdaságtan. Aula Kiadó, Budapest, 1995.

Major Klára – Szabó-Bakos Eszter – Szilágyi Katalin: Nemzetközi gazdaságtan feladatgyűjtemény. Panem Könyvkiadó, 2004, Budapest

Ajánlott szakirodalom:

Paul R. Krugman – Maurice Obstfeld: Nemzetközi gazdaságtan. Elmélet és gazdaságpolitika. Panem Könyvkiadó, 2003, Budapest.

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés: a nemzetközi közgazdaságtan tárgya és legfontosabb kérdései, a zárt és a nyitott gazdaság elemzésének eltérése
	TE*: A nemzetközi közgazdaságtan fő kérdései. A mikro- és makroökonómiai tudás alkalmazásának szükségessége
	A nemzetközi munkamegosztás alapelve: a komparatív előnyök tana. A ricardói modell
	TE: A komparatív előny fogalmának megértése, a komparatív előny és a kereskedelem szerkezete közötti összefüggés
	Csökkenő hozadék a ricardói modellben. A nemzetközi kereskedelem alapmodellje I.
	TE: A termelési lehetőségek határa a neoklasszikus feltevések szerint, az autark és a szabadkereskedelem melletti egyensúly kis ország esetén
	A nemzetközi kereskedelem alapmodellje II.
	TE: Komparatív előny a neoklasszikus modellben, egyensúly két országgal, számolási példa
	A Heckscher-Ohlin modell. Leontief paradoxon
	TE: A tétel megfogalmazása és értelmezése: relatív tényezőellátottság, tényezőintenzitás. Teljesülnek-e a modell predikciói?
2.	A kereskedelempolitika eszközei I.
	TE: A protekcionista eszközök osztályozása, a vám jóléti hatása parciális elemzéssel
	A kereskedelempolitika eszközei II.
	TE: A kvóta jóléti hatása parciális elemzéssel, a protekcionista gazdaságpolitika értékelése, néhány megállapítás a protekcionizmus politikai gazdaságtanából
	A nemzetközi fizetési mérleg
	TE: A nemzetközi fizetési mérleg szerkezete és a könyvelési elvek
	Devizapiac, kamatparitás
	TE: Az árfolyammal és a devizapiaci tranzakciókkal kapcsolatos legalapvetőbb fogalmak, a kamatparitás levezetése és értelmezése
3.	Árfolyamrezsimek
	TE: A rögzített és a lebegő árfolyamrezsim közötti különbségek, a devizapiaci intervenció szerepe és értelmezése, a gyakorlatban létező árfolyamrezsim-típusok értékelése
	Valutaárfolyam-elméletek

	TE: A kamatparitás mint árfolyamelmélet, az abszolút és a relatív vásárlóerő-paritás értelmezése. Mennyiben teljesül a vásárlóerő-paritás?
	Nyitott gazdaság rövid távú egyensúlya
	TE: Rövid távú jövedelemmeghatározódás zárt tőkepiacú nyitott gazdaságban
	Nemzetközi pénzügyi rendszer
	TE: A nemzetközi pénzügyi rendszer fejlődésének négy fő állomása és azok rövid jellemzése

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Gazdaságpolitika		Kódja:	GT_ANGL022-17		
		angolul:		Economic Policy					
Felelős oktatási egység:				Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtan Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:				bevezetés a közgazdaságtanba			Kódja:	GT_ANGL002-17	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	magyar	
Levelező	L	Féléves	10	Féléves	0				
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Czeglédi Pál	beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:		Czeglédi Pál	beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
megismerkedjenek a gazdaságpolitika alapvető fogalmaival és összefüggéseivel, a képesek legyenek konkrét gazdaságpolitika kérdésekre alkalmazni a mikro- és makroökonómiából megtanultakat.									
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul									
Tudás:									
Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó foglmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.									
Képesség:									
Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzése, javaslatai, döntései során.									
Attitűd:									
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.									
Autonómia és felelősség:									
Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.									
A kurzus rövid tartalma, témakörei									

A kurzus első néhány előadása a gazdaságpolitikával kapcsolatos alapfogalmakat és a gazdaságpolitikára vonatkozó közgazdasági elméleteket tekinti át. A második rész a gazdaságpolitika egy-egy nagyobb területére koncentrál. Nagy hangsúly van a fiskális és a monetáris politikán.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadás diasorral támogatva.

Értékelés

A vizsga írásbeli. A kötelező irodalom mellett az előadáson elhangzottak is szerves részét képezik a számon kért tananyagoknak.

Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint:

0 - 50% – elégtelen

50%+1 pont - 62% – elégséges

63% - 74% – közepes

75% - 86% – jó

87% - 100% – jeles

Kötelező szakirodalom:

Bod Péter Ákos (2014): Bevezetés a gazdaságpolitikába. Akadémiai Kiadó, Budapest. (A kijelölt fejezetek)

Hámori Balázs (2007): A szocialista rendszer. Megjelent: Szabó Katalin (szerk.): Összehasonlító gazdaságtan. Budapest: Aula. (7. fejezet, 157-185.)

Magyar Nemzeti Bank (2012): Monetáris politika Magyarországon. Budapest: Magyar Nemzeti Bank. [link](#)

Mankiw, G. (1999): Makroökonómia. Budapest: Osiris. (A kijelölt fejezetek)

Stiglitz, J. (2000): A kormányzati szektor gazdaságtana. Budapest: KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft. (A kijelölt részek)

Ajánlott szakirodalom:

Benczúr Péter–Kátay Gábor–Kiss Áron–Reizer Balázs–Szoboszlai Mihály (2011): Az adó és transzferrendszer változásainak elemzése viselkedési mikroszimulációs modell segítségével. MNB Szemle, október. [link](#)

Benedek Dóra – Lelkes Orsolya – Scharle Ágota – Szabó Miklós (2006): A magyar államháztartási bevételek és kiadások szerkezete 1991-2004 között. Közgazdasági Szemle. 53(2), 119-143.

Csermely Ágnes (2006): Az inflációs célkövetés rendszere Magyarországon Közgazdasági Szemle 53(12), 1058-1079.

Kornai János (1995): Négy jellegzetesség. A magyar fejlődés politikai gazdaságtani megközelítésben. I. rész. Közgazdasági Szemle 42(12), 1097 – 1117.

Kornai János (1996): Négy jellegzetesség. A magyar fejlődés politikai gazdaságtani megközelítésben. I. rész. Közgazdasági Szemle 43(1), 1- 29.

Ohnsorge-Szabó László – Romhányi Balázs (2007): Hogyan jutottunk ide: magyar költségvetés, 2000-2006. Egy lépés a költségvetési összefüggések átfogó elemzése felé. Pénzügyi Szemle, 2, 239-285. oldal

Scharle Ágota – Benczúr Péter – Kátay Gábor – Váradi Balázs (2010): Hogyan növelhető az adórendszer hatékonysága? MNB-tanulmányok 88. link

Voszka Éva (2013): Államosítás, privatizáció, államosítás. Közgazdasági Szemle, 60(12), 1289–1317. o.

Heti bontott tematika	
1.	Az állam szerepe, az állami beavatkozás indokai, formái
	TE*: Az állami beavatkozás indokainak rendszerezése
	A gazdaságpolitika és a makrogazdasági szabályozás alapjai, gazdaságpolitikai információkat tartalmazó aggregátumok
	TE: A makroökonómiai mutatók gazdaságpolitika jelentősége és gazdaságpolitikai szempontú
	A gazdaságpolitikai gondolkodás fő irányzatai
	TE: A gazdaságpolitikáról alkotott nézetek megváltozása: a századfordulós konszenzus és a keynesi fordulat, a keynesi gazdaságpolitikai ajánlások 20. századbeli kritikái
2.	Fiskális politika alapkérdései
	TE: A kiadási oldali tételek osztályozása, deficit és az államadósság jelentősége
	Az adópolitika alapkérdései
	TE: A direkt és indirekt adók közötti különbség, az adóteher viselése, az arányos és a progresszív jövedelemadó holtteher-vesztesége, a Laffer-görbe
	A monetáris politika és intézményrendszere
	TE: A monetáris politika függetlenségének jelentősége; a magyar inflációs célkövetés sajátosságai
	A szocializmus jellemzése
	TE: A tervgazdaság sajátosságai

*TE tanulási eredmények

Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.

Képes:

Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz.

A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemmez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.

Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események komplex következményeinek meghatározására.

Alkalmazni tudja a gazdasági problémák megoldásának technikáit, a probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeire és korlátaira tekintettel.

Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel.

Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi.

Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis- és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni.

A fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, magyar és idegen nyelven, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálja.

Attitűd:

A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.

Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.

Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.

Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).

Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.

Autonómiaja és felelőssé:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat.

Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.

Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért. Gazdálkodó szervezetben, gazdasági munkakörben képesítése szerinti gazdasági tevékenységet szervez, irányít és ellenőriz. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. Projektek, csoportmunkák, szervezeti egységek tagjaként a rá eső feladatokat önállóan, felelősséggel végzi. Önállóan és felelősséggel vesz részt a gazdálkodó szervezeten belüli és azon kívüli szakmai fórumok munkájában.
A kurzus rövid tartalma, témakörei Bevezetés. Értékteremtő folyamatok felépítése. Stratégia. Döntéselemzés támogató eszközök és folyamatok. Minőség és minőségmenedzsment. Folyamatképeség és statisztikai folyamatkontrol. Előrejelzés. Termékek tervezése. Szolgáltatások tervezése. Folyamattervezés és technológia. Kapacitás- és létesítménytervezés. Létesítmény-elhelyezési döntéstámogató eszközök. Humán erőforrás. A munka mérését támogató döntés elemző eszközök. Projektek menedzselése.
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Előadás, konzultáció, hallgatók önálló munkája.
Értékelés Kollokvium. A gyakorlaton kapott jegy és az elméleti tananyagból írt dolgozat átlaga.
Kötelező szakirodalom: Az előadásról készített digitális tananyag (PowerPoint) Berde Cs. - Hajós L. - Pakurár M.: Szervezés és logisztika. Debreceni Egyetem AMTC AVK, 2007 Demeter Krisztina: Termelés, szolgáltatás, logisztika - Az értékteremtés folyamatai Wolters Kluwer Kft., 2014, ISBN: 9789632953854
Ajánlott szakirodalom: Russell, R. S. - Taylor, B. W. : Operations Management, 8th Edition, Wiley & Sons, INC., ISBN10 1118808908, ISBN13 9781118808900, 2014

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés. Értékteremtő folyamatok felépítése. Termelési folyamatok. Szolgáltatási folyamatok. Az operatív menedzser szerepe. A menedzsment fejlődése. Ellátási lánc menedzsment. A globalizáció. Termelékenység és versenyképesség. TE*: Ismerje az értékteremtő folyamatok működésének lényegét, főbb sajátosságait. Értse a menedzsment fejlődésének folyamatát
2.	Stratégia. A stratégia kialakításának lépései: elsődleges feladat meghatározása, fő kompetenciák, termékek és szolgáltatások sajátosságai, a vállalat pozicionálása, stratégia lebontás. Hoshin módszer és balanced scorecard mint stratégia lebontó módszerek. Az operatív stratégia felépítése. TE: Tudja a stratégia kialakításának lépéseit. Értse meg a stratégia lebontás és a vállalat fejlődése közötti összefüggést.
3.	Döntéselemzés támogató eszközök és folyamatok. Optimista, pesszimista döntéshozó. Optimizmus koefficiens jelentése, alkalmazása. Döntéshozás maximax, maximin, azonos valószínűség és Hurwitz kritériumok szerint. TE: Tudjon alkalmazni döntéshozó technikákat a kockázat csökkentése érdekében. Értse a pesszimista és optimista döntések közötti különbséget.
4.	Minőség és minőségmenedzsment. A TQM és a minőségmenedzsment rendszerek. A Minőségmenedzsment eszközei. A fogyasztó, mint a minőségmenedzsment célja. Minőségfejlesztés. Lean six sigma. ISO 9000. TE: Ismerje a minőség mérésének módjait és fejlesztésének technikáit. Képes legyen alkalmazkodni a fogyasztó változó igényeihez.
5.	Folyamatképesség és statisztikai folyamatkontrol. A statisztikai folyamatellenőrzés szerepe a minőség menedzsmentjében. Attribútum és változó típusú adatok. Ellenőrző diagramok szerkesztése és használata: p, c, x átlag és R diagram. Tolerancia és folyamatképesség. TE: Ismerje az alapvető statisztikai folyamatellenőrző diagramok típusait, azok megszerkesztését, használatát a minőség ellenőrzésében és a selejt előállítás megelőzésében.
6.	Előrejelzés. Az előrejelzés jelentősége. A szükséglet előrejelzésének tényezői. Idősoros módszerek: mozgóátlag, súlyozott mozgóátlag, exponenciális simítás, lineáris trend. Regressziós módszerek: lineáris regresszió, korreláció. TE: Ismerje a legfontosabb előrejelzési módszereket, képes legyen a múlt adataiból előrejelzést készíteni a vállalkozások számára.
7.	Termékek tervezése. A terméktervezési folyamat: ötletgenerálás, megvalósíthatósági tanulmány, formatervezés, funkciótervezés, megbízhatóság, karbantarthatóság, használhatóság, termelési terv. Környezettudatos tervezés, robosztus tervezés.

	TE: Ismerje a terméktervezési folyamat lépéseit összefüggéseit. Értse a fogyasztói igény folyamatos változásához szükséges termékfejlesztési feladatok kapcsolatát és annak fontosságát.
8.	Szolgáltatások tervezése. A szolgáltató gazdaság. A szolgáltatás tervezés folyamata. A szolgáltatástervezés eszközei. Sorban állás elemzés a szolgáltatások javítása érdekében. Működési jellemzők, hagyományos költségösszefüggések a sorban állás elemzésben. A várakozás pszichológiája, sorban állási modellek. TE: Ismerje a szolgáltatások jellemzőit, a szolgáltatás tervezés eszközeit és folyamatát. Értse a sorban állás hatását a szolgáltató vállalkozásra és képes a sorban állási rendszer fejlesztésére.
9.	Folyamattervezés és technológia. Kiszervezés, leghatékonyabb folyamat kiválasztása fedezeti pont elemzéssel. Folyamatelemzés, folyamatábrák használata. folyamatok fejlesztése. Technológiai döntések: pénzügyi megalapozottság, elsőrendű technológiák. TE: Tudja a folyamatfejlesztés lépéseit, ismeri a legkedvezőbb termelési vagy szolgáltatási folyamat kiválasztására alkalmas módszerek használatát. Értse a folyamattervezés, folyamat kiválasztás fontossága és vállalkozás versenyképes működése közötti összefüggéseket.
10.	Kapacitás- és létesítménytervezés. A létesítmények berendezésének az alapjai. Alapvető létesítmény berendezési formák: folyamat elrendezés, termék elrendezés, fix pozíciójú elrendezés. Folyamat elrendezés, szolgáltatás elrendezés, termék elrendezés és hibrid elrendezés tervezése. TE: Ismerje a létesítmények berendezésének főbb típusait és azok megtervezésének módjait. Értse a létesítmények berendezésének és a létesítmények kapacitáskihasználtsága összefüggéseit.
11.	Létesítmény-elhelyezési döntéstámogató eszközök. A létesítmények típusai. Lokáció kiválasztása. A globális ellátási lánc tényezői. Elhelyezés elemzési technikák: elhelyezési tényezők minősítése, vonzasközpont technika, rakomány-távolság technika. TE: Ismerje a létesítmények típusait, a létesítmények elhelyezését befolyásoló tényezőket és a létesítmények elhelyezésére szolgáló technikákat. Értse a létesítmények földrajzi elhelyezése és azok eredményes működése közötti kapcsolatot.
12.	Humán erőforrás (HR = Human Resources) az operatív menedzsmentben. A HR és a minőség menedzsmentje. A HR menedzsment változása. Napjaink trendjei a HR menedzsmentben. Különbözőségek kezelése a HR-ben. Munkatervezés, munkaelemzés, tanulási görbe. TE: Tudja a humán erőforrás menedzsment jelenlegi jellemzőit, ismerje a munkatervezés és munkaelemzés módszereit. Értse a HR mint elsődleges erőforrás szerepét a vállalat működésében.
13.	A munka mérését támogató döntés elemző eszközök. Időtanulmányok: stopperórás időtanulmány, normaidő, munkaciklusok száma, elemi időadatok, előre meghatározott mozgásidő adatok. Munkanap felvételezés.

	TE: Tudja alkalmazni a hagyományos munkamérési módszereket, a stopperórás időtanulmányt és a munkanap felvételt. Értse, hogy a hagyományos módszerek alkalmazására jelenleg is szükség van, különösen a szolgáltatásokban.
14.	Projektek menedzselése. A projektterv elemei. Globális különbségek a projektmenedzsmentben. A projektek kontrollja: idő, költség, teljesítmény, kommunikáció. Projektek tervezése: Gannt diagram, CPM/PERT. Microsoft Project. Projektrövidítés, idő-költség elemzés.
	TE: Ismerje a projektek jellemzőit, a projekttervezés menetét, a tervezés módszereit (Gannt diagram, CPM/PERT, Microsoft Project). Tudja ellenőrzés alatt tartani a projekt megvalósítását. Értse a projektmenedzsment jelentőségét a termelésben, szolgáltatásban és a tudományban.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Szaknyelv II.				Kódja:	GT_ANGLNY2-17
		angolul:		Technical language II.					
Felelős oktatási egység:				Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Gazdasági Szaknyelvi Kommunikációs Intézet					
Kötelező előtanulmány neve				B2 szintű nyelvtudás				Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		Gyakorlati jegy	3	német	
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	30				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Czeller Mária		beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Valnerné Török Eszter, Domonyi Renáta		beosztása	nyelvtanár	
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
a Közös Európai Referenciakeret (CEFR) által meghatározott középfokú gazdasági szakmai nyelvvizsga szintjének megfelelő tudásra tegyenek szert az olvasás, írás, beszéd és hallás utáni értés terén. Ezen a szinten a nyelvhasználó meg tudja érteni összetettebb szakszövegek fő mondanivalóját és fontosabb információit. Képes részletes és világos szövegalkotásra az elvárt szaknyelvi témakörökben. Folyamatosan kommunikál anyanyelvű beszédpartnerével megfelelően használja mind az általános, mind a szaknyelvi lexikát, tud érvelni, véleményt nyilvánítani, állást foglalni									

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A nyelvtanuló rendelkezik a nemzetközi gazdálkodás alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan; ismeri és érti a nemzetközi szállítmányozás, a nemzetközi pénzügyi folyamatok alapjait; rendelkezik a hatékony munkavégzéshez szükséges ismeretekkel az Európai Unió működésével kapcsolatban; elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait; birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább két idegen nyelven.

Képesség:

A nyelvtanuló képes szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálni; megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott idegen nyelvű szakirodalmát; képes együttműködni más szakterületek képviselőivel (mérnökökkel, külkereskedőkkel); tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival.

Attitűd:

A nyelvtanuló a minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, konstruktív, együttműködő és kezdeményező; fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra; nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására; törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre; a döntések során figyelembe veszi mások véleményét, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is); törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.

Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi a meghatározott feladatokat, azok rendszerezését és értékelését. Az elemzéseit, következtetéseit és döntéseit felelősséget vállal. Tudatosan vállalja és közvetíti szakmája etikai normáit.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A nemzetközi gazdálkodás fogalomköre, a tárgykörökben való szóbeli és írásbeli kommunikáció folyamatos, rendszerezett fejlesztése a következő témakörök feldolgozásával: cégalapítás szempontjai, vállalkozói környezet, vállalkozások jogi formája, cégegyesülések, marketing alapfogalmai és eszközei, reklámozás. Az üzleti levelezés formai és tartalmi követelményeinek megismerése, egyes levéltípusok feldolgozása és gyakorlása levélírási feladatokon keresztül, valamint a vizsgafeladatok gyakorlása.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Csoportmunka, egyéni feladatok, prezentációk, szituációs feladatok, módszertani útmutató az egyes vizsgafeladatok megoldásához, órai csoportos és egyéni gyakorlás, otthoni munka.

Értékelés

Folyamatosan szóban és írásban, témazáró dolgozatok. Félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező szakirodalom:

Jürgen Bolten: Marktchance Wirtschaftsdeutsch Mittelstufe 2 Klett Verlag ISBN 3-12-675140-7

Sümeginé, Borgulya, Jacob, Mátyás: Wirtschaftskenntnisse auf Deutsch Akadémiai Kiadó 2004 ISBN: 9789630583046

Ajánlott szakirodalom:

Sprenger, Weermann: Wirtschaft auf Deutsch Klett Verlag ISBN 978-3-12-675215-2

Olaszy, Pákozdiné: Aktuelle Wirtschaftsthemen OLKA Budapest 2007 ISBN 978-963-06-3684-1

Német gazdasági lapok és folyóiratok: Handelsblatt, Wirtschaftswoche

Heti bontott tematika	
1. konzultációs alkalom (5 óra)	Unternehmenskultur in Deutschland Vorstellung, Verhaltensregeln im Geschäftsleben Berufliche Selbständigkeit, Existenzgründung
	*TE: A nyelvtanulók megismerik a német vállalati kultúrát és vállalati értékeket, az üzleti élet viselkedési normáit és gyarapítják interkulturális ismereteiket. Képesek értékelni a cégalapítás legfontosabb szempontjait és érvelni a szakmai önállóság mellett és ellen. Olvasásértési technikák fejlesztése különböző szintű szövegekkel és szókincsfejlesztés.
2. konzultációs alkalom (5 óra)	Unternehmensformen, Unternehmenszusammenschlüsse Standortfaktoren Arbeitsmarktsituation in Deutschland und in Ungarn Grammatik: Präpositionen
	*TE: : Németországi vállalkozási formák megismerése, hallás utáni értés technikái. Vállalati környezet elemzésének szempontjai, munkaerőpiaci statisztikák értelmezése, diagrammok elemzése.
3. konzultációs alkalom (5 óra)	Unternehmensaufbau, Abteilungen und Sparten im Unternehmen, Arbeitsbereiche Finanzierung, Investitionen Grammatik: Passiv mit Modalverb
	*TE: Vállalatok felépítése, részlegek feladatainak megismerése. Hallás utáni értés és szóbeli kommunikáció gyakorlása. írásbeli kommunikáció fejlesztése, az üzleti levél formai és tartalmi követelményeinek megismerése.
4. konzultációs alkalom (5 óra)	Markt, Grundbegriffe des Marketing Marketinginstrumente und ihre Aufgaben Befragungsformen in der Marktforschung
	*TE: A nyelvtanulók megismerik a piaccal kapcsolatos alapfogalmakat és a marketing szakterületeit, fejlődik a szakmai szókincsük és az olvasásértési képességeik. A szóbeli kommunikációs képességek fejlesztése szituációs gyakorlatok segítségével.
5. konzultációs alkalom (5 óra)	Öffentlichkeitsarbeit und Verkaufsförderung Werbung, Werbeträger und Werbemittel
	*TE: A PR, az eladás ösztönzés és a reklám módszerinek megismerése. Érvelési technikák gyakorlása, hallás utáni értés fejlesztése.
	Messewesen, Messen in Deutschland

6. konzultációs alkalom (5 óra)	Messe als Marketinginstrument, Messevorbereitung, Messeteilnahme
	*TE: A nyelvtanulók megismerik a német vásárokat és vásártartási hagyományokat, képesek mérlegelni a vásári részvétel előnyeit és hátrányait. Szituációs feladatokon keresztül gyakorolják az üzleti tárgyalás lépéseit és a vásári kommunikációt.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Szaknyelv III.				Kódja:	GT_ANGLNY3-17
		angolul:		Technical language III.					
Felelős oktatási egység:				Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Gazdasági Szaknyelvi Kommunikációs Intézet					
Kötelező előtanulmány neve								Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	német	
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	30				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Czeller Mária		beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Valnerné Török Eszter, Domonyi Renáta		beosztása	nyelvtanár	
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
a Közös Európai Referenciakeret (CEFR) által meghatározott középfokú gazdasági szakmai nyelvvizsga szintjének megfelelő tudásra tegyenek szert az olvasás, írás, beszéd és hallás utáni értés terén. Ezen a szinten a nyelvhasználó meg tudja érteni összetettebb szakszövegek fő mondanivalóját és fontosabb információit. Képes részletes és világos szövegalkotásra az elvárt szaknyelvi témakörökben. Folyamatosan kommunikál anyanyelvű beszédpartnerével megfelelően használja mind az általános, mind a szaknyelvi lexikát, tud érvelni, véleményt nyilvánítani, állást foglalni									

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A nyelvtanuló rendelkezik a nemzetközi gazdálkodás alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan; ismeri és érti a nemzetközi szállítmányozás, a nemzetközi pénzügyi folyamatok alapjait; rendelkezik a hatékony munkavégzéshez szükséges ismeretekkel az Európai Unió működésével kapcsolatban; elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait; birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább két idegen nyelven.

Képesség:

A nyelvtanuló képes szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálni; megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott idegen nyelvű szakirodalmát; képes együttműködni más szakterületek képviselőivel (mérnökökkel, külkereskedőkkel); tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival.

Attitűd:

A nyelvtanuló a minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, konstruktív, együttműködő és kezdeményező; fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra; nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására; törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre; a döntések során figyelembe veszi mások véleményét, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is); törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.

Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi a meghatározott feladatokat, azok rendszerezését és értékelését. Az elemzéseit, következtetéseit és döntéseit felelősséget vállal. Tudatosan vállalja és közvetíti szakmája etikai normáit.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A nemzetközi gazdálkodás fogalomköre, a tárgykörökben való szóbeli és írásbeli kommunikáció folyamatos, rendszerezett fejlesztése a következő témakörök feldolgozásával: logisztika, nemzetközi kereskedelem és szállítmányozás, elektronikus kereskedelem, bankok és szolgáltatásaik, tőzsdei alapfogalmak, Európai Unió intézményei és aktuális gazdasági kérdései. Globalizáció és a jövő gazdasági kihívásai. A csoporton belül folytatott viták során a hallgatók megtanulják az önálló véleménynyilvánítást, érvelést és ellenérvek kifejtését, az egyes lehetőségekből adódó előnyök és hátrányok mérlegelését és képessé válnak folyamatos interakciót folytatni. A szakmai szövegek olvasásának segítségével megértik az összetettebb konkrét vagy elvont témájú szövegek fő gondolatmenetét, beleértve a szakterületüknek megfelelő szakmai beszélgetéseket is.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Csoportmunka, egyéni feladatok, prezentációk, szituációs feladatok, módszertani útmutató az egyes vizsgafeladatok megoldásához, órai csoportos és egyéni gyakorlás, otthoni munka.

Értékelés

Folyamatosan szóban és írásban, témazáró dolgozatok. Félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező szakirodalom:

Jürgen Bolten: Marktchance Wirtschaftsdeutsch Mittelstufe 2 Klett Verlag ISBN 3-12-675140-7

Sümeginé, Borgulya, Jacob, Mátyás: Wirtschaftskenntnisse auf Deutsch Akadémiai Kiadó 2004 ISBN: 9789630583046

Ajánlott szakirodalom:

Sprenger, Weermann: Wirtschaft auf Deutsch Klett Verlag ISBN 978-3-12-675215-2

Olaszy, Pákozdiné: Aktuelle Wirtschaftsthemen OLKA Budapest 2007 ISBN 978-963-06-3684-1

Német gazdasági lapok és folyóiratok: Handelsblatt, Wirtschaftswoche

Heti bontott tematika	
1. konzultációs alkalom (5 óra)	Handel, Handelsformen, Logistik E-Commerce
	*TE: A nyelvtanulók megismerik a nemzetközi szállítmányozással kapcsolatos alapfogalmakat és a szállítási folyamat lépéseit. Nemzetközi kereskedelem, elektronikus kereskedelem kérdéseinek áttekintése. Érvelési technikák gyakorlása.
2. konzultációs alkalom (5 óra)	Absatzwege, direkter und indirekter Absatz; Absatzhelfer Außenhandel; Franchising
	*TE: Nemzetközi kereskedelem, elektronikus kereskedelem kérdéseinek áttekintése. Értékesítési útvonalak, értékesítési módszerek, külkereskedelmi technikák megismerése. Diagrammok elemzése, statisztikák összehasonlítása. Hallás utáni értés gyakorlása.
3. konzultációs alkalom (5 óra)	Geld und Banken; Die wichtigsten Bankgeschäfte Test, Leseverstehen
	*TE: Bankrendszerek összehasonlítása, banki szolgáltatások áttekintése. Olvasásértési technikák elmélyítése. Szituációs párbeszéd gyakorlása.
4. konzultációs alkalom (5 óra)	Konzentrierte Märkte; Börse Wertpapierbörsen Steuern und Zölle; Steuerarten und Steuersysteme in Deutschland und in Ungarn
	*TE: Tőzsdei befektetési lehetőségek elemzése, az írásbeli kommunikáció fejlesztése, az üzleti levél formai és tartalmi követelményeinek átismétlése, ajánlatok írása. Adózással kapcsolatos alapfogalmak és szókincs elsajátítása. Hallás utáni értés gyakorlása.
5. konzultációs alkalom (5 óra)	Ungarn und die Europäische Union Die Geschichte und die Hauptorgane der EU Aktuelle Wirtschaftsfragen der EU
	*TE: Európai Unió alapismeretek elsajátítása, aktuális gazdasági kérdések megvitatása. Érvelési technikák fejlesztése. Diagrammok és statisztikák elemzése.
6. konzultációs alkalom (5 óra)	Wirtschaft der deutschsprachigen Länder Globalisierung; globale Umweltprobleme; Umweltschutz Situationsspiele
	*TE: A nyelvtanulók megismerik a német nyelvű országok gazdaságát, ágazati struktúráját, elemzik a globalizáció folyamatát és a jövő gazdasági kihívásait. Komplex szövegek olvasása, olvasásértési technikák gyakorlása.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Szaknyelv IV.				Kódja:	GT_ANGLNY4-17
		angolul:		Technical language IV.					
Felelős oktatási egység:				Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Gazdasági Szaknyelvi Kommunikációs Intézet					
Kötelező előtanulmány neve				B2 szintű nyelvtudás				Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	német	
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	30				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Czeller Mária		beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Valnerné Török Eszter, Domonyi Renáta		beosztása	nyelvtanár	
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
a Közös Európai Referenciakeret (CEFR) által meghatározott középfokú gazdasági szakmai nyelvvizsga szintjének megfelelő tudásra tegyenek szert az olvasás, írás, beszéd és hallás utáni értés terén. Ezen a szinten a nyelvhasználó meg tudja érteni összetettebb szakszövegek fő mondanivalóját és fontosabb információit. Képes részletes és világos szövegalkotásra az elvárt szaknyelvi témakörökben. Folyamatosan kommunikál anyanyelvű beszédpartnerével megfelelően használja mind az általános, mind a szaknyelvi lexikát, tud érvelni, véleményt nyilvánítani, állást foglalni									

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A nyelvtanuló rendelkezik a nemzetközi gazdálkodás alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan; ismeri és érti a nemzetközi szállítmányozás, a nemzetközi pénzügyi folyamatok alapjait; rendelkezik a hatékony munkavégzéshez szükséges ismeretekkel az Európai Unió működésével kapcsolatban; elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait; birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább két idegen nyelven.

Képesség:

A nyelvtanuló képes szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálni; megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott idegen nyelvű szakirodalmát; képes együttműködni más szakterületek képviselőivel (mérnökökkel, külkereskedőkkel); tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival.

Attitűd:

A nyelvtanuló a minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, konstruktív, együttműködő és kezdeményező; fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra; nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására; törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre; a döntések során figyelembe veszi mások véleményét, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is); törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.

Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi a meghatározott feladatokat, azok rendszerezését és értékelését. Az elemzéseit, következtetéseit és döntéseit felelősséget vállal. Tudatosan vállalja és közvetíti szakmája etikai normáit.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A nemzetközi gazdálkodás fogalomköre, a tárgykörökben való szóbeli és írásbeli kommunikáció folyamatos, rendszerezett fejlesztése a következő témakörök feldolgozásával: cégalapítás szempontjai, vállalkozói környezet, vállalkozások jogi formája, cég egyesülések, marketing alapfogalmai és eszközei, reklámozás. Az üzleti levelezés formai és tartalmi követelményeinek megismerése, egyes levéltípusok feldolgozása és gyakorlása levélírási feladatokon keresztül, valamint a vizsgafeladatok gyakorlása.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Csoportmunka, egyéni feladatok, prezentációk, szituációs feladatok, módszertani útmutató az egyes vizsgafeladatok megoldásához, órai csoportos és egyéni gyakorlás, otthoni munka.

Értékelés

Folyamatosan szóban és írásban, témazáró dolgozatok. Félév végén kollokvium.

Kötelező szakirodalom:

Jürgen Bolten: Marktchance Wirtschaftsdeutsch Mittelstufe 2 Klett Verlag ISBN 3-12-675140-7

Sümeginé, Borgulya, Jacob, Mátyás: Wirtschaftskenntnisse auf Deutsch Akadémiai Kiadó 2004 ISBN: 9789630583046

Ajánlott szakirodalom:

Sprenger, Weermann: Wirtschaft auf Deutsch Klett Verlag ISBN 978-3-12-675215-2

Olaszy, Pákozdiné: Aktuelle Wirtschaftsthemen OLKA Budapest 2007 ISBN 978-963-06-3684-1

Német gazdasági lapok és folyóiratok: Handelsblatt, Wirtschaftswoche

Heti bontott tematika	
1. konzultációs alkalom (5 óra)	Standortfaktoren Arbeitsmarktsituation in Deutschland und in Ungarn Präpositionen
	*TE: Vállalati környezet elemzésének szempontjai, munkaeöpiaci statisztikák értelmezése, diagrammok elemzése
2. konzultációs alkalom (5 óra)	Die Wirtschaft und die Wirtschaftsbranchen Zeitformen der Verben, Modalverben, Konjunktionen, Wortfolge
	*TE: : A gazdaság és a gazdasági ágazatok bemutatása A szóbeli kommunikációs képességek fejlesztése szituációs gyakorlatok segítségével.
3. konzultációs alkalom (5 óra)	Der Zahlungsverkehr (Konto-Zahlungsmittel) Passiv mit Modalverb
	*TE: A fizetési forgalom bemutatása, fizetési módok, számla típusok
4. konzultációs alkalom (5 óra)	Die Geschäftsabwicklung und der Gütertransport Infinitivkonstruktionen I.
	*TE:Egy üzlet lebonyolításának lépései, áruszállítás. A szóbeli kommunikációs képességek fejlesztése szituációs gyakorlatok segítségével.
5. konzultációs alkalom (5 óra)	Globalisierung, globale Umweltprobleme, Umweltschutz Infinitivkonstruktionen II.
	*TE:A globalizáció fogalmának, hatásainak megértése. Érvelési technikák gyakorlása, hallás utáni értés fejlesztése.
6. konzultációs alkalom (5 óra)	Kollokvium szóbeli és írásbeli
	*TE: Az írásbeli vizsgán szövegértési feladatokat kell megoldaniuk, valamint egy üzleti levelet vagy e-mail-t kell megírniuk. A szóbeli vizsga szakmai társalgásból, szituációból és egy diagram leírásából áll.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Gazdaságtörténet				Kódja:	GT_ANGLO35-17
		angolul:		Economic History					
Felelős oktatási egység:				Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:				-				Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		Gyakorlati jegy	3	magyar	
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	0				
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. Mazsu János		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:		Nagy Sándor		beosztása:	tanársegéd
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
megismerjék a modern világgazdasági rendszer születésének és formálódásának történetét , a globalizáció folyamatait és szerkezetét.									
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul									
Tudás:									
A hallgató számára a gazdaságtörténet alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismerete,									
Képesség:									
a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatoknak, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikáknak, jogszabályok változásainak értelmezése és alkalmazása javaslatai, döntései során,									
Attitűd:									
A hallgató fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.									
- Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).									
Autonómia és felelősség:									
Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.									
A kurzus rövid tartalma, témakörei									

Az előadás célja a modern világgazdasági rendszer születésének, fejlődésének gazdaságtörténeti bemutatása, a világgazdasági rendszer szerkezeti és integrációs folyamataira. A megközelítés módszere: elemzés a gazdaság egy-egy hangsúlyos területének, problémájának elemzésén keresztül, a 19-20. századi regionális és globális folyamatokból vett példák segítségével. Arra törekszünk, hogy a kutatási területek, problémák, témakörök eredményeit, jellegzetességeit konkrét példák segítségével feltárjuk, és egyúttal bemutassuk az ipari modernizáció rövid és hosszú távú gazdasági és társadalmi következményeit, a globalizáció jellegét és előrehaladását. Az előadás kiegészítő célja annak az érzékeltetése, hogy a gazdaság- és társadalomtörténet olyan tudásterület, amelyek ismerete segíti a jelenkori gazdasági folyamatok megértését.	
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Előadás, prezentáció Gyakorlat:kis csoportos feldolgozás, tanulói prezentáció (esettanulmányok)	
Értékelés Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban, Vizsgafeladat: az előadás tematikájában szereplő témák közül kettő, amelyek közül a vizsgázó egyet választhatóan dolgoz ki kifejtő módszerrel (esszé)	
Kötelező szakirodalom: - Cameron, Rondo: A világgazdaság története a kőkorszaktól napjainkig, Maecenas, Budapest, 1994. - Nyugat-európai gazdaság- és társadalomtörténet. A rurális társadalomtól a gondoskodó államig. (ed. H. A. Dideriks, J. Th. Lindblad, D. J. Noordam, G. C. Quispel, B. M. A. de Vries) Osiris, Bp. 1995. - Kövér György: Iparosodás agrárországban.Bp. , 1982.	
Ajánlott szakirodalom: - Norman J. G. Pounds: Európa történeti földrajza. Osiris Kiadó, Budapest, 1997. - Randy C. Epping: Világgazdaság dióhéjban. Typotex Kiadó. Budapest, 2003	

Heti bontott tematika	
1.	Fogalmak, recepciók, elméletek a modern gazdasági világrendszer kialakulásához
	TE* A félév fogalmi megalapozásának megértése
	A világkereskedelem jellege és térszerkezetei
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
	A modern világgazdaság kialakulása és az ipari kapitalizmus első korszakai
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása

	A világgazdaság régiói, centrum/ok és perifériák
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
2.	A modernizáció társadalomtörténete (demográfiai viszonyok, migráció, társadalmi mobilitás)
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
	Merre tovább?
	TE A féléves anyag alapján kreatív kérdések, hipotézisek megfogalmazása

A tantárgy neve:		magyarul:		Szervezeti magatartás				Kódja:	GT_ANG006-17
		angolul:		Organizational Behaviour					
Felelős oktatási egység:				DE GTK Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet, Vezetéstudományi Tanszék					
Kötelező előtanulmány neve:								Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	4	magyar	
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	5				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Ujhelyi Mária		beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Barizsné Dr. Hadházi Edit Dr. Pierog Anita Filep Roland		beosztása:	egyetemi adjunktus egyetemi adjunktus PhD hallgató	
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
megismerjék a szervezet formális és informális oldalának működését, a szervezeti magatartástudomány legfontosabb eredményeit. Cél, hogy szisztematikusabb képet kapjanak a szervezeti tagok, csoportok és az egész szervezet magatartását meghatározó és befolyásoló tényezőkről annak érdekében, hogy a megszerzett ismereteket a szervezetek eredményességének növelésére tudják majd használni.									

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A hallgató olyan alapvető ismeretekre tesz szert, amelyek révén megismeri a szervezeti magatartástudomány legújabb kutatási eredményeit, megérti az emberek sokszínűségéből adódó előnyöket és nehézségeket és azt, hogy a különböző egyéni jellemzők és csoport dinamikai jelenségek hogyan hatnak a szervezet teljesítményére. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. Az egyéni magatartás meghatározói. 2. Csoportok hatása az egyének magatartására és a szervezet teljesítményére. 3. Szervezeti szintű változók (struktúra és kultúra) hatása a szervezetek teljesítményére.

Képesség:

Tisztában van az egyéni csoport és szervezeti szintű változók szervezeti teljesítményre gyakorolt lehetséges hatásaival.

El tudja helyezni a megismert elméleteket a tudományterületen belül.

Megérti az elméletek és modellek alkalmazási korlátait és lehetőségeit, azok előnyeit és hátrányait.

Képes a szervezeten belül előforduló szituációk elemzésére, az abban megjelenő különböző egyéni és csoportos magatartásformák felismerésére, önismeretszerzésre, képességfejlesztésre.

Alkalmazni tudja a gyakorlatban, szervezeti szituációkban a megszerzett ismereteit, képes értelmezni, magyarázni, esetleg előre jelezni munkatársai jövőbeli magatartásformáit.

A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz.

Attitűd:

A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő hozzáállást alakítson ki a szervezetek informális alrendszerével kapcsolatban. Nyitottá válik az önismeretszerzésre, képességfejlesztésre és az emberi magatartás tudatos megismerésére. A hallgató ennek köszönhetően olyan gazdaságpszichológiai alapokkal bír, ami hozzásegíti ahhoz, hogy munkahelyi környezetben is eredményesen tudja menedzselni interperszonális kapcsolatait.

Autonómia és felelősség:

A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy munkájában innovatív, befogadó, hatékony és eredményes legyen. Az emberi kapcsolatokról felelősséggel formáljon véleményt. Önállóan tudjon döntést hozni saját tudásának, kompetenciáinak fejlesztéséről.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus áttekinti az angolszász szakirodalomban megjelenő sztereotip szervezeti magatartás témaköröket: képességek, személyiség, hiedelmek, értékek, attitűd, észlelés, döntéshozatal, motiváció, csoportok és csapatok, hatalom, szervezeti politika, vezetés, konfliktusok kezelése egyéni és szervezeti szinten, szervezeti struktúrák, szervezeti kultúra és változásmenedzselés.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások, gyakorlatokon a témakörökhöz kapcsolódó tesztek, feladatok, esettanulmányok megoldása, informatikai eszközök alkalmazása, lehetőség a tapasztalati tanulás módszerének alkalmazására, képességfejlesztésre.

Értékelés

Kollokvium írásbeli vizsga formájában, órai aktivitás figyelembevételével.

Kötelező szakirodalom:

Bakacsi Gyula (2015): *A szervezeti magatartás alapjai*, Alaptankönyv Bachelor hallgatók számára. Semmelweis Kiadó, Budapest

Robbins, Stephen P. – Judge, Timothy A. (2018): *Essentials of Organizational Behavior*, Fourteenth edition. Pearson Education Limited, Harlow, England.

Ajánlott szakirodalom:

Dienesné Kovács Erzsébet - Berde Csaba (szerk.) (2003). *Vezetépszichológiai ismeretek* Campus Kiadó Debrecen

Dobák Miklós – Antal Zsuzsanna (2013): *Vezetés és szervezés. Szervezetek kialakítása és működtetése*. Akadémiai Kiadó, Budapest

Konzultációkra bontott tematika	
1.	A szervezeti magatartás alapjai, tárgya, tartalma, modellje. Egyén a szervezetben: képesség és személyiség, érték, attitűd, hiedelem. Munkával kapcsolatos attitűdök. Észlelés, tanulás, döntés. A motiváció alapjai. TE: Ismeri és érti a szervezeti magatartás fogalmát, tárgyát és tartalmát. Ismeri, érti a képesség és személyiség fogalmát, modelljeit, hatásukat a szervezetek teljesítményére. Ismeri az értékek, hiedelmek, attitűdök fogalmát, jelentőségét, a munkával kapcsolatos attitűdök hatását a teljesítményre. Ismeri az észleléssel, tanulással, döntéshozatallal kapcsolatos alapvető elméleteket, szerepüket a szervezetek működésében. Ismeri a motiváció fogalmát, legfontosabb elméleteit és a motiváció jelentőségét a szervezetek működése szempontjából.
2.	Csoportok a szervezetben. Csoportszerepek, csoportfolyamatok, teamek. Hatalom és szervezeti politika. A személyes vezetés alapjai. TE: Ismeri a csoportok fogalmát a csoportok típusait, a csoporthoz csatlakozás egyéni és szervezeti előnyeit, hátrányait. Ismeri a csoportszerepeket, a csoportfolyamatokat és azok hatását a szervezetek működésére, a szervezeten belüli emberi kapcsolatok alakulására. Ismeri a hatalom és szervezeti politika fogalmát, hatását az egyének közötti kapcsolatokra, a szervezet működésére. Ismeri a legfontosabb vezetéselméleti megközelítéseket, a különböző vezetési stílusok, magatartások szervezeti tagokra gyakorolt hatását, a vezetéstudomány újabb irányzatait.
3.	Konfliktusok egyéni szinten. Konfliktusok szervezeti szinten. A szervezeti magatartás és a szervezeti struktúra kapcsolata. Szervezeti kultúra. Szervezeti változások menedzselése. TE: Ismeri az egyének közötti konfliktus kezelés modelljét, folyamatát, a lehetséges magatartásformákat, a konfliktusok megoldásának alternatíváit. Ismeri a szervezeti konfliktusok kezelésének alternatíváit, azok hatását a szervezet működésére. Ismeri a szervezeti struktúrák jellemzőit, az alapvető struktúra típusokat és azok hatékony alkalmazásának feltételeit. Ismeri a szervezeti kultúra fogalmát, jelentőségét, modelljeit, szervezeti működést befolyásoló hatását. Ismeri a szervezeti változások menedzselésének folyamatát, az ezzel kapcsolatos alternatív modelleket, azok szervezeti működésre gyakorolt hatását.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Politológia		Kódja:	GT_ANGLO37-17	
		angolul:		Political Science				
Felelős oktatási egység:				Világgazdaság és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-			Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	magyar/angol
Levelező	L	Féléves	10	Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Berényi Zoltán		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Nagy Sándor		beosztása:	tanársegéd
A kurzus célja a hallgatók megismertetése a politikatudománnyal. A tantárgy különleges hangsúlyt helyez a politika folyamatainak ismertetésére, az intézmények működésére, az egyes tényezők összefüggéseire és a politikai folyamatok hátterére. Mai világunkban elengedhetetlen, hogy a politikai döntéseket értő szemmel figyeljék a hallgatók és a világpolitikátalakító leglényegesebb intézmények, szervezetek működését, hatásmechanizmusait megismerjék. E tárgy célja e tudás közvetítése a politikai élet szereplőinek és magatartásuk meghatározó tényezőinek bemutatásával, valamint a politikai szervezetek döntéshozatali rendszereinek ismertetésével.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás: Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit.

Tisztában van a szervezetek működését, a gazdálkodási folyamatokat támogató informatikai és irodatechnikai eszközökkel. Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait.

Képesség: A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. Tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival. Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni. Képes középszintű szakmai idegennyelv-tudása használatára.

Attitűd: A minőségi munkavégzés érdekében probléma érzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kész a hibák kijavítására, munkatársait is segíti ebben. Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.

Autonómia és felelősség: Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait. A kapcsolódó szakpolitikák követését és alkalmazását részben önállóan végzi. Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez.

A kurzus rövid tartalma, témakörei: A politika tudománya, Politikai alapfogalmak, Elméletek a politikatudományban, Törésvonal-elméletek, Politikai ideológiák, Politikai rendszerek, Diktatúrák és demokráciák, Pártok és pártrendszerek

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadás, megbeszélés, kérdezés, vita, szemléltetés.

Értékelés

A vizsga írásban történik. Az A, B, C vizsgák is írásbeliek. A vizsgadolgozat alapvető elméleti kérdéseket tartalmaz, az ezekre adható pontok legalább 50%-át teljesíteni kell a sikeres vizsgához (ez alatti eredmény esetén tehát a többi kérdésre adott választól függetlenül elégtelen a dolgozat). Érdemjegyek: 0-49% elégtelen, 50-59% elégséges, 60-69 % közepes, 70-84% jó, 85-100 jeles. (Az elért %-os eredmények esetén felső egészrész veszünk.)

Kötelező szakirodalom:

Gallai Sándor – Török Gábor (szerk.): Politika és politikatudomány. Budapest, 2003

Az órákon elhangzottak

Ajánlott szakirodalom:

Bayer József – A politikatudomány alapjai, Napvilág Kiadó, Budapest, 2000

Bihari Mihály – Pokol Béla: Politológia, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2008

Fisichella, Domenico: A politikatudomány alapvonalai. Budapest, Osiris Kiadó, 2001

Gyurgyák János – Mi a politika? , Osiris Kiadó, Budapest, 2003

Heti bontott tematika	
1.	A politika tudománya
	TE*A megismerkedik a tudományterület fontosságával
2.	Politikai alapfogalmak
	A hallgató betekintést nyer az alapfogalmakba
3.	Elméletek a politikatudományban
	A hallgató megismeri a meghatározó elméleteket
4.	Törésvonal-elméletek
	A hallgató megismeri a társadalmi törésvonalakat
5.	Politikai ideológiák
	A hallgató megismeri a politikai ideológiákat
6.	Politikai rendszerek
	A hallgató betekintést nyer a politikai rendszerekbe
7.	Diktatúrák és demokráciák
	A hallgató megismeri a különböző diktatúrákat és demokráciákat
8.	Pártok és pártrendszerek
	A hallgató megismeri a legfontosabb pártokat és pártrendszereket
9.	Választási rendszerek
	A hallgató betekintést nyer a választási rendszerek működésébe
10.	A szavazói magatartás
	A hallgató megismeri az szavazói magatartás kutatásába
11.	Intézményes érdekegyeztetés,
	A hallgató betekintést nyer az érdekegyeztetés folyamatába
12.	A politika tartalma es témái

	A hallgató megismeri a legfontosabb politikai tartalmakat
13.	Közpolitika és a kormányzati döntéshozatal
	A hallgató betekintést nyer a közpolitikába
14.	Média és politikai napirend
	A hallgató megismeri a sajtó és a politikai napirend összefüggéseit

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Gazdasági közjog				Kódja:	GT_ANGLO17-17
		angolul:	Business Public Law					
Felelős oktatási egység:			DE GTK Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:			-				Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	4	magyar
Levelező	+	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Dr. Károlyi Géza			beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató			neve:				beosztása:	
A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a gazdasági jog makro szintű szegmensének, az államháztartás rendszerének jogi szabályaival. A félév központi témája az adójog, amellyel a hallgatók elméleti és gyakorlati szinten is megismerkedhet.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A hallgató olyan alapvető gazdasági-pénzügyi jogi ismereteket sajátít el, melyek révén képes eligazodni a különböző adónemek alapvető anyagi jogi és eljárásjogi sajátosságai között. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. Az államháztartás alrendszerei: központi és helyi önkormányzati alrendszer felépítése és költségvetése. 2. Az adóigazgatási eljárás, az adókötelezettség eljárási szabályai. 3. Az egyes adónemek: természetes személyek és vállalkozások költségvetési kapcsolatai. A szemináriumokon adófeladatok megoldása révén gyakorlati tudást is szerezhhetnek a hallgatók.

Képesség:

Legyen tisztában az államháztartás rendszerszintű felépítésével és kategóriáival, költségvetési jellemzőivel. Tudja elhelyezni az egyes adónemeket a költségvetési bevételek megfelelő csoportjában, ismerje tanult adónemek alapvető szabályait (adóalanyok köre, adóalap meghatározása, adómérték, adókedvezmények).

Legyen képes a természetes személyhez és a cégekhez kapcsolódó egyes adófajták közötti különbségek meghatározására.

Tudja alkalmazni a gyakorlatban, pl. saját vállalkozás alapítása esetén a vonatkozó adónemek átlátása útján a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.

Attitűd:

A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő adójogi tudás birtokában átlássa és elkülönítse a magyar adórendszer tagozódását és lényegét, a munkája során felmerülő alapvető adójogi formákat magabiztosan és megfelelően értelmezni és értékelni tudja, a jogi ismereteit folyamatosan gyarapítsa.

Autonómia és felelősség:

A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a gazdasági szféra jogintézményei körében az általános információkhoz képest egy magasabb szakmai szinten megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt az egyes adónemeket érintő kérdésekben.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A gazdasági közjog fogalma. Az államháztartás rendszere. Adójogi alapfogalmak, az adózás rendje, adóigazgatási eljárás. A személyi jövedelemadó: összevonás alá eső jövedelmek, külön adózó jövedelmek. Egyéni vállalkozók, mezőgazdasági termelők adózása, járulékfizetése. VSZJA, EVA, KATA szerint adózó vállalkozások adózása. Társasági adóalanyok köre, adóalap meghatározása, adókedvezmények. Az általános forgalmi adó, jövedéki adó. Helyi adók. Illetékjog.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

előadás, igény szerint konzultáció, szemináriumokon adófeladatok megoldása, melyen keresztül gyakorlati tudás is elsajátítható.

Értékelés

Írásbeli kollokvium, melynek értékelése ötfokozatú.

2-es (elégséges) érdemjegy a vizsgán maximálisan elérhető pontok 50 %-ától.

Kötelező szakirodalom:

Károlyi –Törő (2015): Természetes személyek és vállalkozások költségvetési kapcsolatai. Debrecen, Kiadta: Kebo Print Kft.

Ajánlott szakirodalom:

Fézer-Károlyi-Petkó-Törő (2014): Jogi személyek a gazdasági forgalomban. Debrecen, Kapitális Kft.

bontott tematika	
1-5 óra	A gazdasági közjog fogalma, az államháztartás rendszere: a központi költségvetés megalkotási folyamata, szerkezeti tagolása. A társadalombiztosítási alapok költségvetése. Az elkülönített állami pénzalapok fajtái és költségvetésük. A helyi önkormányzati alrendszer sajátosságai. Adójogi alapfogalmak, az adózás rendje, adóigazgatási eljárás: az adókötelezettség fogalma, megsértésének jogkövetkezményei. Az adóigazgatási eljárás formái és szabályai, jogorvoslati lehetőségek. TE: Ismeri a közjogi szabályozásban érvényesülő kógcencia sajátosságait, az államháztartás szerkezetét és az alrendszerek költségvetésének alapvető jellemzőit. Ismeri az adójog által használt alapvető fogalmak jelentését, az adóhatóság által lefolytatható adóigazgatási eljárás szakaszait, a jogorvoslati formákat.
6-10 óra	A személyi jövedelemadó: összevonás alá eső jövedelmek: Szja alanyok köre, adóköteles és adómentes bevételek köre. Az összevonás alá eső jövedelmek kategóriái: önálló tevékenység, nem önálló tevékenység, egyéb tevékenység, átalányban megállapított jövedelem szabályai. Adóalapot csökkentő tételek: családi kedvezmény, első házasságok kedvezménye. A mezőgazdasági vállalkozások formái és adózásuk: A mezőgazdasági vállalkozók köre: őstermelő és kistermelő fogalma és adózási szabályai. Az egyéni vállalkozó adózása: az egyéni vállalkozó fogalma, szja szerinti adózásának két formája: a külön adózó vszja és osztalékadó szabályai, az összevonás alá eső átalányadózás jellemzői. Az eva és a kata főbb szabályai: adóalanyok köre, adóalap meghatározása. Külön adózó jövedelmek: tőkejövedelmek, vagyonátruházásból származó jövedelmek, egyes juttatások és vegyes jövedelmek formái és adózásuk. TE: Ismeri a természetes személyek szja-köteles jövedelmének kategóriáit, az összevonás alá eső és a külön adózó jövedelem megállapítási szabályait. Különbséget tud tenni a mezőgazdasági vállalkozók között és ismeri az adózásuk főbb szabályait. Alapos ismereteket sajátít el az egyéni vállalkozó adózási lehetőségeit illetően, képes elkülöníteni a választható négyféle adónem jellemezőit.
11-15 óra	TAO és KIVA szerint adózó vállalkozások: A társas vállalkozások által választható két adónem összevetése és értékelése. Az általános forgalmi adó szabályai: Az áfa jellemzői, gazdasági tevékenység fogalma. Közösségen belüli termékértékesítés áfa szabályai. Termékexport és import fogalma, adózása. Előzetesen felszámított áfa és fizetendő áfa fogalma. Adólevonási jog korlátozása. Helyi és települési adók sajátosságai: A helyi adók típusai: vagyoni típusú helyi adók, kommunális adók és iparűzési adók kivetésének főbb szabályai. A települési adók sajátosságai. Illetékjog: Az illeték fogalma, rendszere: vagyonszerzési illetékek (ingyenes és visszatértes), valamint eljárási illetékek (bírói és közigazgatási) fajtái.

	TE: Ismeri a cégek jövedelme utáni adózási formákat, el tudja határolni azokat. Ismeri az áfa elszámolás főbb elemeit, az elszámolandó áfa megállapításának alapvető szabályait. Ismeri a helyi önkormányzatok által alkalmazható adók két nagy csoportját, el tudja különíteni a helyi és a települési adók fajtáit. Ismeri az illetékek rendszerét, helyesen használja a fogalmakat és ismeri a főbb szabályokat.
--	--

A tantárgy neve:		magyarul:		Világgazdaságtan				Kódja:	GT_ANGN014-17
		angolul:		The World Economy					
Felelős oktatási egység:				Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:								Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	4	magyar	
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	5				
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. Erdey László		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:		Dr. Erdey László		beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
megismerjék a világgazdaság mint szerves rendszer mozgástörvényeit és a nemzetgazdasági cselekvés világgazdasági összefüggéseit. A gyakorlatokon önálló elemzéssel és véleményalkotással mélyüljenek a tárgy legfontosabb témaköreiben.									
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul									
Tudás:									
Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan, ismeri világgazdaság működésének legfontosabb kereteit									
Képesség:									
követi és értelmezi a világgazdasági folyamatokat									
Attitűd:									
Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Viselkedésében a nemzetközi nyitottság, a lojalitás és a társadalmi felelősségvállalás fontos szereppel bír									
Autonómia és felelősség:									
Munkaköréhez és munkafeladatához kapcsolódóan önállóan követi a világgazdaság legfontosabb mozgásait. Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal. Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez. Önállóan és felelősséggel vesz részt a gazdálkodó szervezeten belüli és azon kívüli szakmai fórumok munkájában.									

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kapitalizmus történelmi fejlődése. Népesedés, népesség. Erőforrások és a környezet. A mezőgazdaság szerepe a világgazdaságban. A feldolgozóipar szerepe a világgazdaságban. A szolgáltatások szerepe a világgazdaságban. Városok és városiasodás, közlekedés és kommunikáció. Közlekedés és kommunikáció. A fogyasztás a világgazdaságban. Nemzetközi kereskedelem és beruházás. A nemzetközi kereskedelem szerkezete. Fejlettség és alulfejlettség a világgazdaságban.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások a legfontosabb aktuális világgazdasági eseményekre kitérve. A gyakorlatokon csoportos témafeldolgozás és prezentáció.

Értékelés

A vizsgaidőszakban írt vizsgadolgozattal 70%. A gyakorlatokon nyújtott teljesítmény 30%. 0-50% elégtelen (1), 51-63% elégséges (2), 64-76% közepes (3), 77-88% jó (4), 89-100% jeles (5)

Kötelező szakirodalom:

Világgazdaságtan (Szerk. Blahó András), Akadémiai Kiadó 2008. (a kijelölt fejezetek), ISBN 9789630585682

Csáki György: Nemzetközi gazdaságtan. Napvilág Kiadó 2017. (a kijelölt fejezetek), ISBN: 9789633841761

Ajánlott szakirodalom:

Stutz—Warf (2014): The World Economy: Geography, Business, Development, Pearson, ISBN 9781292021195

A gyakorlatokhoz kiadott aktualizált cikkgyűjtemény.

Heti bontott tematika

1.	Bevezetés, a világgazdaságtan tárgyköre
	TE* A világgazdaságtan tárgykörének elhelyezése a gazdaságtudományokon belül
	A kapitalizmus történelmi fejlődése I.
	TE: A kapitalizmus történelmi elhelyezése, előzményei fejlődése
	A kapitalizmus történelmi fejlődése II.
	TE: a gyarmatosítás története, hatása napjaink világgazdaságára, az ipari forradalom és következményeinek máig tartó hatásai
	Népesedés, népesség

	TE: A világ népességmegoszlása, a népesség történelmi fejlődése, a demográfiai átmenet, migráció
	Erőforrások és környezet
	TE_ Ásványok és energiaforrások a világgazdaságban, fenntarthatóság
2.	A mezőgazdaság szerepe a világgazdaságban
	TE: A mezőgazdaság rendszerei, történelmi és földrajzi átalakulásai
	A feldolgozóipar szerepe a világgazdaságban
	TE: A feldolgozóipar fejlődése, földrajzi mozgásai, dezindusztrializáció, fordizmus és posztfordizmus, néhány fontosabb iparág esettanulmánya
	A szolgáltatások szerepe a világgazdaságban
	TE: A szolgáltatások szerepének növekedését indokló tényezők, a szolgáltatások munkaerőpiaca, főbb szolgáltatóágazatok esettanulmánya
	Városok és városiasodás
	TE: Urbanizáció, szuburbanizáció, exurbanizáció, a lakhatás szűrőmodellje, gettósodás, dzsentrifikáció, megavárosok
	Közlekedés és kommunikáció
	TE: a közlekedés és szállítás történelmi és földrajzi átalakulása, idő-tér és költség-tér konvergencia, a kommunikáció jelentősége napjaink globalizációjában
3.	A fogyasztás a világgazdaságban
	TE: fogyasztási modellek, a fogyasztási szokások átalakulása a világgazdaságban
	Nemzetközi kereskedelem és beruházás
	TE: a nemzetközi kereskedelem és beruházások legfontosabb alapfogalmai
	A nemzetközi kereskedelem szerkezete
	TE: a nemzetközi kereskedelem áru- és földrajzi szerkezetének átalakulása
	Fejlettség és alulfejlettség a világgazdaságban
	TE: a fejlődő világ sajátosságai, a legfontosabb fejlődési problémák és lehetséges válaszok

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:		Nemzetközi üzleti ismeretek				Kódja:	GT_ANGLO13-17
	angolul:		International business					
Felelős oktatási egység:			Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:							Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	4	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Dr. Erdey László			beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató			neve:	Dr. Erdey László			beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek az áruk és szolgáltatások külkereskedelmének alapvető koncepcióival, állami szabályozásának eszközrendszerével, legfontosabb nemzetközi intézményeivel, a hazai és a nemzetközi makro- és mikro-környezet közötti legjelentősebb különbségekkel, a külkereskedelem technikájának egyes részleteivel, valamint európai uniós és magyarországi szabályozásának logikájával és részleteivel.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, a gazdálkodási folyamatok elemzésének módszertanát, a döntés-előkészítés, döntéstámogatás módszertani alapjait.

Képesség:

A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.

- Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során.

- Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események komplex következményeinek meghatározására.

Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis- és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni.

Attitűd:

A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.

- Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására.

Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.

- Törekszik mások véleményét, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is) a döntések során felelősen figyelembe venni.

Autonómia és felelősség:

- Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat.

- Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését.

- Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal.

- Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait...

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A piacok globalizációja és a cégek nemzetközivé válása. A nemzetközi üzleti élet kulturális környezete. Etika, társadalmi felelősség, fenntarthatóság és irányítás. A nemzetközi kereskedelem és beruházások elmélete. A nemzeti környezet politikai és jogi rendszerei. Kormányzati beavatkozás, regionális integrációk. Feltörekvő piacok. A nemzetközi pénzügyi rendszer. A globális cégek pénzügyi menedzsmentje és számvitele. A globális vállalatok stratégiája és szervezete. Piaci lehetőségek értékelése a globális piacokon. Export és globális outsourcing. Külföldi működőtőke-befektetések, tulajdoni alapú együttműködések,

licenz, franchise és egyéb szerződéses együttműködések. A globális cégek marketing és humán erőforrás menedzsmentje
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Előadások a legfontosabb aktuális nemzetközi üzleti folyamatokra kitérve. Gyakorlatokon az adott témákhoz kapcsolódó csoportos témafeldolgozás és prezentáció.
Értékelés A vizsgaidőszakban írt vizsgadolgozattal 70%, a szemináriumi munkával 30% szerezhető. 0– 50% elégtelen (1), 51– 62%, elégséges (2), 63– 74% közepes (3), 75– 86%, jó (4), 87–100% jeles (5).
Kötelező szakirodalom: Blahó András, Czakó Erzsébet, Poór József (szerkesztők): Nemzetközi menedzsment, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2015, kijelölt részek, ISBN 9789630595360 Csáki György: Nemzetközi gazdaságtan. Napvilág Kiadó 2017. (a kijelölt fejezetek), ISBN: 9789633841761 Az előadásokon és a szemináriumokon elhangzottak
Ajánlott szakirodalom: A Külgazdaság c. folyóirat számai S. Tamer Cavusgil, Gary Knight, John R. Riesenberger (2017): International Business: The New Realities, Global ed., 4th edition, Boston: Pearson, [2017], ISBN: 9781292152943

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés, A nemzetközi üzleti ismeretek tárgyköre TE* A nemzetközi üzleti ismeretek kulcskonceptióinak felvázolása. Megvilágítani, miben különböznek a nemzetközi tranzakciók a hazaiaktól. Azonosítani a nemzetközi üzleti élet legfontosabb szereplőit. Leírni a cégek nemzetközivé válásának legfontosabb okait. Miért érdemes nemzetközi üzleti ismereteket tanulni? A piacok globalizációja és a cégek nemzetközivé válása TE: A piacok globalizációja mint gondolati keretrendszer. A globalizáció előmozdítói. A technológiai fejlődés és a globalizáció. A globalizáció dimenziói. A piacok globalizációjának vállalati szintű következményei. A globalizáció társadalmi következményei. A nemzetközi üzleti élet kulturális környezete TE: Kultúra és kulturális kockázat, a kultúra dimenziói, a nyelv és a vallás szerepe a kultúrában, a kultúra hatása a nemzetközi üzleti kapcsolatokra, a kultúra modelljei és magyarázatai, a kultúra hatása a menedzsment folyamatokra Etika, társadalmi felelősség, fenntarthatóság és irányítás TE: Az etikus viselkedés és jelentősége a nemzetközi üzleti életben. Etikai kihívások a nemzetközi üzleti kapcsolatokban. A vállalatok társadalmi felelőssége.

	Fenntarthatóság. A vállalati kormányzás szerepe. Az etikus viselkedés keretrendszere.
	A nemzetközi kereskedelem és beruházások elmélete
	TE: Miért kereskednek a nemzetek? Hogyan növelhetik a nemzetek versenyképességüket? Miért és hogyan válnak a vállalatok nemzetközivé? Milyen stratégiákkal szerezhet a nemzetközivé váló vállalat versenyelőnyöket és hogyan tarthatja fenn azokat?
2.	A nemzeti környezet politikai és jogi rendszerei
	TE: A politikai és a jogi környezet. Politikai rendszerek. Jogrendszerek. A politikai és jogi rendszerek szereplői. A politikai rendszerből fakadó országgcockázati típusok azonosítása. A jogrendszerből fakadó országgcockázati típusok azonosítása. Az országgcockázat menedzsmentje
	Kormányzati beavatkozás, regionális integrációk
	TE: A kormányzati beavatkozások természete. A kormányzati beavatkozás eszközrendszere. A kormányzati beavatkozások evolúciója és következményei. A vállalatok lehetséges reakciói a kormányzati beavatkozásokra. A regionális integráció és gazdasági blokkok. A vezető gazdasági blokkok azonosítása. A regionális integráció előnyeinek és következményeinek azonosítása.
	Feltörekvő piacok.
	TE: A fejlett, a fejlődő és a feltörekvő piacok. A feltörekvő piacok vonzereje a nemzetközi üzleti élet számára. A feltörekvő piacok tényleges piacpotenciáljának értékelése. A feltörekvő piacok kockázatainak és kihívásainak értékelése. Sikerstratégiák feltörekvő piacokon. A vállalat társadalmi felelőssége, a fenntarthatóság és a globális szegénységi válság.
	Piaci lehetőségek értékelése a globális piacokon
	TE: A vállalat külföldi piacokra való lépésével kapcsolatos jellemzők elemzése. A termékek és szolgáltatások külföldi piacokon történő értékesítésre való alkalmassága. A célországok azonosítása. A piacpotenciál elemzése. Külföldi partnerválasztás. A vállalat értékesítési potenciáljának becslése.
3.	Export és globális outsourcing
	TE: Az export mint külpiacra lépési stratégia. Az export-import tranzakciók menedzsmentje. A külföldi közvetítők azonosítása és a velük végzett munka. Az outsourcing, a global sourcing és az offshoring. A global sourcing előnyei és kockázatai. A global sourcing stratégiái és az értéklánc menedzsment
	Külföldi közvetlen tőkebefektetések és vállalati együttműködések
	TE: Nemzetközi tőkeáramlás és együttműködés. Az FDI jellemzői. Az FDI és a vállalati együttműködések jellemzői. A külföldi közvetlen tőkebefektetések típusai. A nemzetközi vállalati együttműködések. A kiskereskedői tapasztalatok fontossága a külpiacokon
	Licencia, franchise és egyéb szerződéses stratégiák

	TE: Szerződéses belépési stratégiák. Licencátadás mint belépési stratégia. A licencátadás előnyei és hátrányai. A franchise mint belépési stratégia. A franchise előnyei és hátrányai. Egyéb szerződéses belépési stratégiák. A szellemi tulajdonjogok megsértése mint globális probléma.
	A globális cégek marketingmenedzsmentje
	TE: A globális piacszegmentáció. Standardizáció és adaptáció a nemzetközi marketingben. Globális márkázás és termékfejlesztés. Nemzetközi árazás. Nemzetközi marketingkommunikáció. Nemzetközi disztribúció.
	A globális cégek humánerőforrás-menedzsmentje
	A HR stratégiai szerepe a nemzetközi üzleti kapcsolatokban. A nemzetközi toborzási politika. A nemzetközi alkalmazottak felkészítése és képzése. A nemzetközi alkalmazottak teljesítményértékelése és kompenzációja. A nemzetközi munkaügyi kapcsolatok. A nemzetközi munkaerő diverzitása.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		EU ismeretek				Kódja:	GT_ANGLO20-17
		angolul:		EU Studies					
Felelős oktatási egység:				DE GTK VNKI Európai Integrációs Tanszék					
Kötelező előtanulmány neve:				-				Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali	-	Heti	-	Heti	-	K	4	magyar	
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	5				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr.Tőkés Tibor		beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Dr.Tőkés Tibor		beosztása:	adjunktus	
A kurzus célja, hogy az alapképzésben résztvevő hallgatók megismerkedjenek az Európai Unió kialakulásával, történetével, intézményrendszerével, működésével. Cél még annak elérése, hogy a hallgatók később a gyakorlatban is képesek legyenek ezen ismeretek alapján eligazodni az Európai Unióval kapcsolatos problémákban, történésekben, emellett képesek legyenek a felmerülő problémákat értelmezni, elemezni, azokról önálló véleményt alkotni									

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A közgazdász-jelölt a stúdium sikeres teljesítése után rendelkezik az Európai Unióhoz kapcsolódó alapvető fogalmak, elméletek, tények, ismeretével, elsajátította az EU-val kapcsolatos szaknyelvet, az integrációval és annak intézményrendszerével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket. Ismeri az Unióval kapcsolatos legfontosabb történelmi eseményeket az intézményrendszer kialakulását és működését. Ismeri az EU bővítésével kialakult kihívások során felmerült problémákat, és azok megoldásait. Tisztában van az intézményrendszer átalakításával és fejlődésével összefüggő tényekkel, problémákkal és az azokra adott válaszok sikerességével.

Képesség:

Az elsajátított alapismeretek segítségével képes tájékozódni az integrációval kapcsolatos folyamatokban értékelni és elemezni azokat. A tanult elméletek és ismeretek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket képes feltárni, rendszerezni és elemezni, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg az integrációval illetve annak fejlődésével kapcsolatban. Követi és értelmezi az EU-val kapcsolatos legfontosabb világgazdasági, nemzetközi folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzése, javaslatai, döntései során.

Attitűd:

Tevékenysége során képes az EU-val kapcsolatos változások illetve újdonságok befogadására illetve szakterületébe való beépítésére. Törekszik az elsajátított ismeretek figyelembevételére illetve a szakterületéhez szükséges az integrációval kapcsolatos információk figyelemmel kísérésére és ezen információk fölhasználására.

Autonómia és felelősség:

Önállóan képes az elsajátított ismeretek alapján az Európai Unióval kapcsolatos véleményalkotásra. Döntései későbbi munkája során ezeket az ismereteket felhasználja illetve képes azokat önállóan fölhasználni szakterületével kapcsolatban.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Integrációs alapismeretek: a világgazdasági integrációk kialakulása, története, jelentősége, integrációkkal kapcsolatos alapfogalmak. Az Európai Integráció története: az EU kialakulása és fejlődése a kezdetektől napjainkig. Integrációs törekvések Európában 1945 előtt. Az Európai Közösségek megalakulása: ESZAK, EGK, EURATOM, 1945-1957. Az EK története 1957-től az első bővítésig. Az EK története 1973-tól a Maastrichti Szerződésig. Az EU 1993 és 2004 között. A megabővítéstől napjainkig tartó időszak eseményei. Az EU intézményrendszere. Az egységes belső piac. A GMU kialakítása. Regionális politika és CAP. Kül- és biztonságpolitika, bel- és igazságügyi együttműködés, és a Schengeni Acquis. Bővítéspolitika, reformfolyamat az EU-ban, az integráció jövője. Az Európai Unió és Magyarország

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A félév során a témával kapcsolatban hallgatók számára előadások megtartására kerül sor, az előadásokból készült anyagokat hallgatók a félév során megkapják, azokat a félév során a

szakirodalmakkal együtt felhasználhatják a felkészüléshez. A gyakorlati foglalkozásokon az előadások témái a hallgatók aktív részvételével földolgozásra kerülnek.

Értékelés

A félév írásbeli vizsgával zárul. A hallgatók ezen a vizsgán adnak számot a félévben megszerzett tudásukról. A gyakorlat jegy beszámításra kerül a vizsgajegybe. A félév végi jegy a kollokvium, és a gyakorlaton megszerzett érdemjegy átlagolásával kerül kialakításra a következőképpen: Kollokvium érdemjegy 60% Gyakorlati teljesítmény 40%.

Az érdemjegy megállapítása: 0-50% elégtelen (1), 51-63% elégséges (2), 64-76% közepes (3), 77-88% jó (4), 89-100% jeles (5).

Kötelező szakirodalom:

Az előadáson elhangzottak, illetve az azokon kiadott anyagok

Horváth Zoltán (2011): Kézikönyv az Európai Unióról. 8. kiadás, HVG-Orac Kiadó, Budapest, p. 684. ISBN 978 963 258 129 3 (a könyvből a fenti témákat lefedő fejezetek)

Ajánlott szakirodalom:

Kende Tamás – Szűcs Tamás (2005)(szerk.): Bevezetés az Európai Unió politikáiba. Complex Kiadó, Budapest, p.1359, ISBN 963 224 848 1

Kengyel Ákos (2010): Az Európai Unió közös politikái, Akadémiai Kiadó, Budapest, p.555. ISBN 978 963 05 8748 8

Palánkai Tibor: Az európai integráció gazdaságtana. Aula Kiadó, 2004, p. 502, ISBN: 9639478903

Heti bontott tematika	
1.	Integrációs Alapismeretek
	TE: A hallgatók az előadás során megismerkednek az integráció alapfogalmaival.
	Az Európai Unió története I. Előzmények-Alapszerződések
	TE: Az előadás során bemutatásra kerülnek az Európa egyesítésére tett történelmi próbálkozások illetve az egységes Európa gondolata. Bemutatásra kerül az EU alapszerződések kialakulása, a hallgatók megismerik az alapszerződéseket (ESZAK, EKG, EURATOM) és képesek eligazodni azokkal kapcsolatban.
	Az Európai Unió története II. Az 1960-as évektől 1993-ig
	TE: A hallgatók megismerik az Unió 1960 és 1993 közötti történetét. Az első időszak sikereitől a bővítéssel illetve az olajválságokkal kapcsolatos nehézségektől az első szerződés módosításon át a Közösség egységes belső piacának megteremtéséig, azaz az Európai Unió kialakításáig.
	Az Európai Unió története IV. Az 1990-es évek és az új évezred
	TE: A kilencvenes évek folyamatai új kihívások elé állították az Uniót, megtörtént a keleti nyitás, a szerződések több sikeres vagy éppen sikertelen reformja, Magyarország belép a közösségbe. Az előadás után a hallgatók átláthatják az EU-val kapcsolatos reformfolyamatot és a 90-es évek átalakulását
	Az Európai Unió intézményrendszere I. A Tanács, a Bizottság és a Parlament. A Bíróság, a Számvevőszék, Régiók Bizottsága, Gazdasági és Szociális Bizottság, Európai Beruházási Bank, A Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank, Európai Ombudsman, Europol, Európai Közösségi Ügynökségek
	TE: Az előadás során a hallgatók megismerik EU intézményeit és azok szerepét a jogalkotásban és a döntéshozatalban
	Az Európai Unió intézményrendszere II. Döntéshozatali eljárás az Európai Unióban
	TE: A hallgatók az előző előadásra alapozva az előadás után képesek átlátni az EU döntéshozatalát az egyes jogalkotási eljárásokat
2.	Az Európai Unió közös belső piaca és a négy alapszabadság A gazdasági és monetáris unió, EGT
	TE: A hallgatók az előadás után tisztában lesznek az egységes belső piac működésével, alapelveivel valamint a gazdasági és monetáris unió kialakulásával és működésével

	TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják a gazdasági-társadalmi-területi kohézió politikáját és annak folyamatait
	Az Európai Unió Közös Agrárpolitikája
	Az Európai Unió Vidékfejlesztési politikája
	TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják az Unió Közös Agrár- és Vidékfejlesztési Politikáját és annak folyamatait
	A közös kül- és biztonságpolitika
	TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják az EU közös kül- és biztonságpolitikáját és az azzal kapcsolatos kihívásokat.
	Bel- és igazságügyi együttműködés az Európai Unióban
	TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják az Unió bel- és igazságügyi politikáját és a szabadság a biztonság és a jog érvényesülésének térségére tett erőfeszítéseit. Tisztában lesznek a Schengeni Rendszer működésével illetve az EU ezzel kapcsolatos kihívásaival
	Bővülési folyamat az Európai Unióban 1973, 1981, 1986, 1995, 2004, 2007, 2013
	TE: Az előadás után a hallgatók átlátják az integráció bővülésének folyamatát illetve az azzal kapcsolatos kihívásokat és nehézségeket valamint az arra adott válaszokat. Látni fogják hogyan lett a hatokból huszonnyolcak. Megismerik az elmélyülés-kibővülés dilemmáját.
	Kérdések az Európai Unió további fejlődésével kapcsolatban, (Eurozóna, Alkotmány, Alapjogi Charta, Törökország, bevándorlás, Schengen, Reformfolyamat, BREXIT).
	TE:A hallgatók az előadás után átlátják az EU előtt álló jelenlegi kihívásokat és kritikai véleményt alkothatnak az ezekkel kapcsolatos válaszokról, illetve a szükséges lépésekről.
	Az Európai Unió és Magyarország
	TE: Az előadás után a hallgatók tisztán látják majd Magyarország és az EU kapcsolatrendszerét. Az elhangzottak alapján mérlegelhetik a tagságunk előnyeit és hátrányait és erről képesek lesznek önálló véleményt alkotni.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Nemzetközi etikett, protokoll				Kódja:	GT_ANGL038-17
		angolul:		Protocol					
Felelős oktatási egység:				DE GTK VGNKI					
Kötelező előtanulmány neve:				-				Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		Gyak. jegy	3	magyar	
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	10				
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Tóth Eszter		beosztása:	tanársegéd
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:		-		beosztása:	-

A kurzus célja,

hogy a hallgatók számára a megfelelő magatartást választó és biztosító olyan etikett és protokoll alapismertetek nyújtása, amelyek elengedhetetlenek a társadalmi és az üzleti szférában, és hozzátartoznak az általános viselkedéskultúrához és kommunikációhoz, valamint a munkaadó intézményük hazai és nemzetközi kapcsolatainak ápolásához.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait.

Képesség:

- Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során.

- A fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, magyar és idegen nyelven, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálja. Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven.

- Tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival.

Attitűd:

- A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.

- Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.
- Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.

Autonómia és felelősség:

- Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését.
- Felelőséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.
- Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait.
- Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez.
- Önállóan és felelősséggel vesz részt a gazdálkodó szervezeten belüli és azon kívüli szakmai fórumok munkájában

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A tantárgyi tematika és a számonkérés módjának ismertetése, bevezető előadás; A protokoll kialakulása, története; Köszönés, bemutatás, bemutatkozás; Kapcsolatfelvétel, kommunikációs csatornák (vezetékes telefon, mobil, skype, email, stb.); Társalgás, társaságban való viselkedés esetei; Tárgyalás, üzleti élet, hivatalos alkalmak (vendégfogadás, tárgyalás, üzleti ebéd, névjegykártya); Virág, ajándék, borralaló; Az öltözködés szabályai; Vendéglátás és étkezés protokollja, ültetés; Nemzetközi kitekintés, más államok protokollja; Az EU protokollja, Európaiság; Összefoglalás,

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A kurzus szeminárium keretében kerül ismertetésre, ahol lehetőség van esettanulmányok feldolgozására, a témához kapcsolódó videók nézésére valamint önkéntes alapon hallgatói kiselőadások tartására.

Értékelés

A kurzus gyakorlat keretében kerül ismertetésre. A kurzus teljesítésének követelménye a gyakorlat látogatása és a kiadott irodalom elsajátítása. A számonkérés módja egy írásbeli vizsgadolgozat megírása (100%) a vizsgaidőszakban. Szabadon választott országbemutató-előadás tartásáért plusz pont jár (+10%). Az értékelés a következő sávokkal dolgozik: 0-55% elégtelen (1), 55-65% elégséges (2), 65-75% közepes (3), 75-85% jó (4), 85-100% jeles (5).

Kötelező szakirodalom:

Dr. Sille István: Illem etikett, protokoll, Közigazgatási és Jogi Könyvkiadó, 2013.

Ajánlott szakirodalom:

Robinson, David: Az üzleti élet illemtana, Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó, 2000
 Görög Ibolya: A nyilvánosság kelepcei, Athenaeum, 2011
 Görög Ibolya: Protokoll az életem, Athenaeum, 2001.
 Görög Ibolya: Tanácsoskönyv – új kalamajkák, Athenaeum, 2012

Horváth Ágnes – Németh Andrea (szerk.): Nyakkendőről borralalóig, Turizmus Kft, 2012

Lőcsei Judit: Etikett és a Protokoll alapjai, Szókratész Külgazdasági Akadémia Oktatási és Tanácsadó Kft, Budapest 2001

Ottlik Károly: Viselkedéskultúra a mindennapok gyakorlatában, Protokoll '96 Könyvkiadó, 2003.

Protokoll egyetemi jegyzet (Magyar protokollósok klubja, országos Egyesület) 2002.

Heti bontott tematika	
1.	1.Bevezető előadás
	TE: A tantárgyi tematika és a számonkérés módjának ismertetése.
	2.A protokoll kialakulása, története
	TE: A protokoll főbb alapfogalmai, változása a kezdetektől napjainkig.
	3.Köszönés, bemutatás, bemutatkozás,
	TE:Az alapvető szabályok ismertetése a protokollban, szerepjátékokon keresztül.
	4. Kapcsolatfelvétel, kommunikációs csatornák (vezetékes telefon, mobil, skype, email, stb.,)
	TE:A kapcsolatfelvétel különböző formáinak ismertetése, szóbeli és írásbeli kommunikációs elvárások.
2.	5. Társalgás, társaságban való viselkedés esetei
	TE:Az emberek közötti, különböző szituációs eseteknek való megfelelés.
	6. Tárgyalás, üzleti élet, hivatalos alkalmak (vendégfogadás, tárgyalás, üzleti ebéd, névjegykártya)
	TE:Az üzleti életben való boldogulás protokolláris szabályai.
	7. Virág, ajándék, borra való
	TE:Üzleti ajándékok és vendégfogadás szabályai itthon és nemzetközi terleteken.
	8. Rangsorolás és ültetés szabályai.
	TE:A különböző protokolláris rangsorok valamint az ültetés nemzetközi szabályai.
	9.Az öltözködés szabályai
	TE:A hivatalos öltözködés áttekintése különböző alkalmakra.
3.	10. Vendéglátás és étkezés protokollja (étel, ital, borfogyasztás, terítés, ültetés, stb.)
	TE:Álló és ültetett vendéglátási alkalmak, menüsorok, ételpárosítás
	11. Nemzetközi kitekintés, más államok protokollja
	TE:Különböző vallások, kultúrák eltérő etikett szabályai.
	12. Az EU protokollja, Európaiság,
	TE:A közös európai szemlélet, és az Európai Unió protokollja (rangsorok az országok és zászlók között)
	Összefoglalás

*Tanulási eredmények: A kurzus végére a hallgatók elsajátíthatják azokat az etikett és protokoll alapismereteket, amelyek elengedhetetlenek a társadalmi és az üzleti szférában, és hozzátartoznak az

általános viselkedéskultúrához és kommunikációhoz, valamint a munkaadó intézményük hazai és nemzetközi kapcsolatainak ápolásához.

A tantárgy neve:		magyarul:		Szabályozásgazdaságtan		Kódja:	GT_ANGLO32-17	
		angolul:		Economics of Regulation				
Felelős oktatási egység:				DE GTK Közgazdaságtan Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Kapás Judit		beosztása:	egyetemi tanár
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Kovács István		beosztása:	adjunktus
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a piacsabályozás okait, legfőbb elméleteit, a szabályozott piacok tulajdonságait és a piaci liberalizáció közgazdasági előnyeit és hátrányait.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.
- Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit.

Képesség:

- A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.
- Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel (mérnökökkel, külkereskedőkkel).

Attitűd:

Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra.

Autonómia és felelősség:

- Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését.
- Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal.
- Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus először áttekinti a szabályozás közgazdasági elméleti háttérét és a szabályozás történeti háttérét. Ezután az EU-s és magyar versenypolitika főbb jellemzőit veszi át, úgy mint a történetét, a céljait, a versenyjogi ismereteket (jogforrások, területi hatály, nemzeti és közösségi versenyjog viszonya, stb). Részletesen elemzi a leggyakoribb szabályozási eszközöket: megtérülési ráta, ársapka, koncesszió, stb. Mindezek mellett a monopólium jóléti hatásait és a szabályozásának lehetőségeit is tárgyalja, végül kitér a hálózati iparágak szabályozási kérdéseire.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadás diák használatával

Kiscsoportos iparági elemzés készítése és prezentálása

Értékelés

A vizsga írásbeli. Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint:

0 - 50% – elégtelen

50%+1 pont - 63% – elégséges

64% - 75% – közepes

76% - 86% – jó

87% - 100% – jeles

Kötelező szakirodalom:

Motta, Massimo: Versenypolitika. Elmélet és gyakorlat. Gazdasági Versenyhivatal Versenykultúra Központ, Budapest. 2007. 1-140.o.

Valentiny Pál – Kiss Ferenc László (szerk.): Verseny és szabályozás 2007. MTA Közgazdaságtudományi Intézet, Budapest, 2008. (letölthető: <http://econ.core.hu/kiadvany/vesz.html>), 11-138. o., 231-251. o., 303-323.o.

Valentiny Pál – Kiss Ferenc László (szerk.): Verseny és szabályozás 2008. MTA Közgazdaságtudományi Intézet, Budapest, 2009. (letölthető: <http://econ.core.hu/kiadvany/vesz.html>), 1-97. o., 247-327. o.

Valentiny Pál: A verseny és szabályozása – Az Európai Unióban várható változásokról. Külgazdaság, 2007. LI. évf. 7-8. sz. 18-36. o.

Ajánlott szakirodalom:

Carlton, D. W. – Perloff, J. M.: Modern piacelmélet. Budapest: Panem. 2003. 19-20. fejezetek

Stigler, G. J.: A közgazdászok hagyományos elmélete az állam gazdasági feladatairól. Megjelent: Stigler, G. J.: Piac és állami szabályozás. Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó. 1989. 313-324. o.

Stigler, G. J.: Állami szabályozás – A célok és eszközök összekeverése. Megjelent: Stigler, G. J.: Piac és állami szabályozás. Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó. 1989. 353-365. o.

Stigler, G. J.: Az állami szabályozás elmélete. Megjelent: Stigler, G. J.: Piac és állami szabályozás. Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó. 1989. 325-352. o.

Török, Á. (1995): Szabályozási illúzió? Figyelő 39. évf. 31. szám

Török, Á. (1997): A versenypolitika és a piacok átalakulása a magyar gazdasági átmenetben. Közgazdasági Szemle XLIV. 5:426-439.

Valentiny Pál: Versenyképesség és versenypolitika: Változások Magyarország és az Európai Unió versenyszabályozásában 2015-ig. Megjelent: *Tanulmányok Magyarország versenyképességéről* (szerk. Vértés András, Viszt Erzsébet) Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2006. 86–108. (letölthető: http://www.socio.mta.hu/konyvek/4_versenykepesseg.pdf)

Kiss Ferenc – Major Iván – Valentiny Pál: Információgazdaság és piacsabályozás. Akadémiai Kiadó. 2000.

Kovács István: Az árak mérésének nehézsége, vagy a mérés nehézségének az ára? A magyar mobilpiac modellezésének néhány kérdése. *Competitio*, 2006, V. évf., 1. sz., 199-216. o.

Kovács István: Növekvő hozadék, szabványok és a szabályozó hatóság szerepe a hálózatos iparágakban: A mobilszabványok esete. *Külgazdaság*, 2007, LI. évf., 9-10 sz., 41-60. o.

Viscusi, W. K. – J. M. Vernon – J. E. Harrington, Jr.: *Economics of Regulation and Antitrust*, Cambridge, MA, MIT Press, 1995.

Heti bontott tematika	
1.	A szükséges mikroökonómiai elemzési eszközök áttekintése
	TE: Piaci kudarcok ismerete (közjavak, externáliák, monopólium, információs aszimmetria), hatékonyság és jólét elemzése
	A szabályozás oka, célja, tartalma
	TE: Szabályozás különböző megjelenési formái, gazdasági és nem gazdasági szabályozások
	Az állami szabályozás elméletei
	A szabályozás eszközei
	TE: Közérdek elmélet, közösségi választások elméletének megközelítése, foglyul ejtés elmélete
	Természetes monopólium
	TE: Méret- és választékgazdaságosság, egytermékes és többtermékes természetes monopóliumok, megtámadható piacok elmélete
	A potenciális versenyzői piac szabályozása
	TE: Megtérülési ráta szabályozás, Averch-Johnson hatás, ársapka szabályozás, koncessziók
	Versenypolitika története, célja, versenyjog
	TE: Versenyjogi történet USA-ban és Európában, versenyjog alapok, jogforrások
2.	A piaci erő és a jólét
	TE: Piaci erő definiálása, hatékonyságveszteségek különböző formái (allokációs, termelési, dinamikus)
	A piac meghatározása
	TE: SSNIP teszt módszertana, eszközei, alkalmazása
	Hálózatos szolgáltatások piaca és szabályozása
	TE: Hálózati externáliák, lock-in, szabványok, szabályozói dilemmák
	Iparági elemzések
	TE: Vasúti szektor szabályozása
	Iparági elemzések
	TE: Telekommunikációs szektor szabályozása
	Iparági elemzések
	TE: Villamosenergia szektor szabályozása

	Iparági elemzések
	TE: Földgáz szektor szabályozása

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Globális vállalati stratégiák		Kódja:	GT_ANGLO24-17	
		angolul:		Global Corporate Strategies				
Felelős oktatási egység:				Világgaazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				nincs			Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		K	4	Magyar
Levelező	L	Féléves	5	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Csapóné dr. Riskó Tünde		beosztása:	adjunktus
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Márkus Ádám		beosztása:	tanársegéd
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
felé továbbítsa mindazon alapfogalmakat és alapismereteket, amelyek a globalizáció feltételei mellett nemzetközi működést folytató vállalatok tevékenységét jellemzik. További célok között szerepel egy-egy konkrét nagyvállalat stratégiájának megismerése esettanulmányokon keresztül.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggések ismerete, vállalakozások működésének, alapvető funkcióinak ismerete								
Képesség:								
elméleti módszerek gyakorlati alkalmazása, multinacionális környezetben való munkavégzés, a világgaazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat nyomon követése és értelmezése								
Attitűd:								
konstruktivitás, kritikus gondolkodás, problémaérzékeny, proaktív magatartás, fejlődésre törekvés								
Autonómia és felelősség:								
döntésképeség, felelősségteljes gondolkodás, előadástartás, szakmai fórumokon való részvétel								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								

Elméletek a globális vállalatok letelepedéséről, létrejöttéről, terjeszkedéséről, stratégiáiról.
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Elméleti modellek, adatok, esettanulmányok a világ vezető multinacionális vállalatairól. Esettanulmányok egyéni feldolgozása és közös megvitatása a világ legnagyobb vállalatainál megvalósuló stratégiai döntésekről.
Értékelés Félév végi vizsgadolgozat (60%) Esettanulmány feldolgozása (40%) 0-59% elégtelen, 60-69% elégséges, 70-79% közepes, 80-89% jó, 90-100% jeles
Kötelező szakirodalom: BLAHÓ ANDRÁS – CZAKÓ ERZSÉBET (2015): NEMZETKÖZI MENEDZSMENT. AKADÉMIAI KIADÓ ISBN 978 963 05 9536 0
Ajánlott szakirodalom: Csizmadia Norbert (2016): Geopillanat, L'Harmattan Kiadó T. L. Wheelen – J. D. Hunger – A. N. Hoffman – C. E. Bamford (2018): Strategic Management and Business Policy. Globalization, Innovation and Sustainability. Pearson Balaton et al. (2017): Stratégiai menedzsment. Akadémiai Kiadó Gulyás László (szerk.) (2014): Stratégiai menedzsment. Szun-Ce-től a „Kék Óceánig”. JATE Press Szeged

Heti bontott tematika	
1.	Nemzetköziesedés – a globalizáció folyamata Külföldi közvetlen tőkebefektetések Vállalati kultúra nemzetközi környezetben Kommunikáció nemzetközi környezetben
	TE: A hallgató megismeri a nemzetköziesedés – globalizáció fogalmait, folyamatát, előnyeit, hátrányait. Globális vállalatok üzleti döntései mögött meghúzódó elméleti háttér megismerése. A hallgató megismeri továbbá a kultúra és a kommunikáció szerepét nemzetközi szinten.
2.	Nemzetközi vállalatok stratégiai menedzsmentje Szervezeti formák és azok változásai nemzetközi környezetben Kis- és középvállalatok nemzetközi környezetben
	TE: A hallgató megismeri a stratégiai tervezés lényegét, a nemzetközivé válást és a jellegzetes szervezeti megoldásokat a nemzetközi vállalatoknál; a stratégiai menedzsment folyamatát és annak elemzési módszereit. A hallgató megismeri továbbá a kkv szektor alapvető jellemzőit; a kisvállalatok nemzetköziesedésére ható tényezőket; a hazai kisvállalatok nemzetköziesedését.
3.	Outsourcing és a fejlődő világ gazdasági lehetőségei Esettanulmányok
	TE: A hallgató egy modellszerű megközelítéssel ismeri meg a különböző vállalati tevékenységek kihelyezését, kitelepítését és annak alakulását a globalizáció hatására, valamint hogy ebből a folyamatból a szegény országok hogyan tudnak profitálni.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Emberi erőforrás menedzsment		Kódja:	GT_ANGLO25-17	
		angolul:		Human resource management				
Felelős oktatási egység:				VEZETÉS- ÉS SZERVEZÉSTUDOMÁNYI INTÉZET				
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	4	magyar
Levelező	L	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Dajnoki Krisztina		beosztása:	intézetigazgató, egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása:	
A kurszus célja, hogy a hallgatók az emberi erőforrás gazdálkodással kapcsolatos alapvető feladatokat megismerjék. A témával kapcsolatos alapismeretek, fogalmak, modellek és módszerek elsajátítása, feltárja a rendszerek és módszerek közötti kapcsolatokat, amely kiegészülve gyakorlati példákkal alkalmassá teszi a hallgatót a humán erőforrás gazdálkodás integrált rendszerének értelmezésére.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Rendelkezik a humán erőforrás menedzsment alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, modelljeinek, tényeinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri munkaszervezetben való együttműködés szabályait, a humán erőforrás menedzsment funkcióinak összefüggéseit, egymásra való hatásukat. Ismeri a főbb tevékenységterületekhez kapcsolódó HR tevékenységek módszereit, a HR rendszerek alapvető működését.

Képesség:

A tanult HR elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, HR területen döntéshozó javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. Tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival, HR orientációkkal, nemzetközi szemléletmódokkal. Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően szervezetben a HR szervezeti egységet vezetni.

Attitűd:

Törekszik az életén át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. A minőségi munkavégzés érdekében probléma-érzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások HR tevékenységének követésére és megértésére. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására.

Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a HR tevékenységek, folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Az emberi erőforrás menedzsment alapjai.; Munkakörök kialakítása (elemzés, tervezés, értékelés).; Humán stratégia, emberi erőforrás- és munkaerő tervezés a szervezetben.; Munkaerő-ellátás folyamata a szervezetben.; Hazai fejlődés, nemzetközi sajátosságok, szemléletmódok.; Ösztönzés gyakorlata a szervezetben.; Az emberi erőforrások fejlesztése.; Karriermenedzsment alapjai.; Teljesítményértékelés alapjai.; A munkaügyi kapcsolatok rendszere.; Esélyegyenlőségi Emberi Erőforrás Menedzsment (4EM) gyakorlata.; Humán controlling alapjai.; EEM információs rendszer kialakítása.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A félévközi munka gyakorlati aláírással zárul, melynek megszerzése a vizsgára jelentkezés feltétele. Az aláírás megszerzés követelményei:

- o gyakorlati órák látogatása (legfeljebb 2 igazolt és/vagy igazolatlan hiányzás),
- o gyakorlati teszt dolgozatok megfelelt minősítéssel (60%) történő teljesítése,
- o a gyakorlatokon való aktív részvétel,
- o a gyakorlati eredmények alapján megajánljuk a közepes (70-79%), a jó (80-89%) és jeles (90% felett) érdemjegyet

Értékelés

A gyakorlati aláírás megszerzése után a hallgató – amennyiben megajánlott jegyet nem szerzett, vagy nem fogadta el – írásbeli vizsgára bocsátható, melynek eredménye adja a jegyet.

Kötelező szakirodalom:

Dajnoki K. – Kun A.I.: Bevezetés az emberi erőforrás menedzsmentbe. Debreceni Egyetem GTK, 2018.
 Poór J – Karoliny M.-né – Kovács I. É. – Illés B. Cs. (szerk.): A HR gyakorlata. Wolters Kluwer, Budapest, 2018.
 Karoliny M.-né – Poór J. (szerk.): Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv Rendszerek és alkalmazások. Complex Kiadó Kft., Budapest, 2016.
 Poór J. –Karoliny M.-né – Berde Cs. – Takács S. (szerk.): Átalakuló emberi erőforrás menedzsment, Complex Kiadó, Budapest, 2012.
 + előadás anyaga

Ajánlott szakirodalom:

Dajnoki K. (szerk.): Munkaerő-piaci és HR ismeretek, Debreceni Egyetem, 2015, pp. 42-100
 Dajnoki K.: Helyet mindenkinek! Fogyatékos, illetve megváltozott munkaképességű munkavállalók HR sajátosságainak feltárása az Észak-alföldi Régióban. Közép-Európai Monográfiák No12, Egyesület Közép-Európa Kutatására, Szeged, 2014.

Heti bontott tematika	
1.	Előadás: Az emberi erőforrás menedzsment alapjai; Munkakörök kialakítása (elemzés, tervezés, értékelés); Humán stratégia, emberi erőforrás- és munkaerő tervezés a szervezetben; Munkaerő-ellátás folyamata a szervezetben,
	Gyakorlat: Követelmények, személyiség szerepe a szervezetben; Munkakörök kialakítása a gyakorlatban: Munkaköri leírás tartalma
	TE*: A hallgató megismeri az emberi erőforrás menedzsment fogalmát, céljait, funkcióit, fejlődését, a munkakör fogalmát, az elemzés folyamatát, módszereit a tervezés és értékelés módszereit, új irányait, a stratégia fogalmát, a stratégiai alkotás folyamatát, az emberi erőforrás tervezés, fázisait, és a létszámtervezés sajátosságait, a toborzás, kiválasztás és beillesztés sajátosságait, módszereit.
2.	Előadás: Hazai fejlődés, nemzetközi sajátosságok, szemléletmódok; Ösztönzés gyakorlata a szervezetben, Az emberi erőforrások fejlesztése; Karriermenedzsment alapjai; Teljesítményértékelés alapjai;
	Gyakorlat: Munkaerő-ellátás gyakorlata: Önéletrajz és motivációs levél, Eredményesség a szervezetben, Ösztönzés gyakorlata: Munka értékek feltárása a gyakorlatban
	TE: A hallgató megismeri a magyarországi HR fejlődését a nemzetközi orientációkat, az ösztönzés alapjául szolgáló motivációs elméleteket, az ösztönzés menedzsment kialakításának főbb ismérveit, az ösztönzési rendszerek típusait, a karrier fogalmát, felfogását, a karriertervezési rendszer folyamatát, a teljesítmény fogalmát, a teljesítményértékelési rendszer kialakításának folyamatát, a teljesítményértékelési módszereket, az emberi erőforrás tervezés fázisait, a létszám tervezés folyamatát, a munkaerő igény és kínálat alapjait.
3.	Előadás: A munkaügyi kapcsolatok rendszere; EsélyEgyenlőségiEmberiErőforrás Menedzsment (4EM) gyakorlata; Humán controlling alapjai; EEM információs rendszer kialakítása
	Gyakorlat: Teljesítményértékelési interjú típusai, sajátosságai; Munkaügyi kapcsolatok gyakorlata: Vezető kiválasztás
	TE: A hallgató megismerkedik a munkaügyi kapcsolatok típusaival, a kollektívtárgyalás ismérveivel, az érdekképviseltek jelentőségével, a fogyatékos illetve megváltozott munkaképességű személyek HR sajátosságaival, a humán controlling jelentőségével a HR tevékenység mérésére, elemzésére szolgáló mutatókkal, az emberi erőforrás információs rendszer fejlődését, a gyakorlatban alkalmazott rendszerek sajátosságait.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		A külkereskedelem technikája		Kódja:	GT_ANG1026-17	
		angolul:		Foreign Trade Techniques				
Felelős oktatási egység:				GTK – Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-			Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	4	magyar
Levelező	X	Féléves	5	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Csapóné Dr. Riskó Tünde		beosztása:	adjunktus
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	dr. Szabó János József		beosztása:	óraadó
A kurzus célja:								
A tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókkal a nemzetközi kereskedelmet és annak szervezési lehetőségeit, a külkereskedelmi munka során közvetlenül alkalmazható ismereteket. A hallgatók olyan ismeretekre tesznek szert, amelyek segítségével megérthetik az elmélet és a kereskedelem optimális működése közötti összhang tényezőit, továbbá képessékké válnak tényleges, hazai gyakorlati feladatok végrehajtására és elemzésére is. Mindemellett még a kurzus részét képezi a nemzetközi kereskedelem sajátos üzleti módszereinek, szokásainak és szokványainak bemutatása.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás: Ismeri és érti a külkereskedelmi tevékenység munkafolyamatait és technikáit. Képesség: Képes a szállítmányozási és külkereskedelmi folyamatok komplex következményeinek meghatározására. Attitűd: Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Autonómia és felelősség: Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								

A hallgatók számára az előadások tömbösítve kerülnek megtartásra. A hallgatók az előadáson készített jegyzetük, a kiadott szakirodalmak, illetve az előadásokon kiadott anyagok segítségével készülhetnek fel a vizsgára.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Bevezetés, követelmények ismertetése, a külkereskedelem sajátosságai, a hazai külkereskedelem; A külkereskedelemhez kapcsolódó elméletek, szabadkereskedelem vs. protekcionizmus; A külkereskedelem állami szabályozásának eszközei; A nemzetközi kereskedelem intézményi környezete, kereskedőtípusok a nemzetközi piacon; Kulturális különbségek jelentősége; A külkereskedelmi ügylet előkészítése; A külkereskedelmi szerződés tartalma; Fair Trade; Export-import ügyletek; Áruszállítás és ökológia; Okmányok a külkereskedelemben; Nemzetközi logisztika, nemzetközi árufuvarozás; Nemzetközi kereskedelmi viták; A külkereskedelmi ügylet; Nemzetközi fizetési módok; Incoterms 2000 és 2010; A nemzetközi külkereskedelmi szerződés realizálása; Különleges nemzetközi ügyletek.

Értékelés

A félév írásbeli vizsgával zárul. Értékelés: 0-59% elégtelen (1), 60-69% elégséges (2), 70-79% közepes (3), 80-89% jó (4), 90-100% jeles (5).

A kurzussal és a követelmények teljesítésével kapcsolatos kérdésekben a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve a Gazdaságtudományi Kar kiegészítései, valamint a Debreceni Egyetem Etikai Kódexe az irányadók.

Kötelező szakirodalom:

Dr. Csapóné Dr. Riskó Tünde: Külkereskedelmi technika (2015)

Az órákon elhangzottak, illetve az ott kiadott egyéb anyagok.

Ajánlott szakirodalom:

Constantinovits Milán – Sipos Zoltán (2008): Nemzetközi kereskedelmi ügyletek. Aula Kiadó, Budapest

Constantinovits Milán – Sipos Zoltán (2003): Külkereskedelmi Technika — külpiaci kockázat. Aula Kiadó, Budapest

Heti bontott tematika

1.	Előadás: Bevezetés, követelmények ismertetése, a külkereskedelem sajátosságai, a hazai külkereskedelem
	Gyakorlat: A külkereskedelemhez kapcsolódó elméletek, szabadkereskedelem vs. protekcionizmus
	TE: a hallgató megismeri és megérti az előadáson és gyakorlaton elhangzottakat
2.	Előadás: nincs
	Gyakorlat: A külkereskedelem állami szabályozásának eszközei

	TE: a hallgató megismeri és megérti a gyakorlaton elhangzottakat
3.	Előadás: A nemzetközi kereskedelem intézményi környezete, kereskedőtípusok a nemzetközi piacon Gyakorlat: Kulturális különbségek jelentősége
	TE: a hallgató megismeri és megérti az előadáson és gyakorlaton elhangzottakat
4.	Előadás: nincs Gyakorlat: A külkereskedelmi ügylet előkészítése
	TE: a hallgató megismeri és megérti a gyakorlaton elhangzottakat
5.	Előadás: A külkereskedelmi szerződés tartalma Gyakorlat: Fair trade
	TE: a hallgató megismeri és megérti az előadáson és gyakorlaton elhangzottakat
6.	Előadás: Export-import ügyletek Gyakorlat: Export-import ügyletek
	TE: a hallgató megismeri és megérti az előadáson és gyakorlaton elhangzottakat
7.	Előadás: nincs Gyakorlat: Áruszállítás és ökológia
	TE: a hallgató megismeri és megérti a gyakorlaton elhangzottakat
8.	Előadás: Okmányok a külkereskedelemben Gyakorlat: Nemzetközi logisztika, nemzetközi árufuvarozás
	TE: a hallgató megismeri és megérti az előadáson és gyakorlaton elhangzottakat
9.	Előadás: nincs Gyakorlat: Nemzetközi kereskedelmi viták
	TE: a hallgató megismeri és megérti a gyakorlaton elhangzottakat
10.	Előadás: A külkereskedelmi ügylet Gyakorlat: Nemzetközi fizetési módok
	TE: a hallgató megismeri és megérti az előadáson és gyakorlaton elhangzottakat
11.	Előadás: nincs Gyakorlat: Incoterms 2000 és 2010
	TE: a hallgató megismeri és megérti a gyakorlaton elhangzottakat
12.	Előadás: A nemzetközi külkereskedelmi szerződés realizálása Gyakorlat: Különleges nemzetközi ügyletek
	TE: a hallgató megismeri és megérti az előadáson és gyakorlaton elhangzottakat

13.	Előadás: nincs
	Gyakorlat: Különleges nemzetközi ügyletek
	TE: a hallgató megismeri és megérti a gyakorlaton elhangzottakat
14.	Előadás: Az évközi munka rendszerező értékelése
	Gyakorlat: Az évközi munka rendszerező értékelése
	TE: a hallgató megismeri és megérti az előadáson és gyakorlaton elhangzottakat

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul: Nemzetközi közjog				Kódja:	GT_ANGN027-17	
		angolul: International Law						
Felelős oktatási egység:				Gazdasági Jog Tanszék				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	4	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Helmeczi András		beosztása:	egyetemi adjunktus
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	dr. Horváth Adrienn		beosztása:	megbízott óraadó
A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a nemzetközi jog szabályozási területeivel.								
Ennek keretében áttekintésre kerülnek a nemzetközi közjog alapvető sajátosságai, a hallgatók megismerkednek a nemzetközi közjog legfontosabb szereplőivel, a nemzetközi szerződések és nemzetközi szervezetek jog sajátosságaival, valamint a nemzetközi közjog aktuális kérdéseivel egyaránt.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Ismeri az nemzetközi vállalkozásokhoz kapcsolódó más (jogi, területfejlesztési, oktatási) szakterületek alapjait.

Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait.

Képesség:

A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.

Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során.

Attitűd:

Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.

Autonómia és felelősség:

Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus alapvető célja a nemzetközi gazdasági forgalomnak jogi keretet adó államközi jog megismertetése a hallgatókkal. A tantárgy keretében a hallgatók megismerik azokat a jogi eszközöket, melyekkel az államok az egymás közötti viszonyukat rendezik - legyen szó külkereskedelmi szerződés megkötéséről, diplomáciai tárgyalásokról, vagy épp egy fegyveres konfliktusról. A nemzetközi közjog tárgyába tartozó szerződések létrejöttének, hatályosságának, valamint érvényességének kérdései, valamint a nemzetközi jog egyéb forrásainak ismertetése szintén központi részét képezi a tananyagnak. A nemzetközi jog aktuális kérdéseinek bemutatásakor az emberi jogok védelme mellett a hallgatók környezettudatosságának erősítése érdekében a nemzetközi környezetvédelem alapvető kérdései is tárgyalásra kerülnek. A nemzetközi jog megsértésének szankciói, valamint a nemzetközi szintű jogorvoslatok, és bírói fórumok rendszerének megismerésére is lehetőség nyílik a kurzus kereteiben.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az elméleti alapok átadása mellett fontos a nemzetközi jog aktualitásainak nyomon követése. A hallgatók a gyakorlati foglalkozásokon rövid prezentációk keretében számot adnak a tananyaghoz kapcsolódó szakmai tájékozottságukról, elsősorban bel-és külföldi, idegen nyelvű hírekről, melyek megvitatására, és így az érvelési készségek fejlesztésére is van lehetőség. A hallgatók aktivitásának fokozása érdekében az oktatók is rendszeresen vitaindító témákkal, szakmai cikkekkel, esetlegesen videó felvételekkel készülnek, melyek közösen feldolgozásra, értelmezésre kerülnek.

Értékelés

Az írásbeli dolgozatok értékelése során elért eredmények értékelése az alábbiak szerint történik:

0-50%: elégtelen

51%-60%: elégséges

61%-70%: közepes

71%-85%: jó

86-100%: jeles

Kötelező szakirodalom:

Kovács Péter (2011): Nemzetközi közjog, Osiris Kiadó, Budapest.

Szemesi Sándor (2011): A nemzetközi jog alapintézményei, Lícium Art Kiadó, Debrecen.

Ajánlott szakirodalom:

Buergenthal, T. (2001): Nemzetközi emberi jogok, Helikon Kiadó, Budapest.

Guild, E. (2009): Mikor bűncselekmény a háború? L'Harmattan Kiadó, Budapest.

Kovács Péter (2014): Bevezetés a nemzetközi jogi és diplomáciai gyakorlatba: kérdések a nemzetközi közjog témaköréből, Szent István Társulat, Budapest.

Majtényi Balázs (2012): A környezet nemzetközi jogi védelme, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.

Siska Katalin- Szemesi Sándor (2006): A nemzetközi jog története, Debreceni Egyetem Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen.

Heti bontott tematika	
1-5. óra	A nemzetközi jog rendszere, jogforrásai, alanyai, alapfogalmai. Az állam a nemzetközi jog területén. A nemzetközi jog forrásai. Nemzetközi szerződések joga TE* A nemzetközi jogi alapismeretek elsajátítása, az alapvető fogalmak, jogforrások és szereplők megismerése. A nemzetközi jog rendszerének felvázolása, alapvető összefüggések ismertetése. Az államiság kritériumai, az államok létrejötte és elismerése, államok fajtái, államok megszűnése. Az államterület, és az államhatárok specialitásai. A légitér, a világűr és a tenger jogi aspektusai. A nemzetközi jog forrásainak ismertetése: rendszertan, csoportosítások. Elsődleges és másodlagos jogforrások alapvető jellemzői. A nemzetközi szerződések megkötésének rendje, a jelenleg hatályos magyar szabályozás ismertetése. A gyakorlati foglalkozás keretében kihirdető jogszabályok elemzése. A nemzetközi szerződések hatályosságának, és érvényességének kérdései. Az abszolút és relatív érvénytelenség jelentése, esetei.
6-10. óra	Kommunikáció az államok között: diplomáciai és konzuli kapcsolatok joga. A nemzetközi szervezetek jogi sajátosságai. Az ENSZ és szakosított szervei. A nemzetközi közjog aktuális kérdései 1: emberi jogok védelme, fegyveres konfliktusok joga TE A diplomáciai képviseletek létesítésének rendje, a diplomáciai képviseletek által megvalósított célkitűzések. A diplomáciai mentességek és kiváltságok. A konzuli tisztségviselők jogállása. A nemzetközi szervezetek alapvető jogi ismérvei. Alapítás, működés, megszüntetés. Döntéshozatal a nemzetközi szervezetek keretében. Az ENSZ létrehozása, alapvető céljai. Működés és szervezeti felépítés. Fontosabb szakosított szervek bemutatása. A gyakorlati foglalkozás során vitaindító videó felvételek megtekintése. Az emberi jogok fejlődéstörténete, az emberi jogok védelmének alapelvei. A kisebbségek és a menekültek helyzetének nemzetközi jogi sajátosságai. A fegyveres konfliktusok joga. Genfi jog és hágai jog alapvető elvei.
11-15. óra	A nemzetközi közjog aktuális kérdései 2: a természeti környezet védelme. Az állam nemzetközi jogon alapuló felelőssége. Az egyén nemzetközi jogon alapuló felelőssége. A nemzetközi viták békés rendezése, nemzetközi bírói fórumok. TE A természeti környezet védelmével összefüggő nemzetközi kihívások, és azok kezelésére kiadott nemzetközi egyezmények tárgyalása. A nemzetközi környezetvédelmi jog alapelvei, a környezeti károk okozásáért való felelősségre vonás problémái. A bős-nagymarosi vízlépcsőper, és a tiszai ciánszennyezés jogi aspektusai. Az állam felelősségre vonásának lehetőségei. Az államnak felróható magatartások köre. Az állam által megvalósított kötelezettségszegések. Az állam felelősségre vonásának lehetséges eredményei. Háborús, és emberiesség elleni bűncselekmények, valamint az apartheid elhatárolása. A nemzetközi büntetőjogi fórumok kialakulása, a Nürnbergi Alapelvek. A Nemzetközi Büntetőbíróság létrejötte, felépítése, működése. A nemzetközi vitarendezés megvalósítása diplomáciai úton. A nemzetközi viták rendezése bírói fórumok előtt. A hágai

	Nemzetközi Bíróság működési rendje, a gyakorlati foglalkozás során jogesetek feldolgozása.
--	--

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Nemzetközi kereskedelem				Kódja:	GT_ANGLO28-17	
	angolul:	International Trade						
Felelős oktatási egység:				Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:							Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	4	magyar
Levelező	x	Féléves	5	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Erdey László		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Dr. Erdey László		beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A tantárgy célja: képessé tenni a hallgatókat a nemzetközi kereskedelem kérdéseinek elemzésére, és ennek érdekében olyan eszközökkel, modellekkel megismertetni őket, amelyek túlmutatnak a bevezető kurzusok anyagán. A tárgy a kereskedelemelmélet modelljeivel, és jóléti hatásaikkal is foglalkozik								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek. Ismeri és érti a gazdaságpolitika, a külkereskedelmi folyamatok, a külgazdasági politika alapvető funkcióit, determinációit és céljait. A hatékony munkavégzéshez szükséges ismeretekkel rendelkezik az Európai Unió működésével kapcsolatban.

Képesség:

A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.

- Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során.

Attitűd:

- Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.

- Törekszik mások véleményét, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is) a döntések során felelősen figyelembe venni.

- Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.

Autonómia és felelősség:

- Az elemzéseiért, következtetéseieiért és döntéseiért felelősséget vállal.

- Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait.

- A kapcsolódó szakpolitikák követését és alkalmazását részben önállóan végzi.

- Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A nemzetközi kereskedelem struktúrájának változásai. A gravitációs modell. A ricardói modell. A specifikus tényezők modellje. A Heckscher-Ohlin modell. A külkereskedelem alapmodellje.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások a modellek ismertetésére, komparatív statika, a gyakorlatokon példamegoldás, gazdaságpolitikai modellezés és elemzés.

Értékelés

Csoportos projekt, cikkfeldolgozás, házi feladatok 30%

Vizsgadolgozat 70%

0-60% elégtelen, 61-70% elégséges, 71-80% közepes, 81-90% jó, 91-100% jeles

Kötelező szakirodalom:

Krugman, P. R. – Obstfeld, M. (2009): Nemzetközi gazdaságtan, elmélet és gazdaságpolitika, Panem Kiadó, Budapest, ISBN: 9635453396 (kijelölt részek)

A félév során kiadott cikkgyűjtemény

Az ENSZ Comtrade adatbázisa

Ajánlott szakirodalom:

Krugman, P. R.—Obstfeld, M.—Melitz, M. J. (2018): International Economics – Theory and Policy, 11th Edition, Pearson Global Edition (kijelölt részek)

Caves, R. E.—Frankel, J. A.—Jones, R. W. (2007): World Trade and Payments, An Introduction, 10th Edition, Pearson International Edition (kijelölt részek), ISBN: 0321248554

Dunn, R. M. Jr.—Mutti, John H.: International Economics, 6th Edition, Routledge, London and New York, ISBN 9780415311533

Feenstra, Robert C.: Advanced International Trade – Theory and Evidence, 2016, 2nd Edition Princeton University Press ISBN 9780691161648

Choi, E. K.—Harrigan, J (editors): Handbook of International Trade I-II, Blackwell, 2003, ISBN 9780631 211617 és ISBN 0405120622

A kurzushoz kapcsolódó ajánlott olvasmányok a <http://www.facebook.com/groups/DEKTKNG/> csoportban is olvashatók.

Heti bontott tematika

1.	Bevezetés, a követelmények ismertetése, A nemzetközi kereskedelemelmélet tárgyköre
	TE*: A külkereskedelem haszna, a külkereskedelem szerkezete, protekcionizmus, nemzetközi gazdaságpolitikai koordináció
	Gyakorlat
	TE: Az előadás témájához kapcsolódó feladatok, gazdaságpolitikai alkalmazások és aktualitások
	A nemzetközi kereskedelem struktúrájának változásai
	TE: a nemzetközi kereskedelem a XX. és a XXI. sz. elején, várható elmozdulások, szolgáltatás-kereskedelem, offshoring és reshoring
	Gyakorlat
	TE: Az előadás témájához kapcsolódó feladatok, gazdaságpolitikai alkalmazások és aktualitások

	A gravitációs modell
	TE: a külkereskedelem gravitációs modelljének alapjai, a kiterjesztett gravitációs modell, „Gravity for Beginners”, a határok hatása a kereskedelemre
	Gyakorlat
	TE: Az előadás témájához kapcsolódó feladatok, gazdaságpolitikai alkalmazások és aktualitások
2.	A ricardói modell
	TE: a komparatív előny fogalma, az egytényezős gazdaság, külkereskedelem az egytényezős világban, téveszmék a komparatív előnyökről, a modell érvényesülése a gyakorlatban
	Gyakorlat
	TE: Az előadás témájához kapcsolódó feladatok, gazdaságpolitikai alkalmazások és aktualitások
	A specifikus tényezők modellje
	TE: a modell feltevései, külkereskedelem a modellben, jövedelemeloszlás és a külkereskedelem haszna, a külkereskedelem politikai gazdaságtana
	Gyakorlat
	TE: Az előadás témájához kapcsolódó feladatok, gazdaságpolitikai alkalmazások és aktualitások
3.	A Heckscher-Ohlin modell
	TE: A kéttényezős gazdaság modellje, a kéttényezős gazdaságok közötti kereskedelem hatásai, a HO-modell tapasztalati bizonyítékai
	Gyakorlat
	TE: Az előadás témájához kapcsolódó feladatok, gazdaságpolitikai alkalmazások és aktualitások
	A külkereskedelem alapmodellje. Méretgazdaságosság és a tökéletes versenyen túl.
	TE: a kereskedő gazdaság alapmodellje, az RD, az RS és a két görbe együttes eltolódásai
	Gyakorlat
	TE: Az előadás témájához kapcsolódó feladatok, gazdaságpolitikai alkalmazások és aktualitások

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Nemzetközi pénzügyi ismeretek				Kódja:	GT ANGL029-17	
	angolul:	International finance						
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	4	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Szabó Andrea			beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Dr. Szabó Andrea			beosztása:	adjunktus	
A kurzus célja								
A tárgy a nemzetközi pénzügyek tudományába nyújt általános bevezetést. A tárgy célja az, hogy elmélyültebb ismereteket nyújtson az árfolyam és a fizetési mérleg elméleteiről, megismertesse a hallgatókat a nemzetközi valutáris rendszerrel, illetve annak történelmi-intézményi megvalósulásaival. Másrészt a tárgy bevezetést nyújt a nemzetközi pénzügyekkel foglalkozó szakirodalomba.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
A hallgató betekintést nyer a nemzetközi pénzügyek alapvető témaköreibe. Megismeri a fizetési mérleg struktúráját, a fizetési mérleg elméleteket, néhány árfolyammodellt, a nemzetközi pénzügyi rendszer történetét és összefüggéseit, az optimális valutaövezetek elméletét.								
Képesség:								
A hallgató képes lesz alapvető nemzetközi pénzügyi összefüggések értelmezésére.								
Attitűd:								
Fogékonyság és érdeklődés kialakítása a nemzetközi gazdasági összefüggések értelmezése, logikai összefüggéseinek feltárása iránt. Motiváltság kialakítása a vonatkozó szakirodalom olvasására.								
Autonómia és felelősség:								
A megtanultak alapján a hallgató képes objektív szempontok mentén önálló értékelést, elemzést készíteni, amiért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								

A nemzeti jövedelem elszámolása. Fizetési mérleg és fizetési mérleg elméletek. A valutaárfolyam. A devizapiac. A devizapiaci egyensúly. A pénzpiaci egyensúly. A vásárlóerő-paritás. A monetáris árfolyammodellek. A nemzetközi pénzügyi rendszer története. Az árfolyamrezsim választásának problémája. Optimális valutaövezetek.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az elméleti anyagrészben megnevezett struktúrák, modellek állításainak megértése érdekében mind formális, mind grafikus eszközök alkalmazása a logikai összefüggések hangsúlyozásával. A tananyag elmélyítése példák, számítási feladatokon keresztül, vonatkozó szakkikkek feldolgozásán keresztül.

Értékelés

A megszerzett ismeretek számonkérése írásbeli dolgozat formájában történik. A hallgatók évközben plusz százaléért releváns szakirodalmat dolgozhatnak fel, és adhatnak elő.

Kötelező szakirodalom:

KRUGMAN, P. R. – OBSTFELD, M. [2003]: Nemzetközi gazdaságtan. Elmélet és gazdaságpolitika. Panem Könyvkiadó, Budapest.

BOTOS KATALIN – HALMOSI PÉTER [2011]: Nemzetközi pénzügyek: a Bretton Woods-i rendszer múltja, jelene, jövője. Szeged: JATE Press. (4. fejezet, 49-75. o., 10. fejezet, 125-135. o.)

DÉCSY JENŐ [2003]: Nemzetközi pénzügyek. UNIÓ Lap- és Könyvkiadó Kereskedelmi Kft., Budapest. (1. fejezet 171-198. o., 5. fejezet 327-378. o.)

MAJOR KLÁRA – SZABÓ-BAKOS ESZTER – SZILÁGYI KATALIN [2004]: Nemzetközi gazdaságtan feladatgyűjtemény. Panem Könyvkiadó, Budapest (3-4. fejezet)

Ajánlott szakirodalom:

BENCZES ISTVÁN – CSÁKI GYÖRGY – SZENTES TAMÁS [2009]: Nemzetközi gazdaságtan. Akadémiai Kiadó, Budapest (6., 7., 8. fejezet témához kapcsolódó részei)

Vegyes

ÁBEL ISTVÁN – KÓBOR ÁDÁM [2009]: Monetáris politika, árfolyam, és stabilitás. Pénzügyi Szemle 1:33-48.

BORDO, M. D. – EICHENGREEN, B. [2008(2002)]: Válságok egykor és most. Mit tanulhatunk a pénzügyi globalizáció legutóbbi korszakából? Megjelent: Szilágyi Katalin – Balázs Zoltán (szerk.): Globalizáció és kapitalizmus. Századvég, Budapest, 97-129. o.

BORDO, M. D. – JAMES, H. [2008(2000)]: A Nemzetközi Valutaalap mai szerepe történelmi távlatból. Megjelent: Szilágyi Katalin – Balázs Zoltán (szerk.): Globalizáció és kapitalizmus. Századvég, Budapest, 207-243. o.

DEDÁK ISTVÁN [2012]: Adósságválság, tőkeáttétel és adósságdinamika. Közgazdasági Szemle 59. 7-8:749-780.

MANN, CATHERINE L. [2003]: A fizetési mérleg hiánya és a hiány fenntarthatósága az Egyesült Államokban. Közgazdasági Szemle, 50.10:891-910.

NEMÉNYI JUDIT – OBLATH GÁBOR [2012]: Az euró bevezetésének újragondolása. Közgazdasági Szemle, 59.6:569-684.

OBSTFELD, M. [2008(1998)]: Globális tőkepiac: jótétemény vagy fenyegetés. Megjelent: Szilágyi Katalin – Balázs Zoltán (szerk.): Globalizáció és kapitalizmus. Századvég, Budapest, 183-206. o.

SEBESTYÉN ANDRÁS [1998]: Árak, kamatok, árfolyamok (A vásárlóerő- és kamatparitás vizsgálata). Bankszemle, 42.5:34-48.

SZAPÁRY GYÖRGY – JAKAB M. ZOLTÁN [1998]: A csúszó leértékelés tapasztalatai Magyarországon. Közgazdasági Szemle, 45.10:877–905.

Vásárlóerő-paritás, Balassa – Samuelson hatás

ROGOFF, K. [1996]: The Purchasing Power Parity Puzzle. Journal of Economic Literature, Vol. 34, No. 2, pp. 647-668.

BALASSA, B. [1964]: The Purchasing Power Parity Doctrine: a Reappraisal. Journal of Political Economy, Vol. 72, No. 6, pp. 584-596. vagy

BALASSA BÉLA [1998(1964)]: A vásárlóerő-paritás elméletének újraértékelése. In: Darvas Zsolt – Halpern László (szerk.): Árfolyamelmélet. Budapest: Osiris – Láthatatlan Kollégium. 35-65.o.

SAMUELSON, P. A. [1964]: Theoretical Notes on Trade Problems. Review of Economics and Statistics, Vol. 46, No. 2, pp.145-154.

ÉGERT, B. – DRINE, I. – LOMMATZSCH, K. – RAULT, C. [2003]: The Balassa–Samuelson effect in Central and Eastern Europe: myth or reality? Journal of Comparative Economics, Vol. 31, No. 3, pp. 552–572.

Monetáris árfolyammodellek

FRENKEL, J. A. [1976]: A monetary approach to the exchange rate: Doctrinal aspects and empirical evidence. Scandinavian Journal of Economics, Vol. 78, pp. 169-191.

ROGOFF, K. [2002]: Dornbusch's Overshooting Model After Twenty-Five Years. IMF Working Paper, No. 02/39, pp. 1-35.

FRANKEL, J. A. [1979]: On the mark: a theory of floating exchange rates based on real interest rate differentials. The American Economic Review, Vol. 69, No. 4, pp. 610-622.

MEESE, R. A. – ROGOFF, K. S. [1983]: Empirical Exchange Rate Models of the Seventies: Do They Fit Out of Sample? Journal of International Economics, Vol. 14, No. 1-2, pp. 3-24.

KEREKES A. [1995]: Árfolyamelméletek: a monetáris modell. Bankszemle, 39. évf. 7. szám, pp. 18-30.

Optimális valutaövezetek

ALESINA, A. – BARRO, R. J. – TENREYRO, S. [2002]: Optimal Currency Areas. NBER Working Paper 9072

ALESINA, A. – BARRO, R. J. [2002]: Currency Unions. *The Quarterly Journal of Economics*, Vol. 117 No. 2, május, 409-436. o.

BAYOUMI, T. – EICHENGREEN, B. [1994]: One money or many? Analysing the prospects for monetary unification in various parts of the world. Princeton Studies in International Finance, No. 76, szeptember, 1-37. o.

BAYOUMI, T. – EICHENGREEN, B. [1997]: Ever closer to heaven? An optimum-currency-area index for European countries. *European Economic Review*, Vol. 41, 761-770. o.

DARVAS ZSOLT – ANDREW K. ROSE – SZAPÁRY GYÖRGY [2005]: A fiskális divergencia és a konjunktúraciklusok együttmozgása – a felelőtlen fiskális politika az aszimmetrikus sokkok forrása. *Közgazdasági Szemle*, 52. évf., december, 937-959. o.

DARVAS ZSOLT – SZAPÁRY GYÖRGY [2004]: Konjunktúraciklusok együttmozgása a régi és új EU-tagországokban. *Közgazdasági Szemle*, 51. évf., május, 415-448.o.

DARVAS ZSOLT – SZAPÁRY GYÖRGY [2008]: Euro Area Enlargement and Euro Adoption Strategies, Corvinus University of Budapest, Department of Mathematical Economics and Economic Analysis, Working Paper, január, 1-85. o.

DARVAS ZSOLT – SZAPÁRY GYÖRGY [2008]: Az euróövezet bővítése és euróbevezetési stratégiák. *Közgazdasági Szemle*, LV. évf., 10. szám. 833–873. o.

EICHENGREEN, B. [1990]: Is Europe an Optimum Currency Area? CEPR Discussion Papers, No. 478, 1-28. o.

FRANKEL, J. A. – ROSE, A. K. [1998]: The Endogeneity of the Optimum Currency Area Criteria. *The Economic Journal*, Vol. 108 No. 449, július, 1009-1025. o.

FRANKEL, J. A. – ROSE, A. K. [2002]: An Estimate of the Effect of Common Currencies on Trade and Income. *The Quarterly Journal of Economics*, Vol. 117 No. 2, május, 437-466. o.

GRUBEL, H. G. [1970]: The Theory of Optimum Currency Areas. *The Canadian Journal of Economics*, Vol. 3 No. 2, május, 318-324. o.

HORVATH, J. [2003]: Optimal Currency Area Theory: A Selective Review. BOFIT Discussion Papers, No. 15, 1-38. o.

MCKINNON, R. I. [1963]: Optimum Currency Areas. *The American Economic Review*, Vol. 53, 717-725. o.

MUNDELL, R. [1961]: A Theory of Optimum Currency Areas. *The American Economic Review*, 51. évf., 657-664. o.

RICCI, L. A. [2008]: A Model of an Optimum Currency Area. *Economics Discussion Papers*, [No. 2007-45](#)

Euró válság

DARVAS ZSOLT [2011]: A comprehensive approach to the euro-area debt crisis. Bruegel Policy Brief, No. 2011/02, pp. 1-8.

DARVAS ZSOLT [2012]: Euro crisis: ten roots, but fewer solutions. Bruegel Policy Contribution, No. 2012/17, pp. 1-14.

Heti bontott tematika	
1.	A nemzeti jövedelem elszámolása
	TE* A hallgató megismeri a nemzeti jövedelmi számlák rendszerét.
2.	A fizetési mérleg és a fizetési mérleg elméletek 1.
	TE A hallgató megismeri a fizetési mérleg alapstruktúráját, s képes egyszerű események rögzítésére egy egyszerű struktúrában.

	A hallgató képes értelmezni, hogy az árfolyamváltozás hogyan befolyásolja egy ország folyó fizetési mérleg pozícióját a fizetési mérleg rugalmassági megközelítésen keresztül.
3.	A fizetési mérleg és a fizetési mérleg elméletek 2. TE A hallgató képes értelmezni, hogy az árfolyamváltozás hogyan befolyásolja egy ország folyó fizetési mérleg pozícióját a fizetési mérleg abszorpciós megközelítésén keresztül.
4.	A valutaárfolyam TE A hallgató tisztában lesz az árfolyamokkal kapcsolatos alapfogalmakkal: árfolyamjegyzés; keresztárfolyam; vételi és eladási árfolyam; nominális, reál- és effektív árfolyam; azonnali és határidős árfolyam; le- és felértékelődés; árfolyamok és relatív árak kapcsolata, egyensúlyi árfolyam, egyensúlyi árfolyam alakulása lebegő és rögzített árfolyamrendszerben.
5.	A devizapiac TE A hallgató ismerni fogja a devizapiaccal kapcsolatos alapvető jellemzőket, fogalmakat: a devizapiac szereplőinek megismerés; arbitrázs értelmezése, fajtái; szereplők a kereskedési motivációk alapján (hedger, arbitrázsőr, spekuláns); néhány devizapiaci termék.
6.	A devizapiaci egyensúly TE A hallgató modellszemléletben tudja értelmezni a devizapiaci egyensúlyt és annak kialakulását. Az elsajátított modellek: fedezetlen, fedezett és reálkamatparitás.
7.	A pénzpiaci egyensúly TE A hallgató modellszemléletben tudja értelmezni a pénzpiaci egyensúlyt és annak kialakulását.
8.	A vásárlóerő-paritás TE A hallgató képes lesz megérteni az egyik legfontosabb hosszú távú egyensúlyi árfolyammodell állításait, és annak korlátait. Tisztában lesz a vásárlóerő-paritás empirikus kudarcának egyik legnépszerűbb magyarázatával: a (Harrod) – Balassa – Samuelson modellel.
9.	A monetáris árfolyammodellek 1.

	TE A hallgató megismeri a nominális árfolyamok hosszú távú viselkedésének egy másik modellcsaládját: a monetáris árfolyammodelleket. (rugalmas árák monetáris modellje, Dornbusch modell)
10.	A monetáris árfolyammodellek 2. TE A hallgató megismeri a nominális árfolyamok hosszú távú viselkedésének egy másik modellcsaládját: a monetáris árfolyammodelleket. (Dornbusch modell grafikus értelmezése, reálkamat-különbségek modellje, összegzés)
11.	A nemzetközi pénzügyi rendszer története 1. TE A hallgató megismeri a nemzetközi pénzügyi rendszer történetét, képes lesz az ok-okozati összefüggések, és egyéb logika kapcsolatok átlátására.
12.	A nemzetközi pénzügyi rendszer története 2. TE A hallgató megismeri a nemzetközi pénzügyi rendszer történetét, képes lesz az ok-okozati összefüggések, és egyéb logika kapcsolatok átlátására.
13.	Az árfolyamrendszer választásának problémája: fix versus lebegő árfolyamok TE Képes érveket és ellenérveket megfogalmazni mindkét árfolyamrendszer esetén.
14.	Optimális valutaövezetek (OCA) TE Megismeri az optimális valutaövezetek modelljének kialakulását, annak kritériumrendszerét. A modell kritériumrendszere alapján képes önálló értékelést megfogalmazni már létrejött (vagy akár tervezett) valutaövezetek tekintetében.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:		Külgazdasági stratégiák				Kódja:	GT_ANGLO30-17
	angolul:		Strategies in external economy					
Felelős oktatási egység:			Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:							Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező	X	Féléves	5	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Szentesiné Dr. Sigér Fruzsina		beosztása	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:		Dr. Trón Zsuzsanna		beosztása	ügyvivő-szakértő	
A kurzus célja, hogy								
megismertesse a hallgatókat a különböző külgazdasági stratégiai célokkal, a nemzeti gazdaságpolitikák nemzetközi következményeivel és a nemzetközi történések hatásával a nemzeti gazdaságpolitikákra. Ezen belül vizsgáljuk a nemzetközi gazdasági kapcsolatok legfontosabb formáit, tendenciáit, ezek következményeit az állami, regionális és multilaterális szintű gazdasági döntésekre. Különösképpen azt tekintjük át, hogy a 2008-as válságot követően milyen lehetőségek vannak az országok növekedésének beindítására és annak fenntarthatóságára.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.
- Ismeri és érti a gazdaságpolitika, a külkereskedelmi folyamatok, a külgazdasági politika alapvető funkcióit, determinációit és céljait. A hatékony munkavégzéshez szükséges ismeretekkel rendelkezik az Európai Unió működésével kapcsolatban.
- Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait.
- Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább két idegen nyelven.

Képesség:

- A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.
- Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során.
- A fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, magyar és idegen nyelven, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálja. Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven.
- Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel (mérnökökkel, külkereskedőkkel).

Attitűd:

- Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására.
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.
- Törekszik mások véleményét, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is) a döntések során felelősen figyelembe venni.

Autonómia és felelősség:

- Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését.
- Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal.
- Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.
- Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Exportorientáció és belső keresletre alapozott növekedés. Stratégiák a világgazdaságban. Japán gazdasági növekedése és stratégiája. Dél-Korea gazdasági növekedése és stratégiája. Kína gazdasági növekedése és

stratégiája. India gazdasági növekedése és stratégiája. Brazília gazdasági növekedése és stratégiája. Törökország gazdasági növekedése és stratégiája.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

- Tantermi előadás a hallgatók aktív részvételével.
- A kontaktórák keretében a hallgatók az egyénileg vagy csoportban feldolgozott adott országgal vagy témával kapcsolatos cikkeket/eseteket mutatják be a többieknek, melyet közös vita követ.
- Az aláírás megszerzésének feltétele az előadás megtartása és az aktív órai részvétel.

Értékelés

- Az évközi követelmény pótlására nincs lehetőség, aki nem vesz részt egy téma feldolgozásában sem, nem teljesíti a szeminárium követelményeit és nem bocsátható vizsgára.
- A témafeldolgozás és az aktív órai részvétel 50%-ot jelent a félévi jegyből.
- A félév zárthelyi dolgozattal zárul, ahol szintén 50% szerezhető. A végső értékelés a következő: 0-57% elégtelen (1), 58-68% elégséges (2), 69-78% közepes (3), 79-89% jó (4), 90-100% jeles (5).

Kötelező szakirodalom:

Kiss Judit (szerk.) (2018): Stratégiaváltás a világ gazdaságban. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Ajánlott szakirodalom:

Kozma Ferenc [2003]: Külgazdasági stratégia, Aula, Budapest.

A tárgy oktatója által a Közgazdasági Szemle, a Külgazdaság, Köz-Gazdaság, Pénzügyi szemle és a Hitelintézeti szemle c. folyóirat valamint az Acta Oeconomica cikkeiből álló folyamatosan aktualizált cikkgyűjtemény.

World Economic Outlook, IMF, Washington, D.C.

Trade and Development Report, UNCTAD, New York és Genf

World Investment Report, UNCTAD, New York és Genf

International Trade Statistics, WTO, Genf

World Trade Report, WTO, Genf

Heti bontott tematika	
1.	1. előadás témája: Stratégiaváltás a világgazdaságban
	TE: A hallgató megismeri a követelményeket, a két vizsgált növekedési stratégia alapvető ismérveit, felfrissíti a nemzeti jövedelemmel kapcsolatos makroökonómiai ismereteit.
	2. előadás témája: A belső és külső kereslet szerepe Japán gazdasági növekedésében
	TE: A hallgatók megismerik Japán elmúlt 40 évének gazdaságtörténetét, és az elpazarolt évtized jellegzetességeit. Az esetet feldolgozó hallgatók kritikai gondolkodása és előadókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.
	3. előadás témája: Gazdasági növekedés Dél-Koreában
	TE: A hallgatók megismerik Dél-Korea elmúlt 40 évének gazdaságtörténetét, és külgazdasági kapcsolatainak jellegzetességeit. Az esetet feldolgozó hallgatók kritikai gondolkodása és előadókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.
	4. előadás témája: Kína: az exportorientált fejlődés vége?
	TE: A hallgatók megismerik Kína elmúlt 40 évének gazdaságtörténetét, növekedési stratégiájának változásait és külgazdasági kapcsolatainak jellegzetességeit. Az esetet feldolgozó hallgatók kritikai gondolkodása javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.
2.	5. előadás témája: Brazília útkeresése
	TE: A hallgatók felfrissítik a multinacionális vállalatokkal és a külföldi beruházásokkal kapcsolatos ismereteiket, és megvizsgálják az FDI hatását a brazil gazdaságra. Az esetet feldolgozó hallgató kritikai gondolkodást gyakorol és előadókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.
	6. előadás témája: India világgazdasági integrációja
	TE: A hallgatók megismerik India XX. századi gazdaságtörténetét, külgazdasági stratégiaváltozásainak jellegzetességeit. Az esetet feldolgozó hallgatók kritikai gondolkodása és előadókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.
	7. előadás témája: Exportorientáció és belső piac a török növekedési stratégiában
	TE: A hallgatók megismerik Törökország elmúlt 40 évének gazdaságtörténetét és külgazdasági kapcsolatainak jellegzetességeit. Az esetet feldolgozó hallgatók kritikai gondolkodása és előadókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.
	Szemináriumi téma: Regionális integrációk szerepének változása

	TE: A hallgató felfrissíti a regionális integrációkkal kapcsolatos ismereteit. Az esetet feldolgozó hallgatók kritikai gondolkodása és előadókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.
	Szemináriumi téma: A feldolgozóipar szerepe a külgazdasági stratégia kiválasztásában
	TE: A hallgató megismeri a feldolgozóipar szerepének változását az elmúlt 60 évben. Az esetet feldolgozó hallgatók kritikai gondolkodást gyakorolnak és előadókészségük javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.
3.	Szemináriumi téma: Korruptió és demokrácia
	TE: A szemináriumra felkészülő csoport a demokrácia és a növekedés összefüggéseit tárja fel a többi hallgató számára interaktív feladatokon és kiselőadáson keresztül. Az esetet feldolgozó hallgatók kritikai gondolkodást gyakorolnak és előadókészségük javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.
	Szemináriumi téma: Segélyek és segélyezés
	TE: A hallgató megismeri a segélyek, a segélyezés szerepét és korlátaikat. Az esetet feldolgozó hallgató kritikai gondolkodást gyakorol és előadókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.
	Szemináriumi téma: Mesterséges intelligencia
	TE: A kiselőadást és a szemináriumi feladatokat összeállítók bemutatják a mesterséges intelligencia szerepét a mai modern gazdaságpolitikai célok közt. Az esetet feldolgozó hallgató kritikai gondolkodást gyakorol és előadókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.
	Szemináriumi téma: Hallgatói munkák értékelése
	TE: A hallgató megismeri a félévi pontszámokat és önmagát is értékeli.

A tantárgy neve:	magyarul:	Nemzetközi marketing				Kódja:	GT_ANGLO31-17	
	angolul:	International Marketing						
Felelős oktatási egység:				DE GTK Marketing és Kereskedelem Intézet, Marketing Tanszék				
Kötelező előtanulmány neve:							Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Gyak. jegy	3	magyar
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Kiss Marietta		beosztása:	adjunktus
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása:	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
betekintést nyerjenek a nemzetközi üzleti lehetőségek felismerésének, a marketing döntések nemzetközi piaci környezetben való megalapozásának, előkészítésének és eredményes végrehajtásának kérdéskörébe. Az alapvető elméleti ismeretek gyakorlati elmélyülését esettanulmányok megoldása is segíti.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Rendelkezik a nemzetközimarketing-tudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek ismeretével.
- Ismeri a csoportmunkában való együttműködés szabályait és etikai normáit.
- Ismeri a nemzetközi vállalkozásokhoz kapcsolódó marketing szakterület alapjait.
- Birtokában van a nemzetközimarketing-tudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén.

Képesség:

- A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez a nemzetközi marketing területén, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin - és részben ismeretlen - nemzetközi környezetben is.
- A fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálja. Megérti és használja a nemzetközi marketing szakterület jellemző online és nyomtatott szakirodalmát.
- Csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi.
- Tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett marketingmunka végzésének sajátosságaival.

Attitűd:

- Csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.
- Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra a nemzetközi marketing területén, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére.
- Kritikusan viszonyul saját, illetve a társai tudásához, munkájához és magatartásához. Kész a hibák kijavítására.

Autonómia és felelősség:

- Önállóan szervezi meg a nemzetközi marketingfolyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését.
- Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal.
- Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.
- Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet nemzetközi marketingtevékenységet érintő változásait.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus a következő témaköröket öleli fel: A nemzetközi marketing fogalma, koncepciói; A külpiacon lépés motivátorai és akadályai; Nemzetközi piackutatás; Makro- és mikrokörnyezet-elemzés a nemzetközi

marketingben; Nemzetközi piacszegmentáció és célpiacképzés; A külpiacra lépés formái; Nemzetközi termék-, promóciós, ár- és disztribúciós politika.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások (az előadás diáit a hallgatók tanulás céljából megkapják), tantermi vita, megbeszélés, otthoni felkészülés a kötelező irodalomból, órai és/vagy otthoni csoportfeladatok (esettanulmányok).

Értékelés

A hallgatók fejenként maximum 2 kiselőadást vállalhatnak valamilyen nemzetközi marketing témából, melyért darabonként maximum 5 százalékpontot kaphatnak. A zárthelyi dolgozat javítására egyszer van lehetőség.

A félév végi jegy a következőképpen áll össze:

A) Zárthelyi dolgozat: 100% VAGY

B) Zárthelyi dolgozat: 70%, Házi feladat: 30%

Érdemjegyek:

0–50% elégtelen (1)

51–62% elégséges (2)

63–74% közepes (3)

75–86% jó (4)

87–100% jeles (5)

Kötelező szakirodalom:

DELI ZSUZSA (2005): Nemzetközi marketing. Műegyetemi Kiadó, Budapest

Ajánlott szakirodalom:

ALBAUM, GERALD–DUERR, EDWIN (2008): International Marketing and Export Management. Prentice Hall, 6th Edition

BRADLEY, FRANK (1991): International Marketing Strategy. Prentice Hall, New York

CATEORA, PHILIP R.–GILLY, MARY C.–GRAHAM, JOHN L. (2009): International Marketing. McGraw-Hill, 14th Edition

DANKÓ LÁSZLÓ (1998): Nemzetközi marketing. Pro Marketing Egyesület, Miskolc

ESZES ZOLTÁN–SZABÓNÉ STREIT MÁRIA–SZÁNTÓ SZILVIA–VERES ZOLTÁN (szerk.) (2001): Globális Marketing. Műszaki Könyvkiadó, Budapest

KEEGAN, WARREN J.–GREEN, MARK C. (2013): Global Marketing: Global Edition. Prentice Hall, 7th Edition

MALOTA ERZSÉBET (szerk.) (2015): Marketing nemzetközi szintén: esettanulmányok hazai és külföldi piacokról. Alinea, Budapest

MALOTA ERZSÉBET–KELEMEN KATALIN (szerk.) (2011): Nemzetközi marketing a hazai gyakorlatban. Pearson Custom Publishing, Budapest

REKETTYE GÁBOR–FOJTIK JÁNOS (2009): Nemzetközi marketing. Dialóg Campus Kiadó, Budapest

REKETTYE GÁBOR–TÓTH TAMÁS–MALOTA ERZSÉBET (2015): Nemzetközi marketing. Akadémiai Kiadó, Budapest

TÓTH TAMÁS (2009): Nemzetközi marketing. Akadémiai Kiadó, Budapest

TÖRZSÖK ÉVA (szerk.) (1995): Nemzetközi marketing. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés, követelmények ismertetése. A nemzetközi marketing fogalma, koncepciói
	TE* A hallgatók megismerik a nemzetközi marketing definícióját, fokozatait, koncepcióinak hagyományos és újszerű csoportosítását, a sztenderdizálás és adaptáció kérdéseit, az önreferencia-kritériumot és a nemzetközi marketingtevékenység folyamatát.
2.	A külpiacra lépés motivátorai és akadályai. Nemzetközi piackutatás
	TE A hallgatók betekintést nyernek a külpiacra lépés reaktív és proaktív motivátoraiba, valamint akadályaiiba. Megismerik a nemzetközi piackutatás fogalmát, sajátosságait, folyamatát, beleértve a nemzetközi környezetben használható piackutatási módszereket, azok specifikumait.
3.	Makrokörnyezet-elemzés a nemzetközi marketingben
	TE A hallgatók részletesen megismerkednek a makrokörnyezet kulturális elemével mint a nemzetközi marketing hangsúlyos részével, bemutatásra kerül számos kultúramodell, illetve az idegen kultúrához való alkalmazkodás kérdésköre. Megismerik a makrokörnyezet további elemeit: a gazdasági, a politikai (beleértve a politikai kockázatokat), a jogi (beleértve a főbb jogrendszerek eltéréseit), a földrajzi és a technológiai környezetet. Végül tárgyalásra kerül az üzleti távolság fogalma.
4.	Mikrokörnyezet-elemzés a nemzetközi marketingben
	TE A hallgatók megismerik a nemzetközi marketingtevékenység megalapozásához szükséges mikrokörnyezet-elemzés részeit: bemutatásra kerülnek a fogyasztói magatartás, a versenytársak elemzésének, valamint a beszállítók és egyéb partnerintézmények nemzetközi vonatkozásai.
5.	Nemzetközi piacszegmentáció és célpiacképzés
	TE A hallgatók megismerik a nemzetközi piacszegmentáció fogalmát és lépéseit, a nemzetközi célpiacképzés fogalmát és stratégiáit.
6.	A külpiacra lépés formái
	TE A hallgatók tisztában lesznek a külpiacra lépés formáját meghatározó tényezőkkel, a külpiacra lépés formáinak különböző csoportosításával, a lehetséges külpiacra lépési formák (direkt és indirekt export, licenc-értékesítés, franchise, szerződéses termeltetés, közös vállalkozás, közvetlen külföldi tőkebefektetés) jellemzőivel, előnyeivel és hátrányaival.
7.	Nemzetközi termékpolitika
	TE A hallgatók megismerik a sztenderdizálás és adaptálás termékpolitikai kérdéseit, a nemzetközi termékpolitikai stratégiákat, beleértve az új termék fejlesztésének stratégiáját is. Betekintést nyernek a nemzetközi termszerkezet tervezésének kérdéseibe, valamint egyéb termékpolitikai döntésekbe (nemzetközi termékvonala és időzítés, nemzetközi minőségpolitika, nemzetközi márkapolitika, nemzetközi csomagolás és címkézés – beleértve az országeredet-hatást, nemzetközi fogyasztói kiszolgálás).

8.	Nemzetközi promóciós politika
	TE A hallgatók megismerik a nemzetközi promóciós politika lehetséges céljait, elemeit (nemzetközi reklám, vásárlásösztönzés, PR, személyes eladás), illetve stratégiáját.
9.	Nemzetközi árpolitika
	TE A hallgatók ismerik a nemzetközi árpolitikai célokat, a nemzetközi ármeghatározás módszereit, az alkalmazható árkedvezményeket, felárakat, a globális és lokális árak kérdéskörét, valamint a fizetési eszközöket és módokat.
10.	Nemzetközi disztribúciós politika
	TE A hallgatók megismerik a disztribúciós csatorna lehetséges típusait a külpiacra lépési módozattól függően, a disztribúciós csatorna struktúrájának kérdéseit, tervezési szempontjait, a fuvarozási formákat, a fuvarozási költségek és kockázatok megosztásának lehetséges módjait, a raktározás kérdéseit, illetve a nemzetközi disztribúciós stratégiák típusait.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:		Üzleti tervezés				Kódja:	GT_ANGL501-17
	angolul:		Business planning					
Nemzetközi gazdálkodás BSc levelező tagozat								
Felelős oktatási egység:			DE GTK Gazdálkodástudományi Intézet Üzemtani és Vállalati Tervezés Tanszék					
Kötelező előtanulmány neve:			-				Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	-	Heti	-	Heti	-	Gyak. jegy	4	magyar
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Dr. Szöllősi László			beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató			neve:	Dr. Vida Viktória Dr. Kovács Krisztián			beosztása:	adjunktus adjunktus

A kurzus célja, hogy a hallgatók a félév során megismerjék és elsajátítsák az üzleti tervezés lényegét, szükségességét, információszükségletét, szerepét a vállalkozások működésében, illetve gyakorlatorientáltan a tervezői munka részleteit. Ezen túl a hallgatók az oktató iránymutatásai alapján team munkában (3-4 fő) készítik el egy induló vállalkozás üzleti tervét. A kurzus további célja, hogy szintetizálja és a hallgatók összefüggéseiben átlássák és alkalmazni tudják a kurzust megelőzően lehallgatott és elsajátított kurzusok (mikro- és makroökonómia, pénzügytan, marketing, vállalati gazdaságtan) ismereteit.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A végzett hallgató képes a vállalkozások üzleti tervének elkészítéséhez szükséges adatok valósághű előállítására, hasznosítására, stratégiai és taktikai szintű döntések meghozatalára, korszerű tervezési, gazdálkodási eljárások és módszerek alkalmazására, a vállalkozások fejlesztési céljainak megvalósítását szolgáló helyzetfelmérésre és javaslattevésre.

Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, vállalati szintű összefüggéseinek szintetizált ismeretével, a releváns gazdasági funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.

Elsajátította a vállalkozások üzleti tervezésének alapvető elméleteit, jellemzőit és módszertanát, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési és tervezési módszereknek. Ismeri a teamben, munkaszervezetben való együttműködés szabályait és etikai normáit.

Összefüggéseiben átlátja és érti a vállalati gazdálkodás céljait, alapvető törvényszerűségeit. Tisztában van a vállalkozások létrehozására, tőkestruktúrájuk kialakítására és változtatására vonatkozó alapelvekkel és módszerekkel. Rendelkezik a vállalkozások indításának előkészítésére és indítására vonatkozó ismeretekkel.

Elsajátította a gazdálkodáshoz kapcsolódó reál- és pénzügyi folyamatok tervezésének elméleti alapjait és gyakorlatát, az értékelés technikáit.

Képesség:

A végzett hallgató képes gazdasági tevékenységet, projektet tervezni és elemezni. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít és döntéseket hoz vállalati szinten.

Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események komplex következményeinek meghatározására. Képes a pénzügyi, befektetési, finanszírozási, beruházási döntések előkészítésére, a hitelkérelmek, pénzügyi tervek, pályázatok készítésére, értékelésére.

Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt.

Attitűd:

A végzett hallgató a minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.

Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására.

Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.

Autonómia és felelősség:

A végzett hallgató általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

- Követelményrendszer ismertetése;
- Alapfogalmak;
- Üzleti terv felépítése;
- Azonosító adatok;
- Vezetői összefoglaló;
- A vállalkozás bemutatása;
- Iparági elemzés;
- Termék, szolgáltatás bemutatása;
- Működési (termelési, szolgáltatási) terv;
- Marketing terv;
- Vezetőség, szervezeti felépítés;
- Struktúra és tőkésítés;
- Pénzügyi terv;
- Kockázatbecslés;
- Főbb szakaszok ütemezése;
- Üzleti terv leadása; Zárthelyi dolgozat;

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A hallgatók 3-4 fős teamekben az adott szak szakterületéhez kapcsolódó üzleti tervet készítenek szabadon választott, de a tantárgyfelelőssel egyeztetett témában. Az üzleti terv legfőbb tartalmi és formai követelményei a tantárgyi programhoz csatolt mellékletben találhatók, amely kiegészül az oktató gyakorlatokon elhangzott előírásaival.

A leadási határidő: A dolgozat leadása elektronikusan, a e-mail címre történő elküldéssel teljesíthető.

A félévi aláírás feltétele: 1) A gyakorlatok rendszeres látogatása a „Tanulmányi és vizsgaszabályzat” ide vonatkozó előírásai szerint. 2) Az oktató útmutatásai szerint elkészítendő üzleti terv tartalmi és formai követelményeknek megfelelő kidolgozása és határidőre történő leadása. Az üzleti terv tartalmi és formai követelményeknek nem megfelelő elkészítése, valamint a határidő be nem tartása a dolgozat visszautasítását és a félévi aláírás megtagadását vonja maga után. Azonnali aláírás megtagadást von maga után, ha a beadott üzleti terv nem a hallgató(k) saját munkájának eredménye, azaz a karon vagy más intézményben korábban benyújtott dolgozattal azonos, vagy részben azonos dolgozatot nyújt(anak) be.

A zárthelyi dolgozatban szereplő elméleti kérdések és gyakorlati feladatok a kurzus témakörökből kerülnek megfogalmazásra, igaz-hamis kérdések, rövid definíciójellegű kérdések, kifejtendő kérdések, valamint számítási feladatok formájában.

Értékelés

A félév gyakorlati jeggyel zárul. A gyakorlati jegybe beleszámít egyrészt az előírások alapján elkészített és határidőre beadott üzleti terv (házi dolgozat) eredménye (max. 25 pont), másrészt a szorgalmi időszak végén megírt zárthelyi dolgozat eredménye (max. 65 pont). Az üzleti terv eredményét annak szakmai minősége, a szöveges részek szakszerűsége, valamint az abban szereplő adatok számszaki pontossága határozza meg. A zárthelyi dolgozat egyszer pótolható, amelynek időpontja a szorgalmi időszak végén kerül meghatározásra. A félév akkor tekinthető sikeresnek, ha mind a beadott üzleti terv, mind a zárthelyi dolgozat sikeresnek ítéltető (külön-külön 50% feletti teljesítmény).

Ponthatárok:	0-45	(1)
	46-57	(2)
	58-68	(3)
	69-79	(4)
	80-90	(5)

Kötelező szakirodalom:

- A félév során elhangzott és kiadott anyagok;
- Szöllősi L. – Szűcs I.: Az üzleti tervezés alapjai. Debreceni Egyetem, Debrecen, 2015.
- Nábrádi A. – Pupos T. (Szerk.): A stratégiai és üzleti tervezés gyakorlata. Szaktudás Kiadó Ház Zrt., Budapest, 2010.

Ajánlott szakirodalom:

- Nagy L. – Szűcs I. (Szerk.): Gyakorlati alkalmazások – Az üzleti tervezés gyakorlata. Campus Kiadó, Debrecen, 2004.
- Nábrádi A. – Nagy A. (Szerk.): Vállalkozások működtetése az Európai Unióban. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest, 2007.
- Bálint J. – Ferenczi T. – Szűcs I. (Szerk.): Üzleti tervezés, HEFOP BSc elektronikus tananyag, DE AMTC AVK, 2006.
- Eric S. Siegel – Brian R. Ford – Jay M. Bontsein: Üzleti terv kalauz. CONEX Kft, Budapest, 1996.
- Kresalek P.: Tervezés a vállalkozások gyakorlatában. Perfekt Rt. Budapest, 2003.

Részletes tematika	
0+10 óra	Követelményrendszer ismertetése; Alapfogalmak; Üzleti terv felépítése;
	TE*: Ismeri a tervezéssel kapcsolatos alapvető fogalmakat, a különböző terveket, azok sajátosságait és azok közötti alapvető összefüggéseket, az üzleti tervek készítésének alapvető céljait, célrendszerét, a tervezés főbb folyamatait, a szükséges információkat és azok forrásait, képes üzleti koncepciókat megfogalmazni és ismeri az üzleti tervek főbb tartalmát, felépítését.
	Azonosító adatok; Vezetői összefoglaló;
	A vállalkozás bemutatása; A stratégiai tervezés alapvető összefüggései;
	TE: Ismeri a vezetői összefoglaló készítésének alapvető szakmai és tartalmi elemeit. Ismeri a stratégiai tervezés alapvető módszertani és szakmai kérdéseit, képes hosszú vállalati távú víziót, missziót és stratégiai célokat megfogalmazni és ezekhez középtávú célokat, akciókat rendelni. Ismeri egy már működő, vagy induló vállalkozás tényszerű bemutatásának tartalmi és szakmai elemeit.
	Iparági elemzés;
	TE: Ismeri az ágazati / iparági elemzés legfőbb szakmai és módszertani kérdéseit, képes szekunder adatokat összegyűjteni és azok alapján bemutatni egy iparágat, amelyből kiindulva megállapításokat és következtetéseket tesz a tervezett vállalkozás iparágon belüli helyzetére vonatkozóan.
	Termék, szolgáltatás bemutatása;
	TE: Ismeri az üzleti koncepció tárgyát képező termék / szolgáltatás és ehhez kapcsolódó piaci igény bemutatásához szükséges szakmai kérdéseket. Képes ezekhez kapcsolódó adatokat gyűjteni és feldolgozni.
	Működési (termelési, szolgáltatási) terv;
	TE: Ismeri a működési tervben megválaszolandó szakmai kérdéseket. Képes összeállítani és szakmailag átlátni egy adott termelő / szolgáltató / kereskedelmi tevékenység reálfolyamatait. Képes beazonosítani és számszakilag meghatározni az üzleti koncepció megvalósításához szükséges erőforrásokat (befektetett- és forgóeszközök) és azok mennyiségét.
	Marketing terv;
	TE: Ismeri a marketing tervben megválaszolandó szakmai kérdéseket és annak során alkalmazandó módszereket (PEST, SWOT, Porter-féle öttényezős modell). Ez alapján képes önálló adatgyűjtésre és marketing helyzetkép összeállítására. Képes marketing célkitűzések megfogalmazására és ehhez kapcsolódóan a marketing stratégia kidolgozására. Ismeri a piacszegmentálás, a célpiac meghatározás, a célpiaci marketingstratégiák, az árképzés és az eladásösztönzés, valamint a marketing költségvetés összeállításának alapvető szakmai kérdéseit és összefüggéseit.
	Vezetőség, szervezeti felépítés; Struktúra és tőkésítés;
	TE: Képes a működési tervben levezetett humánerőforrás igény kielégítéséhez / biztosításához kapcsolódó humánerőforrás politika és stratégia kidolgozására és

	bemutatására. Ismeri a vállalati gazdálkodás finanszírozási alapelveit, közvetlen és közvetett finanszírozás formáit. Képes döntéseket hozni a külső források bevonását illetően, ismeri azok előnyeit és hátrányait. Be tudja mutatni számszakilag egy finanszírozási döntés pénzügyi hatásait, le tudja vezetni azok jövőbeli pénzáramait.
	Pénzügyi terv;
	TE: Ismeri a vállalkozási tevékenység pénzügyi folyamatainak bemutatására szolgáló kimutatásokat, az azok elkészítéséhez szükséges adatokat, módszereket és a reálfolyamatokkal való összefüggéseket. Képes összeállítani a vállalkozás árbevételi tervét, különböző bontású költségtervét, eredménytervét. Képes ezek szakmai értékelésére, elemzésére. Ismeri a mérlegterv összeállításának szakmai és módszertani összefüggéseit. Képes a pénzforgalmi terv összeállítására és szakmai értékelésére. Ismeri a pénzügyi terv adatainak elemzéséhez használt módszereket és mutatókat: fedezeti pont elemzés, beruházás-gazdaságossági elemzés (nettó jelenérték, belső megtérülési ráta, jövedelmezőségi index, diszkontált megtérülési idő), pénzügyi mutatószámok (vagyon-, pénzügyi- és jövedelmezőségi mutatók). Képes az elemzések alapján döntést előkészíteni és döntést hozni egy üzleti ötlet megvalósíthatóságát illetően.
	Kockázatbecslés; Főbb szakaszok ütemezése;
	TE: Ismeri a gazdálkodási tevékenység során felmerülő kockázatok formáit, típusait, azok hatásainak kivédésére vagy csökkentésére alkalmazható általános eszközöket, módszereket. Ismeri a kockázatok számszaki kimutatására és elemzésére használható módszerek közül az érzékenységvizsgálatokat. Képes elvégezni a teljes üzleti terv reál- és pénzügyi folyamatainak kritikus-érték és szcenárió-elemzését. Képes összefüggéseiben átlátni és időben ütemezni az üzleti koncepció megvalósításához szükséges feladatokat.

*TE tanulási eredmények

Az üzleti terv tartalmi és formai követelményei

Az üzleti terv előírt felépítése, tartalmi követelményei:

Fedőlap

Tartalomjegyzék

1. Azonosító adatok
2. Vezetői összefoglaló
3. A vállalkozás bemutatása
4. Iparági elemzés
5. A termék, szolgáltatás bemutatása
6. Működési (termelési / szolgáltatási) terv
7. Marketing terv
8. Vezetőség, szervezeti felépítés
9. Struktúra és tőkésítés
10. Pénzügyi terv
11. Kockázatbecslés
12. Főbb szakaszok ütemezése

Mellékletek

Követelmény, hogy minden egyes fejezet az oktató gyakorlatokon elhangzott iránymutatásai szerint, a témának megfelelő részletezettséggel kerüljön kidolgozásra. Az üzleti terv hiányos tartalommal (hiányzó fejezet) történő leadása a dolgozat visszautasítását és a félévi aláírás megtagadását vonja maga után.

Az üzleti terv formai követelményei:

- Terjedelem: legalább 35 oldal;
- Times New Roman, 12 betűméret, 1 (szimpla) sortáv, margó: alul-felül 2,5 cm, jobboldalon 2 cm, baloldalon 3 cm;
- Oldalszámozás a lap alján, középen;
- A táblázatok és ábrák szerkesztésére, valamint egyéb formai előírásokra a diplomadolgozatok formai követelményei az irányadóak;
- A dolgozat leadása elektronikusan, a gyakorlatvezető e-mail címére történő elküldéssel teljesíthető, amely magában foglal két file-t:
 - 1) Az üzleti terv 1 db Word dokumentumban (*.doc);
 - 2) Az üzleti tervben bemutatott számadatokat és háttérszámításokat tartalmazó 1 db Excel dokumentum (*.xls);

A tantárgy neve:		magyarul:		Kockázatkezelés				Kódja:	GT_ANG502-17
		angolul:		Risk assessment					
Felelős oktatási egység:				DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:								Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	4	magyar	
Levelező	X	Féléves	5	Féléves	10				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Tarnóczy Tibor		beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása:		
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
- megismerkedjenek a kockázat fogalmával, értelmezésével, - a vállalati kockázatmenedzsment és a kockázatmentés alapvető kérdéseivel, - megismerjék a pénzügyi kockázatok és pénzügyi kockázatok csökkentési lehetőségeit, - képessé váljanak a megismert módszerek gyakorlatban történő alkalmazására.									

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.
- Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.
- Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.

Képesség:

- A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.
- Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel (mérnökökkel, külkereskedőkkel).
- Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni.

Attitűd:

- A minőségi munkavégzés érdekében probléma érzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.
- Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.

Autonómia és felelősség:

- Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését.
- Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.
- Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus célja, hogy a hallgató megismerkedjen megismerkedjenek a kockázat fogalmával, értelmezésével, a vállalati kockázatmenedzsment és a kockázatomérés alapvető kérdéseivel, megismerje a pénzügyi kockázatok és pénzügyi kockázatok csökkentési lehetőségeit, képessé váljon a megismert módszerek gyakorlatban történő alkalmazására.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadások keretében a hallgatók a kockázat, a kockázatmérés, a vállalati kockázatkezelés és kockázatmenedzsment alapvető kérdéseivel ismerkednek meg, a gyakorlatokon pedig a kockázat mérésének és kezelésének különböző módszereit sajátítják el. A gyakorlat alapvetően a Microsoft Excel lehetőségeire épít a feladatmegoldások során.

Értékelés

A hallgatók vizsgálja 2 részből áll: elméleti rész, aminek a számonkérése a Moodle képzési rendszerben történik, és amely a félévvégi osztályzat 1/3-át adja; gyakorlati rész, amely a gyakorlatokon megoldott feladatokhoz hasonló feladatok önálló megoldását jelenti, a félévvégi osztályzat 2/3-át adja.

Kötelező szakirodalom:

Farkas Sz. – Szabó J.: A vállalati kockázatkezelés kézikönyve. Nordex Kft. Dialog Campus Kiadó, 2012.
Brealey, R.A.-Myers, S.C.: Modern vállalati pénzügyek. Panem Kft., Budapest, 2005.
Farkas Sz. – Ivanyos J. – Szabó J. : Kockázatkezelés és biztosítás. Budapest – Győr, 2015
[<http://dr.farkasszilveszter.hu/letoltes/706/>]
Tarnóczi T., Rózsa A., Fenyves V., Teutsch T.: A Microsoft Excel és az R statisztikai rendszer alkalmazása gazdasági-pénzügyi számításokban. Debreceni Egyetem Agrár- és Gazdálkodástudományok Centruma, Debrecen, 2011.
Tarnóczi T.: Közgazdasági és pénzügyi számítások táblázatkezelő programokkal. Bessenyei Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2007.
Tarnóczi T. – Novák I.: Statisztikai adatfeldolgozás számítástechnikai lehetőségei. Bessenyei György Kiadó, Nyíregyháza, 2006.

Ajánlott szakirodalom:

Bélyácz Iván: Stratégiai beruházások és reálopciók. Aula Kiadó, Budapest, 2011.
Damodaran, A.: A Befektetések értékelése, Panem Könyvkiadó, 2006
Hull, J. C.: Opciók, határidős ügyletek és egyéb származtatott termékek, Panem-Prentice Hall, 1999.
Jorion, P.: A kockázatosított érték, Panem Kft., 1999
Marcus, A. J. – Bodie, Z. – Kane A.: Befektetések. Aula Kiadó, 2006
Bacon, C. R.: Practical portfolio performance: measurement and attribution. John Wiley & Sons Ltd., 2008.
Merna, T - Al-Thani, F.: Corporate Risk Management. John Wiley & Sons Ltd, 2008.
Mun, J.: Modeling Risk: Applying Monte Carlo Simulation, Real Options Analysis, Forecasting, and Optimization Techniques. John Wiley & Sons, Inc., 2006.

Heti bontott tematika	
Hét	Téma / Képesség
1.	A kockázat fogalma. Kockázat és bizonytalanság. A gazdasági kockázat. A kockázat alapvető mérőszámainak számítása és értelmezése.
	A hallgató megismeri a kockázat és a gazdasági fogalmát, és képes lesz kockázat alapvető mérőszámainak számítására és értelmezésére.
2.	A valószínűséggel kapcsolatos számítások az MS Excelben.
	A hallgató képes lesz a valószínűséggel kapcsolatos számítások elvégzésére az MS Excelben.
3.	A vállalati kockázatmenedzsment alapjai. A vállalati kockázatmenedzsment folyamata. A bizonytalanság figyelembe vétele kockázati számításokban.
	A hallgató képes lesz a bizonytalanság figyelembe vételére a kockázati számításokban.
4.	A kockáztatott érték számítása.
	A hallgató képes lesz A kockáztatott érték számítására és használatára.
5.	Kockázatelemzés. A kockázatszámításhoz kapcsolódó ábrázolási lehetőségek.
	A hallgató képes lesz kockázatelemzéshez kapcsolódó ábrák elkészítésére MS Excelben.
6.	Kockázatelemzési számítások (szcenárió-elemzés, célérték-keresés) MS Excelben.
	A hallgató képes lesz kockázatelemzési számítások elvégzésére MS Excelben.
7.	A pénzügyi kockázatok és menedzselésük. Értékpapír- és hitelkockázatok. Kockázatelemzési számítások (szimuláció) MS Excelben.
	A hallgató képes lesz kockázatelemzési számítások elvégzésére MS Excelben.
8.	A hitelkockázat mérése.

	A hallgató képes lesz a hitelkockázathoz kapcsolódó feladatok megoldására.
9.	A portfólió menedzsment alapjai. Az értékpapír-kockázathoz kapcsolódó feladatok megoldása.
	A hallgató képes lesz az értékpapír-kockázathoz kapcsolódó feladatok megoldására.
10.	Portfólió optimalizálás MS Excelben I.
	A hallgató képes lesz portfólió optimalizálásra az MS Excelben.
11.	A származékos ügyletek jellemzői. A pénzügyi kockázatok csökkentése származékos ügyletekkel. Portfólió optimalizálás MS Excelben I.
	A hallgató képes lesz portfólió optimalizálásra az MS Excelben.
12.	Származékos ügyletekkel kapcsolatos feladatok megoldása MS Excelben.
	A hallgató képes lesz származékos ügyletekkel kapcsolatos feladatok megoldására az MS Excelben.
13.	Az árfolyamkockázat és kezelésének lehetőségei a vállalati gazdálkodásban. Származékos ügyletekkel kapcsolatos feladatok megoldása MS Excelben.
	A hallgató képes lesz származékos ügyletekkel kapcsolatos feladatok megoldására az MS Excelben.
14.	Árfolyamkockázattal kapcsolatos feladatok megoldása az MS Excelben.
	A hallgató képes lesz árfolyamkockázattal kapcsolatos feladatok megoldására az MS Excelben.

A tantárgy neve:		magyarul:		Az Európai Unió közösségi politikái		Kódja:	GT_ANG503-17	
		angolul:		Policies of the European Union				
Nemzetközi gazdálkodás alapképzési szak								
Felelős oktatási egység:				Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				specializáció választás		Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Tőkés Tibor		beosztása:	adjunktus
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Dr. Trón Zsuzsanna		beosztása:	ügyvivő szakértő
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A kurzus célja, hogy áttekintést adjon az Európai Unió közös politikáiról, a közös politikák céljáról, tartalmáról, hatásköréről, különös tekintettel a gazdaságpolitikákra. A hallgatók betekintést nyernek az egyes szakpolitikákat jellemző döntési mechanizmusokba, a végrehajtás módjaiba.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Ismeri és érti a gazdaságpolitika, a külkereskedelmi folyamatok, a külgazdasági politika alapvető funkcióit, determinációit és céljait. A hatékony munkavégzéshez szükséges ismeretekkel rendelkezik az Európai Unió működésével kapcsolatban.
- Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább két idegen nyelven

Képesség:

- Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során.
- Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi.

Attitűd:

- - Kritikusan viszonyul saját, illetve a társai tudásához, munkájához és magatartásához. Kész a hibák kijavítására, társait is segíti ebben.
- Törekszik mások véleményét, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is) a döntések során felelősen figyelembe venni.
- Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.

Autonómia és felelősség:

- Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését.
- Az elemzéseiért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.
- Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-, gazdasági-, jogi környezet szakterületét érintő változásait.
- A kapcsolódó szakpolitikák követését és alkalmazását részben önállóan végzi.
- Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

1. Bevezetés: politikaalkotás az EU-ban, az EU költségvetése, a politikák finanszírozása
2. Belső piac, versenypolitika
3. Gazdasági és monetáris együttműködés
4. Közös kereskedelempolitika – külgazdasági kapcsolatrendszer
5. Fejlesztési együttműködés – nemzetközi fejlesztéspolitika
6. Regionális politika
7. Közös agrárpolitika

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

- Tantermi előadás a hallgatók aktív részvételével.

- A kontaktórák keretében a hallgatók az egyénileg vagy csoportban feldolgozott adott szakpolitikai területekkel kapcsolatos cikkeket/eseteket mutatják be a többieknek, melyet közös vita követ. - Az aláírás megszerzésének feltétele az előadás megtartása és az aktív órai részvétel.
Értékelés - A cikkfeldolgozás és az aktív órai részvétel 50%-ot jelent a félévi jegyből. - A félév zárthelyi dolgozattal zárul, ahol szintén 50% szerezhető. A végső értékelés a következő: 0-57% elégtelen (1), 58-68% elégséges (2), 69-78% közepes (3), 79-89% jó (4), 90-100% jeles (5).
Kötelező szakirodalom: Horváth Zoltán (2011): Kézikönyv az Európai Unióról. 8. kiadás, HVG-ORAC Kiadó, Budapest. Fontaine, Pascal (2018): Európa 12 leckében. Európai Bizottság Kommunikációs Főigazgatóság, Az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxemburg.
Ajánlott szakirodalom: Ódor Bálint – Horváth Zoltán: Az Európai Unió szerződéses reformja - Az Unió Lisszabon után, HVG-ORAC Kiadó, 2010 Az EU hivatalos honlapja: Az Európai Unió szakpolitikai területei. http://europa.eu/european-union/topics_hu

Heti bontott tematika	
1.	Politikaalkotás az EU-ban, az EU költségvetése, a politikák finanszírozása TE: A hallgató megismeri az uniós politikaalkotás alapvető ismérveit, az EU költségvetésének főbb számain és szerkezetét.
2.	Belső piac, versenypolitika és fogyasztóvédelem TE: A hallgató megismeri az egységes belső piac, a verseny és a fogyasztóvédelem szabályozásának részleteit, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a működésébe. A hallgató megismeri az versenypolitika részleteit, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a működésébe.
3.	Gazdasági és monetáris együttműködés TE: TE: A hallgató megismeri a gazdasági és monetáris unió részleteit, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a működésébe.
4.	Közös kereskedelempolitika – külgazdasági kapcsolatrendszer, bővítési politika, fejlesztési együttműködés – nemzetközi fejlesztéspolitika TE: A hallgató megismeri a közös kereskedelempolitika, a külgazdasági kapcsolati rendszer, a fejlesztés és bővítési politika részleteit, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a

	működésébe. A hallgató megismeri az bővítési politika részleteit, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a működésébe.
5.	Közös kül- és biztonságpolitika, valamint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség TE: A hallgató megismeri a közös kül- és biztonságpolitika és a bel- és igazságügyi politika részleteit, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a működésébe. A hallgató megismeri az uniós fejlesztéspolitika részleteit, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a működésébe.
6.	Regionális politika, közös agrárpolitika TE: A hallgató megismeri az uniós bel- és igazságügyi politika részleteit, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a működésébe. A hallgató megismeri az uniós regionális politika részleteit, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a működésébe.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Vámeljáráás-vámtechnika		Kódja:	GT_ANG1504-17	
		angolul:						
Felelős oktatási egység:				GTK – Világgaazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	4	magyar
Levelező	X	Féléves	5	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Csapóné Dr. Riskó Tünde		beosztása:	adjunktus
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	dr. Szabó János József		beosztása:	óraadó
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A világkereskedelem dinamikusan növekszik, a globalizáció, a szabad kereskedelem hatására az árumozgások felgyorsultak. Hazánk EU csatlakozása óta egy vámunio tagja, amely az egész világra kiterjedő szabadkereskedelmi megállapodásokkal rendelkezik. Az export és import forgalom szabályozása EU Tanácsi és Bizottsági szinten valósul meg, a tagállamoknak csak szűk körben van lehetőségük szabályozásra. E szabályozási szint előnye, hogy az összes tagállamban azonos szabályok vonatkoznak e területre, gyakorlatilag – néhány kivételtől eltekintve – bárhol kezdeményezhető (vám)eljárás. A magas adótartalmú termékek (jövedéki termékek) „érzékeny” árukörnek minősülnek, reájuk Uniós szinten irányelv vonatkozik, amely a szabályozás keretei adja meg, a tagállamok e keretek között önállóan alkotják szabályozásaikat. E speciális termékkörre vonatkozó szabályok is speciálisak. E kurzus betekintést nyújt e szabályozások rejtelseibe.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Ismeri a vámeljárási szabályozását, az Európai Unió és Magyarország tekintetében. Képes eligazodni a területre vonatkozó szabályozásban. Ismeri a témával kapcsolatos aktuális szabályozást és rendeleteket, mind az Európai Unió mind Magyarország szintjén.

Képesség:

Képes felismerni a gazdasági, marketing és kereskedelmi problémákat, megoldásukat megtervezi, megvalósítja.

Attitűd:

Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására.

Autonómia és felelősség:

Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Általános rendelkezések; Az áruforgalomra vonatkozó behozatali és kiviteli vám intézkedések; Vámtartozás és biztosítékok; Az Unió vámterületére beszállított áruk; A vámjogi státusra vonatkozó általános szabályok; Az áruk vámeljárási alá vonására vonatkozó általános szabályok; Az áruk ellenőrzésére vonatkozó általános szabályok; Az áruk átengedésére és az azokról történő rendelkezésre vonatkozó általános szabályok; Szabad forgalomba bocsátás; Behozatali vám-mentesség; Különleges eljárások; Az Unió vámterületéről kiszállított áruk; Elektronikus rendszerek, egyszerűsítések.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A hallgatók számára az előadások tömbösítve kerülnek megtartásra. A hallgatók az előadáson készített jegyzetük, a kiadott szakirodalmak, illetve az előadásokon kiadott anyagok segítségével készülhetnek fel a vizsgára.

Értékelés

Félévközi és vizsgakövetelmények:

A félév írásbeli vizsgával zárul. Értékelés: 0-59% elégtelen (1), 60-69% elégséges (2), 70-79% közepes (3), 80-89% jó (4), 90-100% jeles (5).

A kurzussal és a követelmények teljesítésével kapcsolatos kérdésekben a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve a Gazdaságtudományi Kar kiegészítései, valamint a Debreceni Egyetem Etikai Kódexe az irányadók.

Kötelező szakirodalom:

Az Európai Parlament és a Tanács **952/2013/EU** rendelete.

A Bizottság (EU) **2015/2446** felhatalmazáson alapuló rendelete a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az Unió Vámkódex egyes rendelkezéseire vonatkozó részletes szabályok tekintetében történő kiegészítéséről.

A Bizottság (EU) **2015/2447** végrehajtási rendelete az Unió Vámkódex létrehozásáról szóló 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet egyes rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról.

2658/87/EGK rendelet a Közös Vámtarifáról,

Ajánlott szakirodalom:

Heti bontott tematika	
1. alkalom	Általános rendelkezések
	Az áruforgalomra vonatkozó behozatali és kiviteli vám intézkedések
	Az áruforgalomra vonatkozó más intézkedések
	Vámtartozás és biztosítékok
	Az Unió vámterületére beszállított áruk
	A vámjogi státusra vonatkozó általános szabályok
	Az áruk vámeljárási alá vonására vonatkozó általános szabályok
	TE: Az évközi munka rendszerező értékelése
2. alkalom	Az áruk ellenőrzésére vonatkozó általános szabályok
	Az áruk átengedésére és az azokról történő rendelkezésre vonatkozó általános szabályok
	Szabad forgalomba bocsátás
	Behozatalivám-mentesség
	Különleges eljárások
	Az Unió vámterületéről kiszállított áruk
	Elektronikus rendszerek, egyszerűsítések
	TE: Az évközi munka rendszerező értékelése

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Pályázatírás				Kódja:	GT_ANG1505-17	
	angolul:	Project Writing						
Felelős oktatási egység:		DE GTK VGNKI						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		GY	4	magyar
Levelező	X	Féléves	5	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Tóth Eszter			beosztása:	tanársegéd	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	-			beosztása:	-	
A kurzus célja,								
a hallgatók megismertetése a pályázatírás fogalmi keretével, alapszabályaival, módszertanával, valamint az uniós pályázati lehetőségek jellemzőivel. A félév végére a hallgatók megismerik egy általános pályázati csomaghoz tartozó dokumentumok tartalmát és projektmunka keretén belül az önálló pályázatírás gyakorlati oldalába is bevonódnak.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Tudás:

- Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit.
- Ismeri és érti a nemzetközi szállítmányozás, a nemzetközi pénzügyi folyamatok beazonosítására alkalmas szakértői tudás alapjait, a szakterület szerint releváns információgyűjtési, elemzési és probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeit és korlátait.
- Ismeri és érti a gazdaságpolitika, a külkereskedelmi folyamatok, a külgazdasági politika alapvető funkcióit, determinációit és céljait. A hatékony munkavégzéshez szükséges ismeretekkel rendelkezik az Európai Unió működésével kapcsolatban.
- Tisztában van a szervezetek működését, a gazdálkodási folyamatokat támogató informatikai és irodatechnikai eszközökkel.
- Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait.

Képesség:

- Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz.
- A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.
- A fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, magyar és idegen nyelven, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálja. Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven.
- Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel (mérnökökkel, külkereskedőkkel).
- Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni.

Attitűd:

- A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.
- Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására.
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.
- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kész a hibák kijavítására, munkatársait is segíti ebben.
- Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.
- Törekszik mások véleményét, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is) a döntések során felelősen figyelembe venni.

Autonómia és felelősség:

- Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat.
- Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését.
- Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal.
- Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait.
- A kapcsolódó szakpolitikák követését és alkalmazását részben önállóan végzi.
- Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez.
- Önállóan és felelősséggel vesz részt a gazdálkodó szervezeten belüli és azon kívüli szakmai fórumok munkájában.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus során a hallgatók megismerik a pályázatírás főbb fogalmi definícióit, módszertanát valamint az uniós pályázati lehetőségek kereteit. A félév végére a hallgatók tisztában vannak egy általános pályázati csomaghoz tartozó dokumentumok elvárásaival, annak tartalmával. Projektmunka keretén belül az önálló pályázatírás gyakorlati feladatiban is részt vesznek. A pályázatok által nyújtott lehetőségekről, annak szerepéről és azok korlátaival való közös gondolkodást gyakorlati vállalati példák is segítik.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A tárgy előadás keretében kerül oktatásra, amely alapvetően frontális módszerekkel dolgozik. A levelezős hallgatóknak az előadás alatt ismertetett pályázati dokumentumokat egy szabadon választott fiktív projektötletéhez kapcsolódóan otthoni munka során kell kidolgozniuk, igény szerint konzultálva az oktatóval.

Értékelés

A számonkérés szóbeli vizsga keretében történik, amikor a hallgató tárgyi ismereteit a kidolgozott projektmunka szóbeli ismertetése keretében ellenőrzi az oktató. A vizsga során így sor kerül egyrészt az elméleti tudás ellenőrzésére, valamint annak felmérésére, hogy ezt a gyakorlatba mennyire képes átültetni a hallgató.

Kötelező szakirodalom:

Előadás és szeminárium kiadott anyaga
Halmosi Péter (2008): Közpénzügyek az Európai Unióban. JatePress, Szeged. 87-92.
Imreh Szabolcs (2008): Uniós projektek menedzselése. JatePress, Szeged.
MKI (2007): Bevezetés az EU Támogatási rendszerébe, II. Projektciklus-menedzsment

Ajánlott szakirodalom:

-

Heti bontott tematika	
1.	1.Bevezető előadás
	TE: A pályázatírás kerete; Tematika, követelmények;
	2. Ismerkedés a pályázatírás alapfogalmaival; dokumentáció, hibák, stb., Minta-adatlap áttekintése
	TE: Főbb alapfogalmak megismerése, a számonkéréshez használt sablon áttekintése.
	3.Programozás (PCM, SWOT, Steakholder elemzés, cél és problémafa)
	TE: A pályázatok háttérelmézéséhez, megvalósíthatósági tanulmányához szükséges technikák megismerése
2.	4.Programozás (Logframe, SMART indikátorok)
	TE:Az Unió támogatáspolitikája, magyarországi pályázati programok, pályázatkeresés, honlapok
	5.A projekt ütemezése, HR terv, projektmenedzsment, megvalósítás
	TE: A projektcsoport összeállítása, különböző pozíciók a projektmenedzsmenten belül, csoportdinamika
	6.Kommunikáció, PR, Disszemináció
	TE: A projektek kötelező kommunikációs elvárásai, ennek folyamatai és eszközei
3.	7: Közbeszerzés
	TE: A közbeszerzés logikájának megértése
	8: Horizontális tényezők
	TE: A horizontális témák felismerése és alkalmazhatósága
	9: Kockázat
	TE: A projektek kockázatelemzésének ismerete és fontossága
	10: Monitoring, ellenőrzés, értékelés;
	TE: A projektek előrehaladásának számonkérése és ennek különböző fajtái
	11:Ismétlés, sikertényezők, hibák, kockázatok
	TE: Gyakorlati tudnivalók alkalmazása a projekt-pályázatírás folyamán

Tanulási eredmények: A kurzus végére a hallgatók képesek lesznek egy pályázati kiírást értelmezni, megértik és átlátják a pályázati rendszer működési elveit és ismerik annak főbb elvárásait.

A tantárgy neve:		magyarul:		Speciális jogállású területek az EU-ban és Európában		Kódja:	GT_ANG1606-17	
		angolul:		Special territories in the EU and Europe				
Nemzetközi gazdálkodás alapképzési szak								
Felelős oktatási egység:			Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:			specializáció választás			Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	3	magyar
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Sigér Fruzsina		beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:		Dr. Sigér Fruzsina		beosztása:	adjunktus	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A kurzus célja bemutatni az Európai Unión belüli kivételnek számító földrajzi területeket, melyekre nem érvényesek a szerződések bizonyos passzusai. A kurzus bemutatja az EU-hoz tartozó tengerentúli országokat és területeket, a távoli régiókat, az eme kategóriákba nem sorolható területeket, valamint a miniállamokat Európában, különös tekintettel a gazdasági szempontokra.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Ismeri és érti az uniós gazdaságpolitika, a külkereskedelmi folyamatok funkcióit, determinációit és céljait. A hatékony munkavégzéshez szükséges ismeretekkel rendelkezik az Európai Unió működésével kapcsolatban.
- Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.

Képesség:

- Követi és értelmezi a világ gazdasági, uniós üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során.
- A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.

Attitűd:

- Törekszik mások véleményét, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is) a döntések során felelősen figyelembe venni.
- Törekszik az életén át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.
- Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.

Autonómia és felelősség:

- Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését.
- Az elemzéseiért, következtetéseieiért és döntéseieiért felelősséget vállal.
- Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait.
- A kapcsolódó szakpolitikák követését és alkalmazását részben önállóan végzi.
- Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

1. Tengerentúli országok és területek (OCT)
2. Távoli régiók (OR)
3. Egyéb speciális jogállású területek Európában
4. Miniállamok Európában

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

- A bevezető és átfogó jellegű témákat az oktató adja elő, majd a hallgatók területeket/eseteket dolgoznak fel, és bemutatják a többieknek.

Értékelés

- Az aláírás megszerzésének feltétele az aktív órai részvétel, és a szemináriumi (esetlegesen otthoni) feladatok teljesítése, ez 50%-ot jelent a félévi jegyből.
- A félév írásbeli zárthelyi dolgozattal zárul, ahol szintén 50% szerezhető.
- A végső értékelés a következő: 0-57% elégtelen (1), 58-68% elégséges (2), 69-78% közepes (3), 79-89% jó (4), 90-100% jeles (5)

Kötelező szakirodalom:

1. Murray, Fiona (2012): The European Union and member state territories: A new legal framework under the EU treaties, Springer kiadó, kijelölt részek
2. Tengerentúli országok és területek az EU hivatalos honlapján:
http://ec.europa.eu/europeaid/regions/octs_en
https://eeas.europa.eu/diplomatic-network/overseas-countries-and-territories-octs_en
3. Távoli régiók az EU hivatalos honlapján:
http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/themes/outermost-regions/
4. ZÖLD KÖNYV Az Európai Unió, valamint a tengerentúli országok és területek közötti jövőbeni kapcsolatokról . SEC(2008) 2067
5. Musto, Stefan A. (1981): The Canary Islands and the EC - Options for Integration. Journal of Common Market Studies, Vol. 20. No. 2. pp. 115-138.
6. Armstrong, Harvey and Read, Robert (1995): Western European micro-states and EU autonomous regions: The advantages of size and sovereignty. World Development, Volume 23, Issue 7, Pages 1229-1245, part 1, 2 and 6
7. Armstrong, Harvey and Read, Robert (2000): Comparing the economic performance of dependent territories and sovereign micro-states. Economic Development and Cultural Change, Volume 48, Issue 2, Pages 285-306, part 1,2,4 and 6
8. Torello, Alessandro (2005): Kaliningrad, Adrift in Europe. SAIS Review Volume 25, Number 1, 139-141 oldal
9. Tachiaos, Antony-Emil N. (ed.): Mount Athos and the European Community. Institute for Balkan Studies, 1993, kijelölt részek
10. Dózsa, Dániel (2008): EU Relations with European Micro-States - Happily Ever after?. European Law Journal, Vol. 14, Issue 1

Ajánlott szakirodalom:

11. Pedersen, Torbjørn (2008): The Dynamics of Svalbard Diplomacy. Diplomacy & Statecraft, Vol. 19, Issue 2, pp. 236-262
12. Campione: Italy's Little Vegas. New York Times, 9/10/1989, p22
13. Vinokurov, Evgeny (2007): Kaliningrad: Enclaves and Economic Integration. Special Report. Brussels: Centre for European Policy Studies
14. Panke, Diana (2011): Microstates in Negotiations beyond the Nation-State: Malta, Cyprus and Luxembourg as Active and Successful Policy Shapers? International Negotiation Vol. 16 Issue 2, p297-317
15. A Brexit paradise: How Iceland's 'Project Fear' backfired. The Telegraph. 15 June 2016, <http://www.telegraph.co.uk/business/2016/03/09/from-bust-to-boom-is-iceland-a-brexitters-paradise/>

16. Buttigieg, Eugene (2004): Challenges Facing Malta in an Enlarged EU. Bank of Valletta Review, No. 29, Spring 2004
17. Nugent, Neill (2001): Small States and European Integration: The Case of Cyprus. Paper for the EUSA Biennial Conference, May, 2001
18. Tully, Shawn - Artymiak, Anna: This Pope means business. Fortune. 9/1/2014, Vol. 170 Issue 3, p66-78
19. Applying the EU Regulatory Framework in microstates. A report to the CYTA, EPT and Maltacom by Ovum and Indepen, June 2005

Heti bontott tematika

Hét	Téma	Tananyag
1.	Tengerentúli országok és területek (OCT) áttekintés	Murray 10. fej. ZÖLD KÖNYV
	Brit tengerentúli országok és területek	Murray 10. fej.
	Francia és holland tengerentúli országok és területek	Murray 10. fej.
	Távoli régiók (OR) áttekintés	Murray 9. fej.
	Francia távoli régiók (6db)	Murray 9. fej.
	Spanyol és portugál távoli régiók (3db)	Murray 9. fej.
2.	Egyéb speciális területek 1: Csatorna-szk, Man-sziget, City of London	Murray 13. fej.
	Egyéb speciális területek 2: Athos, Åland, Feröer-szk, Spitzbergák	Murray 12. és 13. fej. Tachiaos Pedersen
	Egyéb speciális területek 3: (enklávék) Kalinyingrád, Gibraltár, Ceuta és Melilla, Campione d'Italia	Murray 11. fej. Torello, Vinokurov Campione: Italy's Little Vegas
	Miniállamok áttekintés	Armstrong és Read (1995) Armstrong és Read (2000)
	Miniállamok 2: (EU tagok) Luxemburg, Málta, Ciprus	Murray 13. fej. Panke

		Nugent Buttigieg
	Miniállamok 3: Monaco, Andorra, Izland	Dózsa Brexit Paradise
	Miniállamok 4: Liechtenstein, San Marino, Vatikán	Dózsa Tully és Artymiak

A tantárgy neve:	magyarul:		Interkulturális kommunikáció				Kódja:	GT_ANG1506-17	
	angolul:		Intercultural Communication						
Felelős oktatási egység:				Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:								Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	3	magyar	
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	10				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Csapóné dr. Riskó Tünde		beosztása	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása		
A kurzus célja									
az interkulturális kommunikáció és menedzsment sajátosságainak megértése és elsajátítása. A kurzus lehetőséget biztosít az elsajátított elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására esettanulmányok feldolgozásán és elemzésén keresztül. A kurzus hozzájárul ahhoz, hogy a hallgató jobban megértse saját kultúráját, és nyitott legyen más országok és nemzetek kultúrája iránt.									

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A hallgatók az elméleti ismereteket mellett különböző módszerek alkalmazásával gyakorlati ismereteket szereznek az interkulturális kommunikáció témakörében. Modellekkel, elméletekkel ismerkednek meg, melyek a szervezeti és/vagy nemzeti kultúrát hivatottak rendszerezni. A hallgatók továbbá szerepjátékok és szituációs játékok, valamint kvízek segítségével fejlesztik képességeiket és kompetenciáikat. A hallgatók a félév során csoportokban dolgoznak. A megszerzett tudásukat gyakorlati példákon, esettanulmányokon, feladatokon keresztül tanulják meg alkalmazni. A megoldásokat a szemináriumokon írásban és/vagy szóban előadják.

Képesség:

A különféle nemzeti kultúrák közötti eltérések és hasonlóságok felismerése és tudatosítása, a kulturális sajátosságok megjelenésének és érvényesülésének következményei az interakciók során, a kommunikáció interkulturális vetületeinek megismerése. A hallgató képes helytállni a globális környezetben és hatékonyabban tud esetleg kényes kérdésekben is diplomatikus megoldást találni. Interkulturális kompetenciák, kultúramodellek alkalmazása a gyakorlatban, kulturális tolerancia, nyitottság és empátia, sztereotípiák azonosítása, valós esetek megoldása.

Attitűd:

A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő és átfogó képet kapjon a kommunikációról és annak kulturális sajátosságairól, ezáltal felkészültebben tudjon különböző kulturális környezetben kommunikálni illetve más kultúrák képviselőivel együtt dolgozni, tárgyalni.

Autonómia és felelősség:

A hallgató, mint a globális vállalatok potenciális munkavállalója vagy más érintettje komplex módon, az összefüggéseiket felismerve értelmezni tudja a kommunikáció szerepét és annak jelentőségét. Képes a multikulturális környezetben is felelősséggel, átgondoltan ezáltal hatékonyan és eredményesen kommunikálni.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Bevezetés, alapfogalmak; A kultúra meghatározásai, lehetséges vizsgálati módjai; Kultúramodellek I-II.; Kommunikáció; Verbális és non-verbális kommunikáció; Az interkulturális kompetencia és elsajátítása; Tárgyalástechnika; Nemzetközi üzleti etikett.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A hallgatók az elméleti ismereteket gyakorlati példákon keresztül sajátítják el. A hallgatók tudományos cikkek és esettanulmányok feldolgozásán, szerepjátékon keresztül sajátítják el az ismereteket és fejlesztik kompetenciáikat.

Értékelés

- a tárgyfelelős oktató által megadott szempontrendszer alapján prezentáció megtartása az órák egyikén
- zárthelyi dolgozat
- A végső értékelés: félévvégi zárthelyi dolgozat és a prezentáció érdemjegye (50-50%).

Kötelező szakirodalom:

- az órák diái
- Csath Magdolna: Interkulturális menedzsment, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2008
- Falkné dr. Bánó Klára: Kultúrák közti kommunikáció, Püski Kiadó Kft, Budapest, 2001
- Falkné dr. Bánó Klára: Kultúrák közti kommunikáció, Perfekt Kiadó, Budapest, 2008

- Hidasi Judit (szerk.): Kultúrák@kontextusok. kommunikáció. Perfekt Kiadó, 2007
- Hidasi Judit: Interkulturális kommunikáció. Sclar Kiadó, 2004

Ajánlott szakirodalom:

- Hofmeister-Tóth Ágnes – Mitev Ariel Zoltán: Üzleti kommunikáció és tárgyalástechnika. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2007
- Geert Hofstede – Gert Jan Hofstede: Kultúrák és szervezetek. Az elme szoftvere. McGraw-Hill, 2005 – VHE Kft, Pécs, 2008
- Heidrich Balázs: Szervezeti kultúra és interkulturális menedzsment, Human Telex Consulting, Budapest, 2001
- Jake Adelstein: Tokió Vice, HVG Kiadó Zrt., Budapest, 2010
- Konczos-Szombathelyi Márta: Kommunikáló kultúrák. L'Harmattan, Budapest, 2008
- Morita Akio: Made in Japan, Árkadia, Budapest, 1989
- Roger E. Axtel: Gesztusok, ajánlott és tiltott testbeszéd a világ minden tájáról. Pécsi Direkt Kft. Alexandra Kiadója, 1997
- Róka Jolán – Sandra Hochel (szerk.): Interkulturális és nemzetközi kommunikáció a globalizálódó világban, Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola, Budapest, 2009
- Tóth Tamás: Nemzetközi marketing (2-3. fejezet). Akadémiai Kiadó, Budapest, 2008
- Lillian Chaney – Jeanette Martin: Intercultural Business Communication. Pearson, 2014
- Jean-Claude Usunier – Julie Lee: Marketing across cultures. Pearson, 2012 (Part 1: 1-97p)
- Gerald Albaum – Edwin Duerr – Alexander Josiassen: International marketing and export management. Pearson, 2016 (Chapter 3: 127-161p)
- S. Tamer Cavusgil – Gary Knight – John Riesenberger: International business: The new realities, Global edition. Pearson, 2016 (Part 2/3: 84-113p)
- Stuart Wall- Sonal Minocha – Bronwer Rees: International business. Pearson, 2015 (Chapter 5: 159-188p)
- Transparency International: <http://www.transparency.org/country>
- The World Factbook: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>
- Country profiles – Global Guide to Culture, Customs and Etiquette: <http://www.kwintessential.co.uk/resources/country-profiles.html>
- Cultural Etiquette Around the World: http://www.ediplomat.com/np/cultural_etiquette/cultural_etiquette.htm

Féléves bontott tematika	
1.hét	Bevezetés, a követelmények ismertetése; Kultúra; Kultúraelméletek, kultúramodellek I-II.; A kommunikáció alapjai; Verbális és non-verbális kommunikáció; Interkulturális kompetencia és az interkulturális érzékenység fejlesztése; Tárgyalástechnika; Nemzetközi üzleti etikett
	TE: A hallgatók megismerik • a tantárgyi tematikát és a követelményrendszert. • és értik a kultúra jelentőségét nemzetközi környezetben. • és értik a kultúrák értelmezésének, kategorizálásának különböző elméleteit, modelljeit. Képesek a modellek és elméletek közötti ellentétek illetve összefüggések felismerésére és az egyes modellek alkalmazására. • és értik a kommunikáció alapjait. Ismerik a nemzetközi környezetben dolgozó munkavállalókat érintő kommunikációs problémákat és megoldási lehetőségeit. • és értik a kultúra és kommunikáció jelentőségét a nemzetközi környezetben. Tudatosabban kommunikálnak nemzetközi környezetben. Különösen figyelnek a non-verbális kommunikáció jelentőségére. • és értik a nemzetközi környezet jelentette kihívásokat, a félév során megszerzett ismeretekre támaszkodva képesek tárgyalni. Megismerik a tárgyalások megszervezésének és levezetésének lépéseit. • a nemzetközi üzleti etiketre és protokollra vonatkozó legfontosabb szabályokat és képesek azok alkalmazására is. • és értik az interkulturális kompetencia fogalmát, annak felépülését. Ennek megfelelően, tudatosabban kommunikálnak. • és értik a nemzetközi menedzsment jelentette kihívásokat és ismerik a jövőbeli lehetséges trendeket.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:		A CSR alapjai				Kódja:	GT_ANG1610-17	
	angolul:		Basics of CSR						
Felelős oktatási egység:				Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:				-				Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti	0	Heti	2	GY	3	magyar	
Levelező		Féléves	0	Féléves	10				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Csapóné dr. Riskó Tünde		beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	-		beosztása:	-	
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
számára legyen egyértelmű a vállalatok felelőssége. Legyen számukra természetes, hogy munkájuk során társadalmi-természeti szempontokat is integrálnak a vállalati stratégiába, a vállalat mindennapi működésébe. A CSR szemlélet előnyeit, hátrányait ismerjék meg és megfelelő módon alkalmazzák, hasznosítsák és kommunikálják azt.									

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket. Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre. Ismeri a társadalmi-gazdasági összefüggéseket, és az azokat befolyásoló tényezőket lokális, regionális, nemzeti és nemzetközi szinteken. A köznyelv magas szintű ismerete mellett birtokában van a gazdasági szaknyelvnek, kifejezési és fogalmazási sajátosságainak, az anyanyelven és legalább két idegen nyelven is.

Képesség:

Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is. A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően közepes és nagyméretű vállalkozást, komplex szervezeti egységet vezet, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót lát el, összetett gazdálkodási folyamatokat tervez, irányít, az erőforrásokkal gazdálkodik.

Attitűd:

Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja. Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz. Elkötelezett az általános társadalmi értékek mellett, szociálisan érzékeny mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban. Elkötelezettség jellemzi a minőség, a fenntarthatóság és a sokszínűség iránt. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kötelességének tartja a hibák kijavítását, munkatársai fejlesztését. Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé, nyitott a kapcsolatépítésre. Jellemző rá a tudás megújításának képessége, a nyitott gondolkodásmód, a tolerancia és az együttműködési készség.

Autonómia és felelősség:

Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel. Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező, felelős magatartást tanúsít a munkatársak, beosztottak vonatkozásában. Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező, felelős magatartást tanúsít a munkatársak, beosztottak vonatkozásában.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A vállalatok felelőssége (gazdasági, jogi, etikai, filantróp); A CSR definiálása, CSR megközelítések; Magatartási irányelvek; CSR az Európai Unióban; CSR Magyarországon; CSR mint közös felelősség; A CSR kommunikációja; CSR: előnyök-hátrányok-kritikák; A Valóban Felelős Vállalat modellje; Környezeti / CSR teljesítmény értékelés

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Interaktív előadások és csoport munka.

Értékelés

Zárthelyi dolgozat

Beadandó munka: Szervezeti Etikai Kódex kidolgozása és annak kommunikációjának megtervezése egy tetszőlegesen választott valós szervezetre. Az Etikai Kódex egyénileg vagy párban is készülhet, a power point-os prezentáció napján kell bemutatni az Etikai Kódex nyomtatott példányát is a szorgalmi időszakban az utolsó órák egyikén. A végső érdemjegy kalkulációja: zárthelyi dolgozat + beadandó/prezentáció számtani átlaga

Kötelező szakirodalom:

Az előadáson elhangzottak, az előadások diái (eLearning portálról letölthetőek)

Ajánlott szakirodalom:

- KÖVET: Lépések ...a fenntarthatóság felé szaklapok
- Philip Kotler – Nancy Lee: Vállalatok társadalmi felelősségvállalása, HVG Kiadó Zrt, Budapest, 2007
- C. K. Prahalad: Esélyek a piramis alján, Társadalmi felelősségvállalás és profit, HVG Kiadó Zrt, Budapest, 2006
- Szilávik János (szerk.): A vállalatok társadalmi felelősségvállalása, Complex Kiadó, Budapest, 2009
- Kun Attila: A multinacionális vállalatok szociális felelőssége, Ad Librum Kft, Budapest, 2009
- Angyal Ádám: Vállalatok társadalmi felelőssége, Kossuth Kiadó, Budapest, 2009
- Kőszegi Andás: Ez a CSR – 51 felelős beszélgetés, Brand Trend könyvek sorozat
- Suzanne Benn - Dianne Bolton: CSR Iránytű - alapfogalmak, kulcskonceptiók, Atlantis Press, 2015
- Tóth Gergely: A Valóban Felelős Vállalat, KÖVET, 2007
- Tóth Gergely: Gazdasággép, L'Harmattan-KÖVET Egyesület, 2016
- Joel Bakan: the Corporation, Független Média Kiadó, Magyarország, 2005
- Klaus Werner – Hans Weiss: Márkacégek feketekönyve; A multik mesterkedései. Art Nouveau Kiadó, 2003
- Ligeti György: CSR Vállalati felelősségvállalás, Kurt Lewin Alapítvány
- Pataki Gy – Radácsi L.: Alternatív kapitalisták, Új Paradigma Kiadó, Szentendre, 2000
- European Commission: Green Paper: Promoting a European Framework for Corporate Social Responsibility, 2001
- Donella Meadows – Jorgen Randers – Dennis Meadows: A növekedés határai – 30 év múltán, Kossuth Kiadó, Budapest, 2005
- Gunter Pauli: Kék gazdaság, PTE KTK Kiadó, Pécs, 2010
- Ernst Schumacher: A kicsi szép, Katalizátor Kiadó, 2014

Félévi bontott tematika	
1.	Bevezető; Mi a CSR? Magatartási irányelvek; CSR az Európai Unióban; CSR Magyarországon; A CSR mint közös felelősség; A CSR kommunikációja; CSR: előnyök – hátrányok – kritikák; A Valóban Felelős Vállalat modellje; CSR teljesítmény értékelés
	TE* A hallgató megismeri • a CSR megközelítési módjait, koncepcióit; • a CSR eszköztárát (felelős menedzsment, felelős fogyasztás, felelős befektetések) • a CSR kialakulását, fejlődését az Európai Unión belül • a CSR kialakulását, fejlődését Magyarországon • a felelős fogyasztás lehetőségeit, hátterét, releváns információ forrásokat • a CSR kommunikációs lehetőségeit • a CSR-el szemben, illetve mellett megfogalmazott érveket, ellenérveket • a Valóban Felelős Vállalat modelljét • a CSR teljesítményértékelés lehetőségeit

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Hétköznapi gazdaságtan		Kódja:	GT_ASZVL030-17	
		angolul:		Introduction to Socio-economics				
Felelős oktatási egység:				Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtan Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	N	Heti	2	Heti	0	Gyakorlati jegy	3	Magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Vona Máté		beosztása	egyetemi adjunktus
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Vona Máté		beosztása	egyetemi adjunktus
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerkedjenek a 2014-ben elhunyt Gary S. Becker kiváló amerikai közgazdász munkásságával és annak hatásával. Hosszú évtizedek nagy hatású munkájáért 1992-ben Nobel-díjjal jutalmazták. Elévülhetetlen szerepe volt abban, hogy a főáramú közgazdaságtan gondolatait olyan témákkal kapcsolatban is alkalmazható váltak, amelyek az emberek hétköznapijainak is szerves részét képezik.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Tisztában van a szervezetek és intézmények létrehozására, struktúrájuk, szervezeti magatartásuk kialakítására és változtatására vonatkozó alapelvekkel és módszerekkel.								
Képesség:								
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemmez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.								
Attitűd:								
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra.								
Autonómia és felelősség:								
Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								

Olyan témákban alkalmazzuk a közgazdaságtani gondolkodás eszközeit, mint a diszkrimináció, bűnözés, házasság vagy a tanulás. Ezek a témák önálló tudományterületnek számítanak. A kurzus keretén belül rövid, kedvcsináló jellegű bevezetést adunk azokba a társadalmi kérdésekbe, amelyet a közgazdaságtan eszközeivel is lehet vizsgálni, de nem hagyományos témái az alapozó közgazdaságtani kurzusoknak

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadás diák használatával. Videók elemzése, vita a témához kapcsolóan. Az előadás témájához kapcsolódóan előre kidolgozott érvrendszerrel kell bemutatnia egy-egy témát a hallgatóknak.

Értékelés

A jegyek a bemutatott előadások alapján kerülnek megállapításra

Elégtelen (1): A hallgató nem teljesíti az előadásait, nem nyújt értékelhető teljesítményt.

Elégséges (2): A témától teljesen eltérő előadást tart, vagy kapcsolódik ugyan a témához, de nem képes alkalmazni a közgazdaságtani megközelítés eszközeit.

Közepes (3): Felületesen értette meg a témát.

Jó (4): Alapvetően jó megközelítésben dolgozza ki a témáját, de nem tud reagálni érvekre

Jeles (5): Alapvetően jól dolgozza ki a témáját és több szemszögből is meg tudja közelíteni az adott kérdést.

Kötelező szakirodalom:

T-I: Tommasi, M. – Iurelli, K. (1995): The New Economics of Human Behaviour. Cambridge University Press.

Ajánlott szakirodalom:

Journal of Socio-Economics folyóirat cikkei (<https://www.journals.elsevier.com/journal-of-socio-economics/>)

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés a közgazdaságtani imperializmusba
	TE*: A közgazdaságtani imperializmus gazdaságtörténeti háttérének megismerése
2.	A homo oeconomicus modell alkalmazása
	TE: A közgazdaságtani emberkép alkalmazásának feltételei, előnyei és hátrányai
3.	A bűnözés gazdaságtana
	TE: Képes bemutatni a bűnözés gazdaságtanának alapvető modelljeit
4.	Az oktatás gazdaságtana
	TE: Képes bemutatni a oktatás gazdaságtanának alapvető modelljeit
5.	A házasság gazdaságtana
	TE: Képes bemutatni a párválasztás és házasság gazdaságtanának alapvető modelljeit
6.	A népesség gazdaságtana
	TE: Képes bemutatni a népesedés gazdaságtanának alapvető modelljeit
7.	Az egészség gazdaságtana
	TE: Képes bemutatni az egészség gazdaságtanának alapvető modelljeit
8.	A függőségek gazdaságtana
	TE: Képes bemutatni a függőséggel kapcsolatos preferenciák alapvető modelljeit
9.	A kultúra gazdaságtana (társadalmi hatások)
	TE: Képes bemutatni a racionális mintakövetés alapvető modelljeit
10.	A diszkrimináció gazdaságtana
	TE: Képes bemutatni a diszkrimináció gazdaságtanának alapvető modelljeit
11.	A vallás gazdaságtana
	TE: Képes bemutatni a vallás gazdaságtanának alapvető modelljeit
12.	A demokrácia gazdaságtana
	TE: Képes bemutatni a medián szavazó alapvető modelljét
13.	További vizsgálható témakörök lehetőségei
	TE: Képes beazonosítani egy tetszőleges téma kapcsán, hogy hogyan lehetne alkalmazni a racionálitás, a költség-haszon elemzés és stabil preferenciák feltételezését.
14.	A féléves munka összegzése

	TE: A féléves tanulmányok áttekintését követően rendszerszemléletben tudja kezelni az anyagokat
--	---

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Könyvtárhasználat		Kódja:	GT_ASZVL025-17	
		angolul:		How to Use Library				
Felelős oktatási egység:				Világgazdaság és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	0	Heti	2	gyakorlati jegy		magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Pergéné Szabó Enikő		beosztása:	főigazgató-helyettes
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása:	
A kurzus célja, hogy a hallgatók pontosan meg tudják fogalmazni azt a témát, amihez információt, irodalmat gyűjtenek. Megismerkedjenek az egyetemi könyvtár szolgáltatásaival, és azokkal az egyetem által előfizetett tudományos forrásokkal, amelyek használatával és megfelelő hivatkozásával minőségi szakdolgozatokat, beszámolókat tudnak készíteni.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i> A hallgató birtokában lesz a szakterület legalapvetőbb információgyűjtési, elemzési, feladat-, illetve probléma-megoldási módszereinek. Az összegyűjtött és rendszerezett információkat mind a hagyományos, mind az online referenciakezelő szoftverek segítségével szabályosan hivatkozni tudja.								
<i>Képesség:</i> Elméleti, fogalmi és módszertani ismeretei felhasználásával képes pontosan megfogalmazni azt a témát, amihez információt, irodalmat gyűjt. A kurzus elvégzése után képes lesz a feladat ellátásához szükséges tényeket, adatokat összegyűjteni, rendszerezni, egyszerűbb oksági összefüggéseket feltárni.								
<i>Attitűd:</i> Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, új adatbázisok és keresési , elemzési technikák megismerésére.								
<i>Autonómia és felelősség:</i> Önállóan szervezi meg az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzéseikért, következtetéseikért és döntéseikért szakmai, jogi és etikai felelősséget vállal.								

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A könyvtári információkeresés módszertana, online bibliográfiai adatbázisok, és online könyvtári katalógusok használatának elsajátítása. Keresési módszerek elsajátítása az online teljes szövegű adatbázisokban. A plágium fogalma. A szabályos hivatkozás és idézés módszereinek begyakorlása, alkalmazása.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Projektoktatás, feladatmegoldások

Értékelés

A félév végén 1 zárthelyi dolgozat és egy beadandó projektfeladat. Az érdemjegy minősítése ötfokozatú.

Kötelező szakirodalom:

Kovács Kármén (2013): [Kutatási és publikálási kézikönyv nemcsak közgazdászoknak](#). Akadémia, Budapest

Ajánlott szakirodalom:

Fülöp Géza (2009): [Hol keressém? Hogy keressém?: információkeresés-szakirodalomkutatás](#). Editura Didactica si Pedagogica, Bukarest

Heti bontott tematika	
1.	Bevezető óra: A kurzus célja, praktikumok a könyvtárról, a DEENK bemutatása
	TE: Tudás
2.	A hatékony információkeresés alapjai, információforrások, általános fogalmak
	TE : Tudás
3.	Szakirodalmi keresés kezdő lépései. Használd jól a könyvtári katalógust!
	TE: Alkalmazás
4.	Bibliográfiák és teljes szöveggel elérhető adatbázisok
	TE Alkalmazás és
5.	Szakirodalmi adatbázisok – keresési technikák
	Gyakorló feladatok
6.	TE: Szintézis
	Használd a világhálót! Keresési módszerek (ScholarGoogle)
7.	TE: Alkalmazás
	Gyakorlás - Projektfeladatok
8.	TE: Tudás
	Zárthelyi dolgozat
9.	TE: Értékelés
	Szakedolgozat készítés lépései. Adatgyűjtés, RSS beállítási módok
10.	TE: Alkalmazás
	Hogyan hivatkozzunk?
11. .	TE: Alkalmazás
	Referenz szoftverek
12.	TE: Tudás
	Hivatkozási technikák gyakorlása
13.	TE: Értékelés
	Zárthelyi dolgozat
14.	TE: Értékelés
	A félév összefoglalása, értékelés

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Tárgyalástechnika		Kódja:	GT_ANG110-17	
		angolul:		Negtiation Skills				
Felelős oktatási egység:				Világgazdaság és Nemzetközi Kapcsoltok Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	3	magyar/angol
Levelező	L	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Angi János		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Nagy Sándor		beosztása:	tanársegéd
A kurzus célja, hogy a hallgatókat megismertetése a hatékony tárgyalási technikákkal, melyeket diplomáciai vagy üzleti tárgyalások során éppúgy használhatnak, mint a mindennapi életben. Az elméleti oktatáshoz szituációs feladatok is társulnak, hogy az ismeretanyag minél jobban elmélyüljön.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás: Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit.

Tisztában van a szervezetek működését, a gazdálkodási folyamatokat támogató informatikai és irodatechnikai eszközökkel. Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit.

Képesség: A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával hatékonyan tárgyal, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. Tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival. Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységben dolgozni. Képes középszintű szakmai idegennyelvtudása használatára.

Attitűd: A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kész a hibák kijavítására, munkatársait is segíti ebben. Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.

Autonómia és felelősség: Önállóan szervezi meg a tárgyalási folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.

A kurzus rövid tartalma, témakörei:

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Szóbeli kérdés, csoportmunkában való feladat megoldás.

Értékelés

A félévi jegy a következő részteljesítmények összességéből áll össze: zárthelyi dolgozat (60%), órai aktivitás (40%). A végső értékelés a következő: 0-57% elégtelen (1), 58-68% elégséges (2), 69-78% közepes (3), 79-89% jó (4), 90-100% jeles (5)

Kötelező szakirodalom:

Blahó András: Térjünk a tárgyra! Tárgyalástan (Aula Kiadó, 2003)
 Roger Dawson: Nyerő tárgyalási taktikák (Bagolyvár Könyvkiadó, 1999)

Ajánlott szakirodalom:

Camp, Jim: Merj nemet mondani: és juss el az igenig! (HVG, 2008)
 Cohen, Herb: Bármit meg tud tárgyalni / Herb Cohen (Bagolyvár Könyvkiadó, 1998, cop 1992)
 Dankó László: Tárgyalástechnika (Pro Marketing Miskolc Egyes., 2004)
 Langer Katalin: Tárgyalási technikák / Langer (Szt. István Egy. K., 2011)
 Lawson, Ken: Stratégiák a sikerhez: az eredményes tárgyalás (Alexandra, 2008)
 Oliver, David: Sikeres tárgyalástechnika (Manager könyvkiadó, 2008)

Heti bontott tematika	
1.	A követelményrendszer és a tantárgyi tematika, nyer-nyer helyzet, megnyitási taktikák
	A hallgató megismeri a nyer-nyer szituációt
2.	Megnyitási taktikák: konfrontáció
	A hallgató megismeri a konfrontációt a tárgyalási helyzetekben
3.	Megnyitási taktikák: vonakodás
	A hallgató megismeri a vonakodás taktikát
4.	Megnyitási taktikák: satutaktika
	A hallgató megismeri a satutaktikát
5.	Középjáték taktikák: korlátozott felhatalmazás
	A hallgató megismeri a korlátozott felhatalmazás taktikát
6.	Középjáték taktikák: érték, holtpont
	A hallgató betekintést a holtpont taktikába

7.	Középjáték taktikák: patthelyzet
	A hallgató megismeri a patthelyzet taktikát
8.	Középjáték taktikák: zsákutca, csere
	A hallgató megismeri a zsákutca taktikát
9.	Végjáték taktikák: jófiú-rosszfiú
	A hallgató megismeri a jófiú-rosszfiú taktikát
10.	Végjáték taktikák: szalámi taktika
	A hallgató megismeri a szalámi taktikát
11.	Végjáték-taktikák: csöpögtetés, visszavonás, elfogadhatóság
	A hallgató megismeri a záró taktikákat
12.	Etikátlan taktikák: mézesmadzag, elterelés, mazsolázgatás
	A hallgató megismeri az etikátlan taktikákat
13.	Tárgyalási alapelvek: első ajánlat, tettetés, szerződés, árazás, írott szó, gratuláció
	A hallgató megismeri a tárgyalási alapelveket
14.	A tárgyaló személyisége, beállítottsága, nézetei
	A hallgató megismeri az ideális tárgyalói személyiségtypust

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:		Transzformáció és átalakulás a Balkánon				Kódja:	GT_ANG530-17
	angolul:		Transformation and transition in the Balkans					
Felelős oktatási egység:			Világgazdaság és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:			-				Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	3	magyar/angol
Levelező	L	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Sigér Fruzsina		beosztása:	egyetemi adjunktus
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Nagy Sándor		beosztása:	tanársegéd
A kurzus célja, a hallgatók megismertetése Dél-kelet Európával, amely gazdasági, etnikai, vallási és politikai sokszínűségével nap, mint nap foglalkoztatja a kontinens meghatározó politikai és gazdasági vezetőit. Stratégia fekvéséből adódóan fontos geopolitikai térség és évszázadok óta a nagyhatalmak küzdőtere. Az órák során Magyarország gazdasági érdekeit is számba vesszük ebben a szomszédos régióban. Az elméleti oktatáshoz gyakorlati feladatok is társulnak, hogy az ismeretanyag minél jobban elmélyüljön és rögzüljön. A tantárgy képessé teszi a hallgatókat napjaink balkáni eseményeinek értelmezésére és a nagyhatalmi érdekek megértésére a balkáni átalakulásban.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás: Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit.

Tisztában van a szervezetek működését, a gazdálkodási folyamatokat támogató informatikai és irodatechnikai eszközökkel. Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait.

Képesség: A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. Tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival. Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni. Képes középszintű szakmai idegennyelv-tudása használatára.

Attitűd: A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kész a hibák kijavítására, munkatársait is segíti ebben. Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.

Autonómia és felelősség: Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait. A kapcsolódó szakpolitikák követését és alkalmazását részben önállóan végzi. Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez.

A kurzus rövid tartalma, témakörei:

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Kiselőadás tartás, házi dolgozat, szóbeli kérdés, csoportmunkában való feladat megoldás.

Értékelés

A félévi jegy a következő részteljesítmények összességéből áll össze: zárthelyi dolgozatok (25-25%), prezentáció (40%), órai aktivitás (10%). A végső értékelés a következő: 0-57% elégtelen (1), 58-68% elégséges (2), 69-78% közepes (3), 79-89% jó (4), 90-100% jeles (5)

Jegymegajánlás a szemináriumi kiselőadások és zárthelyi dolgozatok alapján történik.

Az A, B, C vizsgák is írásbeliek

Kötelező szakirodalom:

Arday Lajos: Reformok és kudarcok: Jugoszlávia utolsó évtizedei, és ami utána következett, Budapest, BIP, 2002
Fábián György: A rendszerváltás politikájának fő jellemzői Szerbiába, Horvátországban és Szlovéniában, Szeged, József Attila Tudományegyetem 1996
Juhász József: Volt egyszer egy Jugoszlávia: a délszláv állam története, Budapest, Aula, 1999
Jelavich Barbara: A Balkán története, Budapest, Osiris, 2000
Sokcsevits Dénes – Szilágyi Imre – Szilágyi Károly: Déli szomszédaink története, Budapest, Bereményi Könyvkiadó, 1994

Ajánlott szakirodalom:

Dr. Atanasziu Hrisztoforosz: Az újkori Görögország története, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1994;
Juhász József – Márkus László – Tóth Péter – Valki László: Kinek a békéje? Háború és béke a volt Jugoszláviában. Zrínyi Kiadó, Budapest, 2003;
Dayton Peace Agreement (The General Framework Agreement for Peace in Bosnia and Herzegovina) (Forrás: [HTTP://WWW.OSCEBIH.ORG/OVERVIEW/GFAP/ENG/](http://www.oscebih.org/overview/gfap/eng/))
Juhász J. – Magyar I. – Tóth P. – Valki L.: Koszovó. Egy válság anatómiája. Osiris, Budapest, 2000;
Az ENSZ Biztonsági Tanács 1244. számú határozata (Forrás: <http://un.org/Docs/scres/1999/sc99.htm> oldalról: Security Council resolution 1244 (1999) on the situation relating Kosovo)
Oslo I. Declaration of Principles on Interim Self-Government Arrangements, 13 September, 1993. [HTTP://WWW.MEMRI.ORG/DOCS/OSLO1.HTML](http://www.memri.org/docs/oslo1.html)
Kaplan, Robert D.: Balkan Ghosts. A journey through history. Picador, New York, 1994;
Malcolm, Noel: Bosnia. A Short History. Papermac, London, 1996;
Judah, Tim: Kosovo: What Everyone Needs to Know. Oxford University Press, Oxford, 2008;
Malcolm, Noel: Kosovo. A Short History. Pan Books, London, 2002;
King, Ian – Mason, Whit: Peace at any price. How the world failed Kosovo. Hurst, London, 2006;
Bieber, Florian et al.: Understanding the War in Kosovo. Routledge, London, 2009;
Bíró László: Bosznia-Hercegovina a daytoni szerződéstől a stabilizációs megállapodásig. Forrás: http://www.balkancenter.hu/pdf/biro_balkanmint01.pdf
Cox, John K.: The history of Serbia, Westport, CT: Greenwood Press, 2002;
Crampton, J.R: A Concise History of Bulgaria, Cambridge University Press, 2006;
Davidson, Douglas: Ten Years of the OSCE Mission to Bosnia and Herzegovina: Reflections on a Decade and Thoughts on the Future. In: OSCE Yearbook 2005;

Ducassee - Rogier, Marianne: Recovering from Dayton: From 'peace-building' to 'state-building' in Bosnia-Herzegovina. Helsinki Monitor, 15. évf., 2. sz., pp. 76–90, 2004;

Errington, R Malcom: History of Macedonia, Barnes Noble, 1994

Halász Iván: Válságkezelő nemzetközi igazgatás Koszovóban. Balkán-tanulmányok Központ. Forrás: www.balkancenter.hu/pdf/elemzes/halasz02, 2005;

Holbrooke, Richard: To End a War. Random House, New York, 1998;

Juhász József: Bosznia-Herzegovina 2006 óta. Az államépítés kudarca? Nemzet és Biztonság, január, pp. 11–19, 2008;

Judah, Tim: Kosovo: What Everyone Needs to Know. Oxford University Press, Oxford, 2008;

Juncos, Ana E.: Europeanization by Decree? The Case of Police Reform in Bosnia. Journal of Common Market Studies, 49. évf., 2.sz., pp. 367–389., 2011;

Kaplan, Robert D.: Balkan Ghosts. A journey through history. Picador, New York, 1994

Kemenczky Ágnes: A nyugat-balkáni uniós stratégia fejlődési irányai: stabilizáció és/vagy csatlakozás? In: 60 éves Közgáz. A Jubileumi Tudományos Konferencia alkalmából készült tanulmányok: Társadalomtudományi Kar. Budapest, Aula, 2008. 155–171. old.

Keohane, David: EUFOR Althea (Bosnia and Herzegovina). In: Grevi, Giovanni – Helly, Damien – Keohane, Daniel (szerk.): European Security and Defence Policy. The first ten years (1999–2009). EUISS (European Union Institute for Security Studies), Párizs, pp. 211–220., 2009;

King, Ian - Mason, Whit: Peace at any price. How the world failed Kosovo. Hurst, London, 2006;

Knauer, Jannik: EUFOR Althea: Appraisal and Future Perspectives of the EU's Former Flagship Operation in Bosnia and Herzegovina. College of Europe. Department of EU International Relations and Diplomacy Studies. EU Diplomacy Papers 7/2011, Bruges;

Malcolm, Noel: Bosnia. A Short History. Papermac, London, 1996;

Malcolm, Noel: Kosovo. A Short History. Pan Books, London, 2002;

Oellers-Frahm, Karin: Restructuring Bosnia-Herzegovina. A Model with Pit-Falls. In: von Bogdandy, Armin – Wolfrum, Rüdiger (szerk.): Max Planck Yearbook of United Nations Law. 9. évf., Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, pp. 179–224., 2005;

Oliva, Fabio: Between contribution and disengagement: Post conflict elections and the OSCE role in the normalization of armed groups and militarized political parties in Bosnia and Herzegovina, Tajikistan, and Kosovo. Helsinki Monitor, 18. évf., 3. sz., pp. 192–207., 2007;

Prunk, Janko: A Brief History of Slovenia: Historical Background of the Republic of Slovenia, Založba Grad, 1996;

Roberts, Elizabeth: Realm of the Black Mountain: A History of Montenegro, Cornell University Press, Ithaka, New York, 2007;

Semanic, Hana: EU-integráció szeparáció által. Etnikai csoportok intézményesítése Bosznia-Herzegovinában. Pro Minoritate, Ősz, pp. 57–66., 2011;

Sokcsevits: Horvátország a 7. századtól napjainkig, Mundus Novus Kiadó, 2011

Vickers, Miranda: The Albanians. A Modern History, Palgrave Macmillan, New York, 1999;

Heti bontott tematika	
1.	A követelményrendszer és a tantárgyi tematika ismertetése. A Balkán, mint régió
	TE* Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
2.	A balkáni háborúktól a davosi megállapodásig
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
3.	Görögország
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
4.	Montenegró
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
5.	Horvátország
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
6.	Szlovénia
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
7.	Macedónia
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
8.	Szerbia
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
9.	Albánia
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
10.	Bosznia-Hercegovina
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
11.	Ciprus
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
12.	Koszovó
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
13.	Bulgária
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
14.	Törökország
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása

*TE tanulási eredmények